

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**EĞİTİM FAKÜLTELERİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
BÖLÜMLERİ MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM
DALLARINDA UYGULANMAKTA OLAN BİREYSEL
ÇALGI FLÜT EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN TEKNİK
PROBLEMLERİN İNCELENMESİ**

Emre ÜSTÜN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Yrd. Doç. Aycan ÖZÇİMEN**

Konya-2010

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**EĞİTİM FAKÜLTELERİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
BÖLÜMLERİ MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM
DALLARINDA UYGULANMAKTA OLAN BİREYSEL
ÇALGI FLÜT EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN TEKNİK
PROBLEMLERİN İNCELENMESİ**

Emre ÜSTÜN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Konya-2010

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emre ÜSTÜN
	Numarası	075217011004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi.

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Emre ÜSTÜN

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emre ÜSTÜN
	Numarası	075217011004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Aycan ÖZÇİMEN
Tezin Adı	Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi.	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi başlıklı bu çalışma 28/06/2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Unvanı	Adı Soyadı	İmza
Yrd. Doç.	Danışman Aycan ÖZÇİMEN	
Prof.	Üye Yusuf AKBULUT	
Doç. Dr.	Üye Nihan YAĞIŞAN	

ÖNSÖZ

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrencilerin teknik düzeylerini ve teknik problemlerini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada;

Fikirleri ile bana yön veren ve desteklerini esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Aycan ÖZÇİMEN'e, araştırmanın yöntemi ve çalışmalar boyunca desteğini esirgemeyen Öğr. Gör. Dr. Erdem KAYA'ya, Öğr. Gör. Gözde COŞKUN 'a, Arş. Gör. Dr. Ezgi BABACAN'a, araştırma çerçevesinde benimle çalışan tüm öğretim elemanları ve öğrencilere, araştırmam süresince maddi manevi desteklerini ve yardımlarını esirgemeyen dostlarım Murat AYDIN'a, Nurten ELVAN KÖKSOY'a ve aileme yürekten teşekkür eder saygılarımı sunarım.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emre ÜSTÜN
	Numarası	075217011004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Aycan ÖZÇİMEN
	Tezin Adı	Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi.

ÖZET

Araştırmada Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen bireysel çalgı (flüt) eğitiminde karşılaşılan teknik problemler incelenmiştir.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dalları oluşturmakla birlikte, örnekleme Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi eğitim fakülteleri, güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında bireysel çalgı flüt eğitimi veren sekiz öğretim elemanı ve Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi eğitim fakülteleri, güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında bireysel çalgı flüt eğitimi alan 120 öğrenci oluşturmaktadır.

Bu araştırma kapsamında, örnekleme oluşturan öğrencilerin flüt eğitiminde karşılaştıkları teknik problemler anket yöntemi kullanılarak tespit edilmeye çalışılmış veriler frekans, yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama ve anova kullanılarak tablolaştırılmıştır. Flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemler ve bu problemlere ilişkin önerilerin ortaya konması amacıyla görüşme formu hazırlanarak uzman görüşleri alınmış ve bu görüşlere içerik analizi uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen bireysel çalgı flüt dersinde sıkça karşılaşılan teknik problemler ve bu problemlere yönelik önerileri içeren veriler incelenmiş, elde edilen bulgular yorumlanarak belirli sonuçlara varılmıştır. Sonuçlara ve uzmanların görüşlerine dayalı olarak öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Teknik, Çalgı, Flüt

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emre ÜSTÜN
	Numarası	075217011004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Aycan ÖZÇİMEN
Tezin Adı	An Analysis on the Technical Problems which are Faced with in the Individual Instrument (flute) Education Applied in Faculties of Education, Departments of Education of Fine Arts, Departments of Music Education	

SUMMARY

In the study, the technical problems which are faced within the education of an individual instrument (flute) at the institutions which train music teachers were analyzed.

Faculties of Education, Departments of Education of Fine Arts, and departments of music education in Turkey constitute the target population of the study. The sample of the study includes eight instructors who teach individual instrument (flute) training at the departments of music education of Departments of Education of Fine Arts of Faculties of Education of Selçuk University, Gazi University, Pamukkale University, Gaziosmanpaşa University, Balıkesir University, Ondokuzmayıs University, Karadeniz Technical University, Cumhuriyet University and one hundred twenty students who receive individual instrument (flute) training at

the departments of music education of Departments of Education of Fine Arts of Faculties of Education of Selçuk University, Gazi University, Pamukkale University, Gaziosmanpaşa University, Balıkesir University, Ondokuzmayıs University, Karadeniz Technical University, Cumhuriyet University, Uludağ University.

The technical problems in flute training encountered by the students that form the sample are detected by the survey method and the data are tabulated using frequency, percentage, standard deviation, arithmetic mean and anova. Experts were consulted for their opinions through an interview form in order to find out the technical problems in flute training and the recommendations related thereto. Content analysis was performed on these opinions.

In the conclusion of the study, the data which include frequently seen technical problems which are faced within the individual instrument, flute lessons given at the institutions training music teachers and suggestions for these problems were analyzed, and some conclusions were made by interpreting these findings. By taking into consideration the results and the experts' views, some recommendations were made.

Key words: Music education, technique, instrument, flute

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	i
Tez Kabul Formu	ii
Önsöz / Teşekkür	iii
Özet	iv
Summary	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	x
Şekiller Listesi	xiii
GİRİŞ	1
1.1 EĞİTİM, FLÜT ve FLÜT TEKNİĞİNİN ÖNEMİ.....	1
1.1.1 Eğitim	1
1.1.2 Müzik Eğitimi	1
1.1.3 Çalgı Eğitimi ve Çalgı Eğitiminde Tekniğin Önemi.....	2
1.1.4 Flüt Eğitimi ve Flüt Eğitiminde Tekniğin Önemi	4
1.1.4.1 Yan Flüt'ün Teknik Özellikleri.....	6
1.1.4.2 Flüt Eğitimi Alacak Öğrencide Bulunması Gereken Özellikler	10
1.1.4.3 Yan Flüt Eğitiminde Temel Beceri ve Teknikler.....	11
1.1.4.4 Kas Sistemi ve Parmak Yapısı.....	12
1.1.4.5 Postür, Anotomik ve Fizyolojik Uygunluk	14
1.1.4.6 Flütte dengenin üç noktası.....	17
1.1.4.7 Embocuhure.....	18
1.1.4.8 Yan Flüt Eğitiminde Nefes ve Ton Kavramı.....	19
1.1.4.9 Vibrato.....	27
1.1.4.10 Artikülasyon.....	28
1.2 PROBLEM	36
1.2.1 Problem Cümlesi	36
1.2.2 Alt Problemler	37
1.2.3 Amaç	38
1.2.4 Önem.....	38
1.2.5 Sayılıtlar	39

1.2.6	Sınırlılıklar	39
2	YÖNTEM.....	40
2.1	Araştırma Modeli	40
2.2	Evren ve Örneklem.....	40
2.3	Verilerin Toplanması.....	43
2.4	Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	44
3.	BULGULAR YORUMLAR	46
3.1	Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	46
3.2	İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	67
3.3	Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	70
3.4	Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	73
3.5	Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	77
3.6	Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	78
3.7	Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	79
3.8	Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	80
3.9	Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	93
3.10	Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	94
3.11	On birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	99
3.12	On ikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	101
4.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	103
4.1	Sonuçlar	103
4.2	Öneriler.....	110
	KAYNAKÇA.....	112
	EKLER	117
	ÖZGEÇMİŞ	117

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Türkiye’de eğitim fakültelerinde flüt eğitimi veren öğretim elemanlarının okullarına göre dağılımı.....	41
Tablo 2. Türkiye’de eğitim fakültelerinde flüt eğitimi alan lisans 1, 2, 3, 4. sınıf öğrencilerinin okullarına göre dağılımı	42
Tablo 3. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimine ne zaman başladıklarına göre dağılımı...	42
Tablo 4. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi aldıkları yıllara göre dağılımı	43
Tablo 5. Flüt öğrencilerinin sınıf seviyelerine göre dağılımı	43
Tablo 6. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sürecinde teknik egzersiz ve çalışma yapmaya verdikleri öneme göre dağılımı	46
Tablo 7. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında uygulanması gereken duruş-tutuş ve denge çalışmalarını gerçekleştirmelerine göre dağılımı.....	47
Tablo 8. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtabilmelerine göre dağılımı	48
Tablo 9. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında bacak ve kol pozisyonunu dengelemelerine göre dağılımı.....	49
Tablo 10. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında bacak ve kol pozisyonunu dengelemelerine göre dağılımı.....	50
Tablo 11. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında flütün ağızlığı üzerinde dudağı istenilen doğrulukta yerleştirerek kullanmalarına göre dağılımı.....	51
Tablo 12. Flüt öğrencilerinin diyafram nefesini doğru kullanabilmek için istenilen vücut şeklini almalarına ve uygulanması gereken egzersizlere verdikleri öneme göre dağılımı.....	52
Tablo 13. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi başlangıcında uzun ses üfleme, dil-dudak nefes ve diyafram çalışmalarını uygulamalarına göre dağılımı.....	53
Tablo 14. Flüt öğrencilerinin diyafram nefesi alış-veriş konusunda nefesi verimli kullanmayı doğru uygulamalarına göre dağılımı	54
Tablo 15. Flüt öğrencilerinin vibrato kullanımını önemsemeleri ve uygulamalarına göre dağılımı	55
Tablo 16. Flüt öğrencilerinin legato tekniğini uygulamalarına göre dağılımı.....	56
Tablo 17. Flüt öğrencilerinin staccato tekniğini uygulamalarına göre dağılımı.....	57

Tablo 18. Flüt öğrencilerinin bağlı-kesik çalma tekniğini uygulamalarına göre dağılımı.....	58
Tablo 19. Flüt öğrencilerinin trill çalma tekniğini uygulamalarına göre dağılımı.....	59
Tablo 20. Flüt öğrencilerinin mordan çalma tekniğini uygulamalarına göre dağılımı	60
Tablo 21. Flüt öğrencilerinin“çarpma“ları uygulamalarına göre dağılımı	61
Tablo 22. Flüt öğrencilerinin tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken dil tekniklerini eşit verebilme açısından çektikleri zorluklara göre dağılımı.....	62
Tablo 23. Flüt öğrencilerinin tek dil, çift dil ve üç dil tekniği çalışmaları yaparken parmak ve dil koordinasyonunu uygulamalarına göre dağılımı	63
Tablo 24. Flüt öğrencilerinin tonun parlaklığı- matlığı, sesin hacmi ve yumuşaklığı açısından uygun çalabilmelerine göre dağılımı	64
Tablo 25. Flüt öğrencilerinin nüanslar ve nefes yerleri kullanmada güçlük ve problem yaşamalarına göre dağılımı	65
Tablo 26. Flüt öğrencilerinin dizi, arpej, kromatik ses çalışmaları, trill, çarpma, mordan gibi teknikleri uygularken sol el ve sağ el parmaklarını rahat kullanabilmelerine göre dağılımı	66
Tablo 27. Flüt öğrencilerinin flüt çalma performansını ve tekniğini geliştirdiğine inandıkları faktörlere göre dağılımı.....	67
Tablo 28. Flüt öğrencilerinin bedensel özelliklerin flüte uygun olmaması sebebiyle teknik problemlerin ortaya çıktığı görüşüne göre dağılımı.....	68
Tablo 29. Flüt öğrencilerinin yaşadıkları bedensel rahatsızlıklara göre dağılımı.....	69
Tablo 30. Flüt öğrencilerinin bedensel rahatsızlıklar nedeniyle teknik problemlerle karşılaşmalarına göre dağılımı	69
Tablo 31. Flüt öğrencilerinin teknik egzersizlere yeterince önem verilmeden eser çalmaya başlanmasının teknik problemler oluşturduğu görüşüne göre dağılımı.....	70
Tablo 32. Flüt öğrencilerinin birden fazla öğretmenle çalışma yapılmasının teknik bakımdan problemlere yol açtığı görüşüne göre dağılımı	71
Tablo 33. Flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sürecinde ortaya çıkan teknik problemlerin sebeplerinin neler olduğu görüşüne göre dağılımı	72
Tablo 34. Flüt öğrencilerinin öğretmenin kazandırmayı hedeflediği teknik davranışı bu problem ortadan kaldırıncaya dek uygulamalarına göre dağılımı	73

Tablo 35. Flüt öğrencilerinin etüt ya da eser çalmaya geçmeden önce yapılan uzun ses, diyafram, parmak ısıtma ve dil çalışmalarının teknik problemlerin önlenmesinde etkili olduğu görüşüne göre dağılımı.....	74
Tablo 36. Flüt öğrencilerinin sürecince arpej, gam, kromatik dizi gibi çalışmalara önem verilmesinin teknik bakımdan problemlerin önlenmesinde etkili olacağı görüşüne göre dağılımı.....	75
Tablo 37. Flüt öğrencilerine göre öğretim elemanlarının teknik problemleri ortadan kaldırmak için uyguladıkları yöntemlerin önem sırasına göre dağılımı.....	76
Tablo 38. Flüt öğrencilerinin konuyla ilgili farklı görüş ve önerilerine göre dağılımı.....	77
Tablo 39. Flüt öğrencilerinin en sık karşılaştıkları teknik problemlerin önem sırasına göre dağılımı.....	78
Tablo 40. Flüt öğrencilerinin teknik sorunların çözümüne yönelik kendilerine ait egzersizler uygulamalarına göre dağılımı.....	79
Tablo 41. Flüt öğrencilerinin flütte teknik ve teknik problemlerle ilgili bölümlerinden beklentilerine göre dağılımı.....	80

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil-1: Eski flüt örneği.....	7
Şekil-2: Eski flüt örnekleri.....	7
Şekil-3:Eski flüt örnekleri.....	8
Şekil-4: Modern flüt örnekleri	10
Şekil-5: Flüttü doğru tutuşa örnek.....	14
Şekil-6: Nefes alma ve vermeye örnek.....	20
Şekil-7:Diyafram.....	35
Şekil-8: Flütte hava akımı.....	37
Şekil-9: Flütte üfleme	25
Şekil-10: Sesin dalgalanması	27
Şekil-11: Detache'ye örnek	29
Şekil-12: Portato'ya örnek	30
Şekil-13: Marcato'ya örnek	30
Şekil-14: Legato'ya örnek	31
Şekil-15: Staccato'ya örnek	31
Şekil-16: Tek dil tekniğine örnek.....	32
Şekil-17: Çift dil tekniğine örnek.....	33
Şekil-18: Üçlü dil tekniğine örnek	34
Şekil-19: Trill ve mordan'a örnek.....	35

GİRİŞ

1.1 EĞİTİM, FLÜT ve FLÜT TEKNİĞİNİN ÖNEMİ

1.1.1 Eğitim

Eğitim; en genel anlamıyla insanları belli amaçlara göre yetiştirme, kişiliğini farklılaştırma, kazanılan bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını bilinçli olarak değiştirme ve geliştirme sürecidir. Eğitimin temel amacı; toplumların ihtiyaç duyduğu özellikleri bünyesinde barındıran bireyler yetiştirmek ve bireyde gereken yapısal ve davranışsal değişimin gerçekleşmesini sağlamaktır.

“İnsan ile eğitim arasında çok sıkı bir ilişki vardır. İnsan eğitimin en temel ögesidir. İnsanı eğitimsiz, eğitimi insansız düşünmek olanaksızdır. Bireyleri ve toplumları biçimlendirmede, değiştirme ve geliştirmede en etkili süreçlerin başında kuşkusuz eğitim gelmektedir” (Cüceoğlu, 2002: 2).

Bilindiği gibi bireyleri ve toplumları yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Geniş anlamıyla ele almak gerekirse eğitim bilinçli amaçlı ve istendik bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir (Uçan, 1997).

Eğitimin toplumu çağdaştırma, uygarlaştırma ve kültürleştirme işlevleri içinde sanat eğitiminin de büyük rolü vardır. Sanat duygu ve düşünce arasındaki bağlantıyı ortaya çıkararak öğrenme ve gelişme sürecinde bir bütün olarak karşımıza çıkar. Sanat kendi içinde çeşitli kollara ve her bir kolu çeşitli dallara ayrılır. Müzik eğitimi de sanat eğitiminin dallarından birini oluşturmaktadır.

1.1.2 Müzik Eğitimi

Eğitimin farklı birçok alanları bulunmakta ve bu farklı alanlardan birini de müzik eğitimi oluşturmaktadır. Müzik eğitimi bireye belirli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlayan, bireyin müziksel davranışlarını geliştirmesini ve bilinçli olarak müziği üreten ve tüketen, müzik yoluyla iyi ilişkiler kurarak toplumsallaşmasını sağlayan bir süreçtir.

Ülkemizde müzik eğitimi sanatçı, bilimci ve eğitimci yetiştirmek amacıyla devlet konservatuarları, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakültelerine bağlı olan müzik eğitimi anabilim dallarında verilmektedir.

“Müzik bireyi ve toplumu besleyen başlıca yaşam ve kültür damarlarından biridir. Müzik eğitimi bu damarı açan, büyüten, genişleten, işleten ve geliştiren bir süreçtir” (Uçan 1997: 7).

“Eğitimle, insanın değişimi ve gelişimi hedeflenmiştir. Sağlıklı bir eğitim, kişiyi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, onu en iyi şekilde yetiştirmeyi amaçlar. Her insan, yaşamı boyunca, eğitim ve öğretimini sürdürürken çok yönlü bir müzik ortamı içinde bulunur. Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır” (Öz, 2001: 104).

Müzik eğitiminin temelinde ses, çalgı, işitme, müziksel yaratıcılık, müzik dinleme ve müzik bilgisi gibi eğitimler verilerek bireyin müziksel yaşantısını değiştirmek ve geliştirmek amaçlanmaktadır.

1.1.3 Çalgı Eğitimi ve Çalgı Eğitiminde Tekniğin Önemi

Müziğe karşı ilgi ve yeteneği olan bireyleri yetiştiren kurumlarda uygulanan eğitimin önemli bir dalı da çalgı eğitimidir. Müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan çalgı eğitiminde öğrenciye çalgısını etkili bir şekilde kullanabilmesi ve bu beceriyi geliştirebilmesi amaçlanır.

“Çalgı eğitimi müzik eğitiminin vazgeçilmez bir ögesidir. Çalgı eğitiminin bireyi çalgı aracıyla yetiştirme, geliştirme, müzik ve çalgı alanında belli bir amaca yönelik istendik davranışları kazandırabilme eğitimi olduğu denilebilir” (Evren, 2007: 7).

“Müzik eğitiminin temel boyutlarından biri olan çalgı eğitiminin yapılmadığı durumlarda, müzik eğitimi ya eksik, ya yetersiz ya da yeterince sağlam ve tutarlı olamaz” (Tanrıverdi, 1996: 153).

“Çalgı eğitimi yoluyla öğrenci yeteneğini geliştirecek müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışacaktır” (Tanrıverdi, 1997: 8).

Çalgı eğitiminde, psikomotor (devinişsel) becerileri geliştirmenin yanı sıra, öğrencinin duygusal, beğenisel ve yaratısal davranış gelişimine de önem verilmelidir. Öğrencinin çalgısında başarılı olabilmesi, sahip olduğu müzik yeteneğini açığa çıkarabilmesi için, çalgının yapısal özellikleriyle uyumlu fiziksel özelliklere sahip olması beklenmektedir. Aksi bir durum öğrencinin öğrenme sürecini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Öyle ki hatalı çalgı seçimi çoğu zaman öğrencinin çalgı değiştirmeyi istemesine ya da daha kötüsü müziğe ve müzik eğitimine karşı olumsuz tutum sergilemesine neden olabilecektir.

“Çalgı öğretimi, çalgı çalmayı çalgı öğrenmenin gerçekleşmesi ve çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar geliştirmek amacıyla uygulanan süreçlerin tümüdür. Bu bir iletişim sürecidir. Çalgı öğretim sürecinde bilgi, beceri kazanılır ve davranışlar geliştirilir, estetik anlayış edinilir ve kişilik oluşumu sağlanır” (Akkuş, 1996: 164).

Çalgı eğitiminde bireyin çalgısına hâkim olabilmesi için çalgının teknik özelliklerini yeterli derecede öğrenmesi ve uygulayabilmesi büyük önem taşımaktadır. Çalgı eğitimi sürecinde bireyin çalgı çalma becerisini geliştirebilmesi doğru yapılandırılmış teknik çalışmalarla mümkün olacaktır. Doğru yapılandırılmış teknik çalışmalar, bireyin çalgı eğitiminde istikrarlı bir gelişim göstermesini, sahip olduğu müzikal anlayışı, duyuşu, duruşu ve yaratıcılığını performansa yansıtabilmesine olanak sağlayacaktır. Böylelikle çalgı eğitimini bir üst seviyeye taşıyarak müzikal gelişimini, uygulama becerisini ve yaratıcılığını yüksek bir düzeye çıkaracaktır.

“Teknik; Yunanca “Tekhne” yani; “Sanat” sözcüğünden kaynaklanmakta, sanatta yol, yordam, yöntem anlamına gelmektedir. Müzikte teknik; genelde “yöntem bilgisi” anlamına geldiği kadar, “uygulama becerisi” olarak da kullanılır. Yöntem bilgisi anlamında teknik; yaratıcılığa araç olan kuralları kullanma yetisidir, yaratıcılığın kendisi değil, yaratıcılığa yol açan bilgilerdir. Uygulama becerisi olarak teknik; seslendiriciye kolaylık sağlayan yetilerdir. Tekniği güçlü olmayan seslendirici, yaratıcı olamaz; yaratıcılık yönü zayıf olan seslendiricinin tekniği ise işe yaramaz” (Say, 2002: 514).

“Müziksel ifadenin gelişimi tekniğin gelişimiyle başlar. Yani tekniğe verilen önemin nedeni öğrencinin müziğe gereken ifadeyi, değeri verme ve müziğe karşı duyarlılığını geliştiren davranışlara sahip olma hedefine daha kolay ve çabuk yollardan ulaşmasını sağlamaktır. Teknik problemler kavrayarak çözülür, sürekli aynı egzersizlerin tekrar edilmesiyle değil” (Ertem, 1997: 13,14).

1.1.4 Flüt Eğitimi ve Flüt Eğitiminde Tekniğin Önemi

Çalgı eğitiminin önemli boyutlarından birini oluşturan flüt eğitiminin temelinde flüt çalmayı öğrenebilme, geliştirebilme ve etkin bir şekilde kullanabilme basamakları uygulanır. Flüt eğitimi ülkemizde, konservatuarlarda, eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde ve güzel sanatlar ve spor liselerinin müzik bölümlerinde verilmektedir. Bu eğitim süreci içerisinde flüt eğitimi alan bireyin becerisi, bilgisi ve tekniği istenilen düzeye getirilerek müziği dinleme, anlama yorumlama gibi müzikal davranışları ve müziğe karşı duyarlılığının gelişim göstermesi sağlanacaktır.

“Flüt eğitiminde ele alınacak olan ilk konular flütü çalma pozisyonunda doğru duruş ve tutuş, diyafram nefesini doğru ve istenilen nitelikte kullanma ve buna bağlı olarak güçlü bir ton elde edilmesidir. Bunu takip eden süreçte etüt ve eserlerin seslendirme tekniklerine dikkat ederek çalınması, süslemelerin yapılarına uygun olarak çalınması, etüt ve eserlerdeki gürlük değişikliklerini doğru olarak seslendirmesi, bütün oktavlarda temiz ve kaliteli bir ton elde edilmesi ve çaldığı etüt ve hız basamaklarına uygun olarak çalınması hedeflenen temel davranışlardır” (Yayla, 2000: 11).

Teknik, flüt çalmanın içerdiği bütün kas hareketlerinin kontrol ve koordinasyonudur. Ton, iyi flüt çalmanın ön koşulu olsa da teknik de melodik hareket aracı olarak çok önemlidir (Toff, 1996).

Flüt eğitiminin sağlam ve sağlıklı temeller üzerinde gerçekleştirilebilmesi için, bu eğitim sürecinde oluşan teknik problemler tespit edilip ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi gerekmektedir (Gençel, 2005).

Flüt eğitimi alan bireyin tekniğini geliştirebilmesi ve karşısına çıkacak olan teknik problemlerle baş edebilmesi için birçok aşamadan geçmesi gerekecektir. Flütü rahat kullanabilmek için doğru bir duruş ve çalgının istenilen biçimde tutuluşu, dudak pozisyonu, nefes alma tekniği, üflemesi, parmakların perdeler üzerinde duruşu, dil teknikleri, dil ve parmakların koordineli olarak beraber ilerlemesi gibi çalışmalar üzerinde önemle durulması ve iyi bir çalışma ile kazanılan becerilerin vücut rahatlığını kaybetmeden pekiştirilmesi teknik bir problemin oluşmadan önüne geçilmesi adına büyük önem taşımaktadır. Bireyin bu aşamalardan geçerken oluşacak yanlış bir teknik kazanımın alışkanlık haline gelmeden ortadan kaldırılması gerekecektir. Oluşan problemin kaynağının tespit edilmesi ve gereken çalışmalarla bireyin bu teknik problemi aşmasına yardımcı olunması, bireyin müzik kalitesini geliştirmesi açısından önemli bir yere sahiptir.

Günümüzde çalgı tekniğine getirilen en büyük yenilik, müzisyenin vücudunda tam bir serbestliğe ulaşması ve bunu en zor pasajları çalarken bile korumayı becerebilmesinin öneminin anlaşılmasıdır. Kazanılan bu rahatlık, kontrol ve disiplinli bir çalışma ile desteklenmediğinde, entonasyon, vibrato, nefes gibi teknik konularda büyük bir rahatsızlığa yol açmaktadır (Turgay, 2002).

Flüt eğitiminde, edinilmiş yanlış bir tekniğin alışkanlığa dönüşmesiyle ortaya çıkan problemin düzeltilmesi o tekniğin ilk kez kazandırılması aşamasından çok daha güç olacaktır. Bu problem, hem öğrenci hem de öğretmen için sıkıntı verici bir durum ortaya çıkaracaktır. Flüt eğitimi alan bireyin alışkanlık haline getirdiği bu teknik problemin kolay ve rahat olduğunu düşünmesi önemli bir zaman kaybı yaşanmasına sebebiyet verecek ve flüt çalma aşamalarında geri kalmasına neden olacaktır. Kazanılan teknik yanlışların düzeltilmesi sürecinde flüt eğitimi alan bireyin ulaştığını düşündüğü teknik düzeyin istenilen biçimde gelişmemesini fark etmesi kişinin çabasını, isteğini ve hevesini kırarak başarısızlığına yol açabilir. Bu durum genellikle moral bozukluğu yaratmakla birlikte bireyin flüt eğitimi sürecinin uzamasına, büyük ölçüde zaman kaybetmesine ve istenilen sonuca ulaşabilmesi adına bir engel olarak karşısına çıkacaktır.

“Çaldığınız pozisyon yeterince rahat değilse, size daha iyi hissedebileceğiniz bir pozisyon gösterilmişse, mutlaka sabırla düzeltilmeli ve doğru olan uygulanmalıdır. Bunların aksi bir durumda akıntıya karşı kürek çekerek,

sorgulamadan yaptığımız yanlışlara devam etmek bize hiçbir şey kazandırmaz hatta fiziksel olarak zarar bile verebilir. Enstrümanımızla tüm çabamız, gereğinden fazla güç harcamadan, zorlanmadan güzel ve iyi müzik yapabilmektir” (Ekebalkan, 2007: 57,58).

1.1.4.1 Yan Flüt’ün Teknik Özellikleri

Flütler tüm müzik aletleri içerisinde en eski ve geniş alana yayılabilmiş çalgılar arasındadır. Günümüzden yirmi bin yıl önce insanlar içi boş kemiklere, boynuzlara ve bambu kamışlarına üfleyerek ses elde etmişler ve bu çalgılarda birçok değişiklik yapmışlardır. Böylece çalgının gelişiminde büyük yol kat edilmiş ve bu günkü seviyesine ulaşılmıştır.

Tarih öncesi dönemlerde kemik, boynuz, fildişi, maden ve abanoz ağaçlarından yararlanarak insanların ses ürettikleri ilkel flütlere rastlanmaktadır. Japon, Çin, Hint, Mısır ve Eski Yunan’a kadar uzanan bu çalgı değişik büyüklüklerde yatay ve dikey olarak yapılmıştır. İlk insanlar içi boş kemiklere, hayvan boynuzlarına, ağaç parçalarına ve bambu kamışlarına üfleyerek bu çalgının ilk örneklerini ortaya çıkarmışlardır. Farklı parçaları toplayıp birleştirerek, farklı sesler elde etmek için delikler açıp, bunların sesleri nasıl değiştirdiğini bulmuşlar ve günümüz flütünün ilk temellerini atmışlardır.

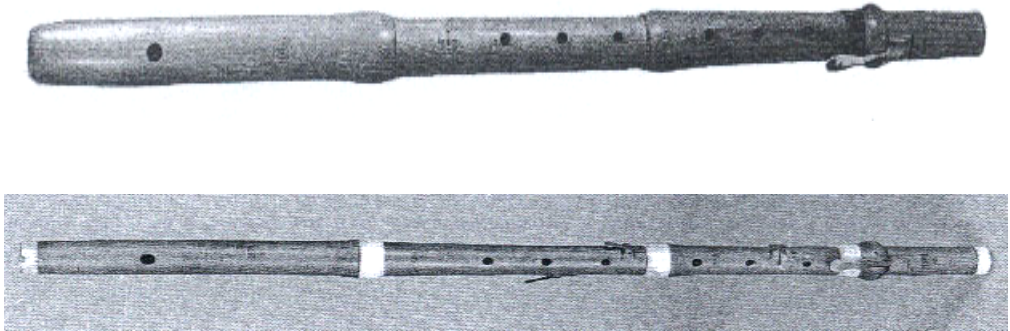
“Bugün içinde bulunduğumuz yirminci yüzyılın özelliklerini ve yaşama ortamını binlerce yıl öncesine göre kıyaslarsak zamanın boşa akmadığını, ulaşılan noktanın küçümsenmeyecek kadar büyük olduğunu gözlemleriz” (İlik, 1986: 15).

Şekil-1: Eski flüt örneği

(Gençel, 2005: 4)

Şekil-2: Eski flüt örnekleri

(Solum, 1992: 52,53)

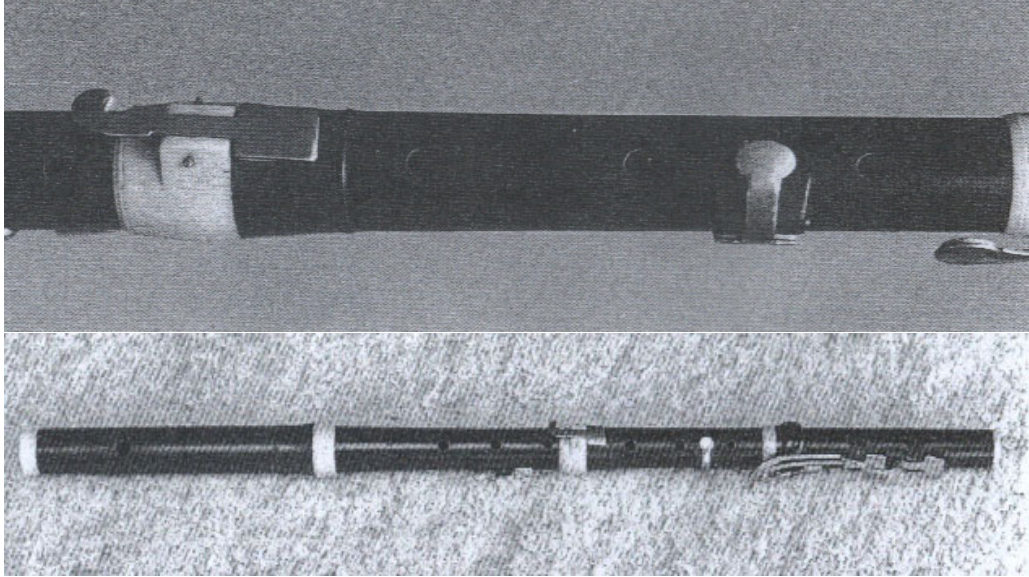
Dünyanın birçok yerinde yapılan arkeolojik kazılar sonucunda resimler, kabartmalar, heykeller, yazıtlar gibi buluntular flütün eski uygarlıklarda da en çok kullanılan çalgılardan birisi olduğunu göstermektedir. İtalyan besteci ve flütçü G. Briccialdi'nin flüte si perdesi, Vincent Dorus'un kapaklı sol perdesi eklemesi, J.Quantz'ın çalgının sesini do ya kadar indirmesiyle flütün tam anlamıyla bugünkü modern hali ortaya çıkmıştır. Günümüzde flütler gümüş, nikel, altın gibi metal karışımlarından yapılmaktadır. Geçmişte birçok boyutta yapılan ve günümüzde

birkaç tanesi tarihi önem taşıyan flüt değişik tonlardaki yeni haliyle orkestralarda kullanılan vazgeçilmez bir çalgı olmuştur.

“Ağaç üflemeli çalgılar insanlık tarihiyle aynı paralelde binlerce yılı geride bırakarak, teknik gelişimini sağlamış günümüzde müzik eğitiminde ve müzik sanatında gerçek yerini almıştır. Bugün dünyanın her yerinde toplumların duygu, düşünce ve heyecanlarının ifade araçlarından en önde gelenleridir” (İlik, 1986; 14).

“Tek bir bambunun bir tarafından üflenmesi ve bazı güçlüklerin çözümü için açılıp kapanmayı sağlayan 6-7 tane delik açılması, modern flütün kapılarını aralayan ilk adım olmuştur. 16.y.y’den başlayarak kullanılmaya başlayan yan flütler 17.y.y.’den itibaren blok flüt, obua ve fagot gibi tahta üflemeli çalgılar ile birlikte gelişmeye başlamıştır” (Kurtaslan, 2004: 1).

Şekil-3: Eski flüt örnekleri

(Solum, 1992;53)

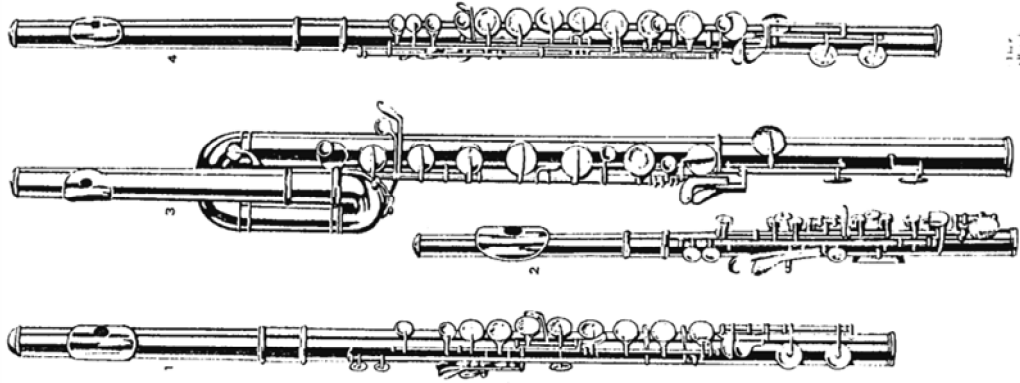
1800’lü yılların flüt çalgısı açısından önemi çok büyüktür. Çalgının delik sayısı bu dönemde sekize çıkarılmıştır. Alman flüt virtüözü ve çalgı yapımcısı olan Teobald Boehm (1794-1881) flüte bugünkü mekanizmasını kazandırmış ve çalgının daha yüksek bir tona sahip olmasını sağlamış ayrıca çalıcının daha kolay ve hızlı çalabilme ihtiyacını karşılamıştır. Alman flütçü Boehm çalgıyı daha kolay çalınabilir hale getirip flüt tonunu yükselterek ses kalitesini arttırmayı hedeflemiş, 1846-1847

yılları arasında yeni bir mekanizma ortaya çıkarmıştır. Bu çalışma sonucunda başlık, gövde ve kuyruk olmak üzere üç bölümden oluşan çalgının yeni halinde ağızlığı kalkık olan başlık kısmı, ana perdelerin bulunduğu orta kısım ve sağ elin küçük parmağı için perdelerin bulunduğu kuyruk kısmı bulunmaktadır. Boehm'in kendi adıyla da anılan bugünkü modern mekanizma ile ses kalitesi artmış, kromatik notaların çalınışı daha kolay hale gelmiş ve tüm sesler aynı düzeyde tutularak güzel bir ton ortaya çıkmıştır.

Modern flütün on üç deliği bulunmaktadır. Çalgının üzerine yerleştirilmiş olan perdeler, miller ve yaylar sayesinde çalgıyı kontrol etme imkânı daha yüksektir. Modern Böehm flütü, yaklaşık 66 cm uzunluğunda ve 2 cm çapında silindir bir borudur, baş, gövde ve kuyruk olmak üzere üç bölümden oluşur. Modern flüt üç oktavlık ses genişliğine sahiptir ve flüt notası sol anahtarına göre yazılır. Flütün en kalın sesi do sesidir. Bazı flütlerin kuyruk kısmına perde eklenmesiyle en kalın ses olan si elde edilir. Günümüzde yan flütten başka piccolo(küçük flüt), alto ve bas flütlerde kullanılmaktadır. Piccololar yan flütlerin yaklaşık olarak yarısı kadar olup çalış tekniği ve ses genişliği aynıdır. Piccololar yan flütlerden bir oktav tiz başlar. Alto flütler ise yan flütlerden daha kalın ve daha uzundur. Ses rengi dolgun olan bu flütler, yan flüte göre tam dördü, bas flütler de ise yazılan notalar yan flüte göre bir oktav pesten duyulur. Bas flüt ve alto flüt kullanım açısından pek yaygın olmayıp orkestralarda nadiren kullanılmaktadır.

Şekil-4: Modern flüt örnekleri

(Şensoy, 1997: 30)

Flüt üflemeli çalgılar arasında çevik ve gösterişli olan bir çalgıdır. Dizi, arpej, süslemeler, triller, atlamalı ve kromatik sesler flütün teknik yapısına son derece uygun olup tek dil, çift dil, üç dil gibi üfleme tekniklerinin kullanımıyla her türlü tempoda rahatlıkla çalınabilmektedir.

1.1.4.2 Flüt Eğitimi Alacak Öğrencide Bulunması Gereken Özellikler

Flüt çalacak bireyde birtakım fiziksel ve müziksel özelliklerin bulunması gerekmektedir. Bireyde ses bozukluğu, kekemelik, işitme kaybı gibi kusurların bulunmaması, parmakların yumuşak, hafif ve normal, parmak uçlarının duyarlı ve hassas olması gerekir. Dudakların ince veya normal kalınlıkta, diş yapısının düzgün olması ve ayakta durmayı engelleyici bir sakatlığın bulunmaması önemli özellikler arasındadır. Bireyin ezgi-ritim duygusu, nota okuyabilme gibi müzikal özelliklerini geliştirip iyi bir seviyeye getirmesi çalgının ilerletilmesinde büyük önem taşımaktadır. Flütü çalma esnasında ya da çalma sonrasında yanlış duruş ve tutuştan kaynaklanan bilek, kol, bel ve boyunda ağrılar hissedilebilir. Ağrı ve fiziksel rahatsızlık yaşayan birisi için iyi bir performans ortaya çıkarmak mümkün değildir.

“İdeal çalış pozisyonunda, güçlü kasların kol(özellikle sol kol), diyafram ve abdominal kasların etkisi artar ve bu kaslar çalışın kontrolünü dudak, parmak ve kaburga arası gibi ince kaslara bırakırlar. Rahat ve doğru enstrümantal çalış esneklik olmadan imkansızdır. Bununla beraber esneklik, ince kasların olabildiğince az çaba

ile açılmasını gerektirir. Başka bir deyişle güçlü kasların desteğiyle, ince kaslarımızı zorlamadan çalabildiğimizde, esneklikle, ağrısız ve ideal bir pozisyonla çalabiliriz” (Ekebakan, 2007; 53).

1.1.4.3 Yan Flüt Eğitiminde Temel Beceri ve Teknikler

Bireysel çalgı eğitimi branşlarından birisi olan flüt eğitiminde bazı temel beceri ve tekniklerin bireye kazandırılması amaçlanmaktadır. Flütten doğru ve temiz ses çıkarabilme, çalgıya hâkim olma, doğru duruş ve tutuş, el, dudak, nefes ve vücut uyumu, el ve dil koordinasyonu, vibrato ve dil teknikleri, sol anahtarını okuma, deşifre yapabilme ve yorumlama gibi temel becerilerin flüt çalacak bireye mutlaka kazandırılması gerekmektedir.

*Flüt çalgısı sol anahtarı kullanılarak çalınan bir çalgıdır. Bu durumda flüte yeni başlayan bireyin sol anahtarını okuma becerisini iyi bir düzeye getirerek notasyon şifrelerini çözümleyebilmesi gerekir. Böylelikle bireyin iki elini flüt tuşeleri üzerinde kullanımı rahatlıkla ortaya çıkar.

İki tür deşifre vardır; birincisi ilk defa ele alınan bir eseri yavaş, yavaş ve her notasını inceleyerek okumak; ikincisi ise eserin temposuna yakın bir hız belirlenerek eserin karakter ve anlatımına dikkat ederek okumaktır(Fenmen, 1991).

Deşifre becerisinde bireyin notasyonu doğru okuyarak çalgısına aktarabilmesi, yorumlama becerisinde ise seslendirilen eserin müziğini bireyin hissederek ifadeli bir biçimde uygulayabilmesi sağlanmalıdır.

* Flütte tekniğin temeli doğru vücut pozisyonu, ellerin flütü doğru kavraması ve flütün doğru bir şekilde dengelenmesiyle rahat bir tutuş pozisyonuna dayanır. Flütün ağırlığını bilekler ve ön kollar taşımalı, çene, sol el işaret parmağının boğumu, sağ el başparmağı ve sağ el serçe parmağıyla çalgının dengede durması sağlanmalıdır. Böylece parmaklar daha rahat hareket edebilecek duruma gelir. Parmaklar yuvarlak, perdelere yakın ve gevşek olmalıdır.

*Tonun parlaklığı ve matlığıyla ilgili olarak üfleme pozisyonu ve hava basıncı arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Doğru üfleme pozisyonuna sahip olmak için dudaklar esnek ve serbest olmalı, gergin tutulmamalı ve kasılmamalıdır. Üst dudak alt dudağa kıyasla önde durarak flüte aktarılacak hava akımı aşağıya doğru

yönlendirilmelidir. Çenenin gevşek tutulmasıyla ağız boşluğunun genişletilmesi hava akımının doğru yönlendirilmesine yardımcı olacaktır. Boğazın açık tutulması sağlanmalıdır; böylelikle ciğerlerden gelen havanın nefes borusundan ağıza aktarılması kolaylaşacaktır. Bunun için boğazın esniyormuş ya da “Aa” diyormuş gibi açık tutulması sağlanmalıdır.

*“Dudakları dişlere yapıştırmadan, havayı dudakların iç yüzeyine çarptırarak çalmak, seslerin kontrollü çıkmasını sağlayacaktır. Hava basıncı ve desteği, enstrümanın tüm oktavlara doğru titreşmesi için yeterlidir. Ancak havanın hızı karın kaslarının gücü ve esnekliğiyle kontrol edilebilir” (Ekebalkan, 2007; 3,32).

*Oktav sesleri üzerindeki kontrol ve esnekliği korumak için çeneyi serbest tutup kasılmaların önüne geçilmeli, dudakların aşırı gerilme ve büzülmesine yönelik davranışlara izin verilmemelidir. Üfleme pozisyonu her zaman serbest olmalıdır. Oktavlar arası geçişleri diyafram desteğiyle hava basıncını kuvvetlendirerek uygulamak rahat bir ton üretiminin ortaya çıkmasına yardımcı olacaktır.

*Müziği daha heyecan verici ve ifadeli kılan, değişik dinamikler, değişik renkler ve vibrato arasındaki ilişkilerin çeşitliliğidir. Forte çalarken iyi odaklanmış, armonikleri açısından zengin doğal bir ton ile hızlı ve derin bir vibrato gereklidir. Piyano çalarken yavaş sakın bir vibrato gereklidir (Turgay 2002).

*Flütte; temel dil vurma tekniği, bağlı çalma (legato),bağısız çalma (detache), kesik kesik çalma (staccato), vibrato, kesik ve vurgulu (aksanlı) çalma, çift dil ve üç dil tekniği gibi pek çok nefes, dil ve ifadelendirme (artikülasyon) teknikleri kullanılır. Flüt çalmanın temelini dudak, duruş ve tutuş pozisyonları ile nefes ve dil tekniği oluşturur (Meb, 2006).

1.1.4.4 Kas Sistemi ve Parmak Yapısı

İnsan vücudu çizgili kas(iskelet kası), düz kas ve kalp kası olmak üzere üç türlü kas yapısından oluşur. Çalgı tekniğinde kullandığımız kas çeşidi çizgili kaslarımızdır. Liflerden oluşan bu kas grubunun iletme ve uyarabilme özelliği olup kasılıp açılarak hareketlerin oluşmasını sağlar.

Flüt çalışırken parmakların bu kas grubuna aşırı uyarılma ile yüklenmesi kasların yorulmasına neden olacak, bu da parmakların gücünü kaybederek işlevlerini yitirmesine sebebiyet verecektir.

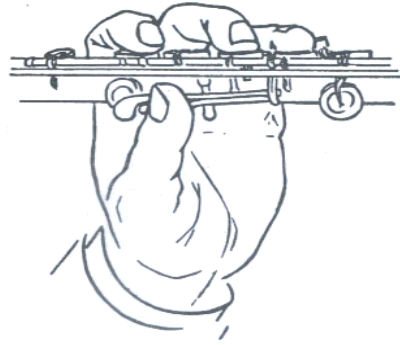
“Amaç eseri en uygun şekilde üstün bir performansla dönük hareketler zinciri içinde sergilemektir. Hareketlerin fazlalığının sayısı bilek ve parmak hareketlerini sağlayan kaslara bağlıdır. Kas uçları inceli sertleşerek eklemleri dıştan destekleyen tendonları meydana getirirler. Tendonlar ilk tutundukları başlangıç bölgesinden başlayıp eklemi geçerek hareket ettirmek istenen diğer kemiğe tutunmuştur. Kaslar kasıldığı zaman iki kemiği birbirine doğru çeker ve hareketi gerçekleştirir”(Vannin et al, 2001, Aktaran: Erdal, 2005; 32).

Müzisyenler kendilerini bedensel efor sarf eden bir meslek grubundan görmezler. Oysaki çalgı çalmada küçük kas grupları kullanılır. Her gün saatlerce küçük kas gruplarını hız yapmak için kullanan müzisyenlerin kasları gittikçe daha yoğun ve şiddetli bir yüklenme ile karşı karşıyadır(Erdal, 2005).

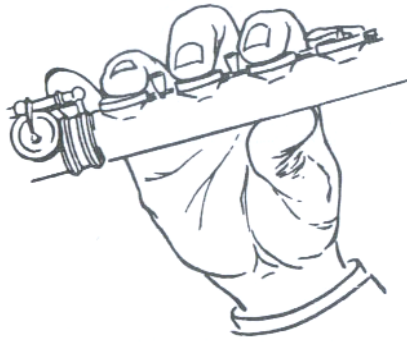
Bireyin flüt çalışması esnasında parmak kaslarında meydana gelen yorgunluklarla parmaklar yavaş, yavaş işlevini yitirir. Parmakların işlemesi için parmak kasları mümkün olduğu kadar yumuşak tutulmalı ve kasılmamalı, kesinlikle sıkılmamalı ve gevşek bırakılmalıdır. Bu durumda parmaklar çalgının perdelerine yakın durarak çok fazla havaya kaldırılmamalı, bağımsız ve rahat hareket edebilmesi için sık, sık kontrol edilmeli, sol elin 1, 2, 3, 4 ve 5. parmakları ile sağ elin 2, 3, 4 ve 5. parmaklarında aynı anda açma kapama çalışmaları yaparak parmak tekniğinin ilerletilmesi sağlanmalıdır.

“Flütü tutarken, parmaklarımızın eklemlerini çemberimsi bir şekil vererek tutmalıyız. Çalarken parmak hareketlerimiz küçük ve yumuşak olmalı. Parmakları gereğinden fazla yukarı kaldırmak hem teknik olarak çalışmamızı yavaşlatır, hem de perdeler vuruşu riskini ortaya çıkarır”(Ekebalkan, 2007: 56).

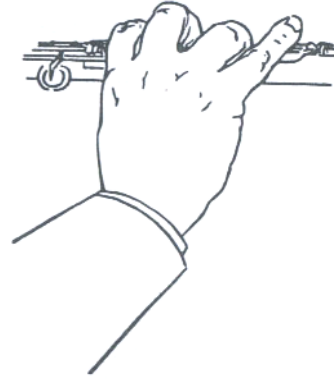
Şekil-5: Flütü doğru tutuşa örnek

Sol El

Sağ El

(Toff, 1996: 126)

Flüt çalarken kullanılan dil tekniklerinin yanında parmaklarında dil vuruşlarıyla koordineli olarak hareket etmesi gerekmektedir. Dil vuruşuyla parmak hareketinin doğru orantılı hareket etmesi ve bu becerinin gelişebilmesi için uygun etüt ve eserlerle çalışılarak bu tekniğin iyi bir seviyeye getirilmesi amaçlanmalıdır. Flüt dağarındaki tüm eserler bu becerinin geliştirilmesiyle seslendirilir. Öğrenciler bu beceriyi ne kadar fazla geliştirirlerse eser seviyelerindeki düzeysel artış da o kadar büyük olur.

1.1.4.5 Postür, Anotomik ve Fizyolojik Uygunluk

Mesleki açıdan performans sergilemede bedensel yapılarını kullanan müzisyenlerin çalgı çalmadaki başarılarına anatomik ve fizyolojik açıdan doğru bir postürün katkısı büyüktür.

Anatomik uygunluk; bireyin elindeki işi yapması için vücudun parçaları ve organlarının eksiksiz olması halidir. Fizyolojik uygunluk ise kas kuvvetine ve dayanıklılığa sahip olup hareket becerilerini ustalıkla yapabilme ve yorgunluktan normale süratle dönebilme halidir (Aydos,1991).

Postür; vücudun her kısmının çalgının en rahat biçimde çalınabilmesi için en uygun hali alması ve bütün vücudu en uygun pozisyonda kullanabilmektir. Çalgı ile çalıcı arasındaki iletişim bedenın doğru kullanımına bağlıdır. Bu çalgı çalmada iyi bir performans ortaya çıkarmak için fizyolojik ve anatomik uygunluk gerektiğini ortaya koyar. Her çalgıya göre geçerli olan doğru bir çalış pozisyonu vardır. Bu pozisyon ancak çalıcının çalgısına uygun olan doğru postür kullanımıyla elde edilir. Uygun postürün oluşturulabilmesinde alexander tekniği de büyük önem taşımaktadır.

“Alexander tekniği; psiko-fiziksel bir yeniden eğitim yoludur. Alışageldiğiniz otomatik tepkilerinizi bastırarak vücudunuzu yanlış kullanmanızı engeller, daha çok güven ve memnuniyet verici bir duyguyla birlikte düzgün reaksiyon ve kullanım yolu ortaya çıkar” (Gray, 1999:17).

“Bedenimiz, herhangi bir pozisyonda bizi mükemmel bir dengede tutan gerçek bir duruş kasları ağı ile örtülüdür. Gençken bu kaslar çabasızca dik durmamıza yardım eder, ancak zamanla bunları kullanamaz oluruz. Böylece bedenimiz içe doğru çöker ve duruş için düzenlenmemiş olan tamamen farklı bir kas grubunu kasarak bedenimizi istediğimiz duruşa getirmeye başlarız”(Brennan, 2000:112).

Flüt eğitiminde kötü bir duruş pozisyonu ve flütü yanlış şekilde tutma problemleri nefes alma ve verme, parmak ve dudak pozisyonlarında yanlış alışkanlıklar kazanarak kalıcı teknik problemler ortaya çıkmasına sebep olabilir. Flüt çalma sırasında boğaz, dil, dudak, eller, solunum organları gibi birçok organımız bu çalışmanın içerisinde yer alarak çalma eyleminin gerçekleşmesini sağlar. Flüt çalacak bireyin dik durarak vücut ağırlığını her iki ayağına eşit dağıtması, ayakların omuz hizasında ve sağ ayağının biraz daha önde durması, dizlerin bükülü olmaması, kolların omuz hizasında olması, çalgının başlık kısmındaki üfleme deliğine çalıcının alt dudağını uygun şekilde yerleştirmesi, boğazın açık ve ağız içinin geniş tutularak dudakların çok gergin ya da büzülü durmaması, sağ ve sol el bileklerinin çok bükülmeden yumuşak ve yuvarlak tutulması, parmakların tuşeler üzerine etli

kısımlarının yerleştirilmesi, parmaklarda bükülü kalma ve kasılmalara dikkat edilmesi, sağ ve sol elin baş parmakları flütü alttan, çenenin flütün başlık kısmından, sol el ikinci parmağın boğumlu kısmının flütü gövde kısmından, sağ el küçük parmağın kuyruk kısmından flütü destekleyecek şekilde tutulması gerekmektedir. Yapılan çalışmalarda bireyin duruş pozisyonuna önem verilmeli, çalışmanın ayna karşısında alışkanlık haline gelinceye kadar vücut kontrol edilerek devam edilmelidir. Ayrıca flüt olabildiğince yere paralel tutulmalı, baş dik durmalı ve dikkatli bir çalışmayla bu beceriler pekiştirilmelidir.

Flütü tutuş ve flütle duruş, bedenin özellikle üst yarısını zorlayan, doğal duruşun dışında bir pozisyona girilmesini gerektirir (Cüceoğlu, 2008).

“Flütü tutma pozisyonunun insan vücudu için doğal ve ideal bir pozisyon olduğunu söyleyemeyiz. Bu tutuş şekli omuzlar, boyun ve kollar için hassas bir pozisyonudur. Bu nedenle, doğru açığı korumak, kasları gereğinden fazla zorlamadan çalabileceğimiz en sağlıklı pozisyonu bulmamızı sağlar” (Ekebalkan, 2007; 54).

Flüt çalmayı hedefleyen bir bireyin teknik olarak yanlış alışkanlıklar kazanmaması için dikkat etmesi gereken önemli etkenler bulunmaktadır. Bireyin flüt çalma esnasında;

- *Öne doğru eğik ya da kambura benzer bir duruş,
- *Üfleme esnasında boğazın sıkılması ve kasılması,
- * Ağız içinin genişletilmeden kullanılması ve dişlerin birbirine temas etmesi,
- *Başın sağa doğru bükülmesi, omuzların içe bükülü ya da kalkık durması,
- *Bileklerin yukarıya aşırı kaldırılması, parmakların tuşeler üzerinde içe bükülü olması, sağ elde 2. 3. ve 4. parmak uçlarının dışa çıkarılması, parmakların yukarıya aşırı kalkması, sol elde 5. parmağın sol diyez(la bemol) tuşuna göre kalkık ya da aşağıda durması ve 4. parmakla beraber hareket etmesi

Flütte dengenin istenilen biçimde sağlanamamasına neden olarak bireyin çalgı hâkimiyetinin azalmasına, diyaframın etkili kullanılamamasına, nefes desteğinin yetersiz olmasına, parlak ve temiz bir ton ortaya çıkaramayıp vibrato tekniğini doğru uygulayamamasına, parmakların hızlı pasajlarda zorlanmasına, dil tekniklerinde, el ve dil koordinasyonunun sağlanmasında zorluk çekilmesine neden olarak teknik problemlerin başlangıcını oluşturacaktır.

1.1.4.6 Flütte Dengenin Üç Noktası

Flütte dengeyi sağlayan üç unsur bulunmaktadır. Birinci denge unsuru sol el, ikinci denge unsuru sağ el ve üçüncü denge unsuru çenenin kullanımıyla çalgının dengede ve rahat tutuluşu sağlanır. Doğru ve dengeli bir tutuş ile çalgıya hâkim olmamız ve tekniğimizi geliştirebilmemiz daha kolay olacaktır.

“Flütte çalınan ilk alıştırmalarda, çalgının ellerden düşebileceği hissi çok yaygındır. Sıkıca tutamama korkusu, duruş pozisyonunda bazı hatalara yol açabilir. Flütün başını sol omuza dayama, sağ elin 5. parmağını oynatamayacak kadar sıkma, flütü sağ elin avucunun içinde tutma çabası, omuzların, kolların ve ellerin gereksiz yere sıkılması gibi durumlarla da karşılaşılmaktadır” (Uludere, 2005; 37).

Flütte dengenin sağlanması ve doğru tutulması ile doğru nefes alabilme, düzgün bir ses üretebilme ve gelişmiş bir teknik sağlanmış olacaktır (Altes 1956).

Sol el flütte dengenin birinci unsurudur. Sol elin işaret parmağının boğum kısmının flütün gövde bölümünde do perdesinin önündeki boşluğa yerleştirilmesiyle ve başparmağın alttan si perdesinde basılı tutularak desteklemesiyle denge sağlanacaktır. Sol el başparmağının si ve si bemol perdeleri arasındaki geçişlerde bir problemle oluşturulmaması için bu perdelere başparmağın uç kısmıyla basmak yerine parmağın orta kısmını kullanmak hem dengenin sağlanması hem de sol el parmaklarının daha rahat kullanılabilmesini sağlayacaktır.

“Sol elin başparmağının duruşu başlangıç seviyesindeki flütçülerde problem yaratabilir. Genelde sorun si bemol ve si perdeleri arasındaki geçişlerde yaşanır. Bu perdelere başparmağın ucuyla değil de, parmağın ortası yani kıvrılma noktasıyla basmak teknik problemleri en aza indirecektir”(Oray, 2006; 5)

İkinci denge unsuru sağ elimizdir. Sağ elin başparmağı flütün fa perdesinin hemen altına yerleştirilerek flütü arkadan desteklemelidir. Sağ elin küçük parmağı flütün kuyruk kısmında bulunan mibemol(rediyez) perdesi üzerinde bulunmalıdır. Küçük parmağın bu tuşe üzerindeki kullanımı kıvrık olmalı ayrıca flütün kuyruk kısmında kullandığımız do diyez tuşesinin kullanımında da aynı şeklini korumalıdır.

Yine flütün kuyruk kısmında bulunan do ve si perdelerinde bu parmağın duruşu düz bir şekil almalıdır.

“Flütün dengesi tam olarak sağlanamadığında, re diyez perdesine düz veya aşağıya doğru eğerek çok sert biçimde basma eğilimi görülebilir. Bu daha sonraları kasılma veya kramp problemlerine neden olabilir. Küçük parmağın hareketleri, elden herhangi bir hareket yapılmadan eklemde bükme, döndürme ve uzatma şeklinde olmalıdır”(Oray, 2006: 7).

Dengenin üçüncü noktası çenemizdir. Flütün başlık kısmında bulunan ağızlık çene çukuruna yerleştirilerek bir destek sağlanmalıdır. Çene çukuruna yerleştirilen ağızlık öne ya da arkaya hareket ettirilmeden sabit tutulmalıdır. Çeneye ve alt dudağa fazla baskı yaparak çenenin içeri çekilmesi ya da ileriye doğru çıkarılması hava akımının flüte aktarılmasını zorlaştıracaktır. Bu nedenle çenenin kasılmadan serbest olarak aşağıya doğru düşürülmesi, flüte aktarılan hava akımının verimli olmasını sağlayacak, böylelikle daha kaliteli ve temiz bir ton ortaya çıkacaktır.

Flütün ağızlık ya da dudak bölmesi, dudakların etli kısmının çok hafif altında olacak şekilde yerleştirilmelidir. Alt dudak deliğinin yaklaşık çeyreğini kaplamalıdır. Teorik olarak, baş düz tutulmalı, yani dudaklar zemine paralel olmalıdır (Toff, 1996).

“Dudaktaki hava akışını yönlendirmek ve flüte dayanak yapmak için, çene gevşek bırakılarak ileriye doğru çıkarılmadan aşağı düşürülmelidir”(Oray, 2006: 10).

“Flütün ağızlık kısmı alt dudağa çok bastırılmamalı, gerginlik daha çok kulak arkasındaki kaslardan gelmelidir” (Ünsal, 2000: 34).

1.1.4.7 Embocuhure

Embocuhure üflemeli çalgıların çalınmasında çalan kişi ile çalgı arasındaki hava akımının birleştirilmesidir. Ağız, dudak ve çene kaslarının işbirliği içerisinde kullanılarak ciğerlerden gelen havanın nefes borusu kanalıyla ağızdan flüte titreşime dönüştürülerek üflenmesidir.

Embocuhure, yüzün alt kısmında dudak çevresindeki kasları, dudakları, dişleri ve çeneyi içeren bir bütündür. Dudak pozisyonunun yapısı çalgıcının gelişimini ve yeteneğini etkileyen bir faktördür. Embocuhure ile ilgili problemler çene, ağız ve

dişlerle bağlantılıdır. Flütte sesi oluşturan aygıt boru içindeki hava sütunudur. Parmaklar ile deliklerin açılıp kapanması boru içindeki hava sütununun boyunu ayarlar (Akıncı, 1994).

Üflemeli çalgılarda hava sütunu, çalgıyı çalanın soluğuna ve dudak hareketlerine bağlı olarak titreşir. Çalan kişi dudaklarını bir kamış gibi kullanarak, titreşimin gövde içindeki hava sütunu boyunca yayılmasını sağlar. Çalgıcı hava sütununun ne kadarının titreşeceğini, üflerken yarattığı hava basıncıyla ve dudak pozisyonunu ayarlayarak belirler (Soysal, 1998).

“Uygun bir embocuhure, üflenilen havanın akımını, hızını, basıncını olumlu etkiler ve aynı şekilde doğru bir nefes tekniği de beraberinde tutarlı bir embocuhure getirir. Sonuçta elde edilen ton kalitesi de hoş ve tutarlı olacaktır” (Oray, 2006: 29).

1.1.4.8 Yan Flüt Eğitiminde Nefes ve Ton Kavramı

Flüt çalmanın en önemli koşullarından birisi nefes alma tekniğidir. Bu teknikte vücut ve nefes arasındaki bağlantıyı iyi kurabilmek gerekmektedir. Bu bağlantıyı en iyi şekilde uygulamak için vücudun rahat ve doğal duruş pozisyonunu sağlamak gerekmektedir. Flüt çalan birisi diğer üflemeli çalgılardan daha fazla havaya ihtiyaç duyar. Üflenen havanın bir kısmının dışarıya gitmesiyle ortaya çıkan bu durumda diyaframın devreye girmesi ve bilinçli kullanılması gerekmektedir. Bireye bu becerinin en doğru ve doğal bir şekilde öğretilip uygulanması gerekir.

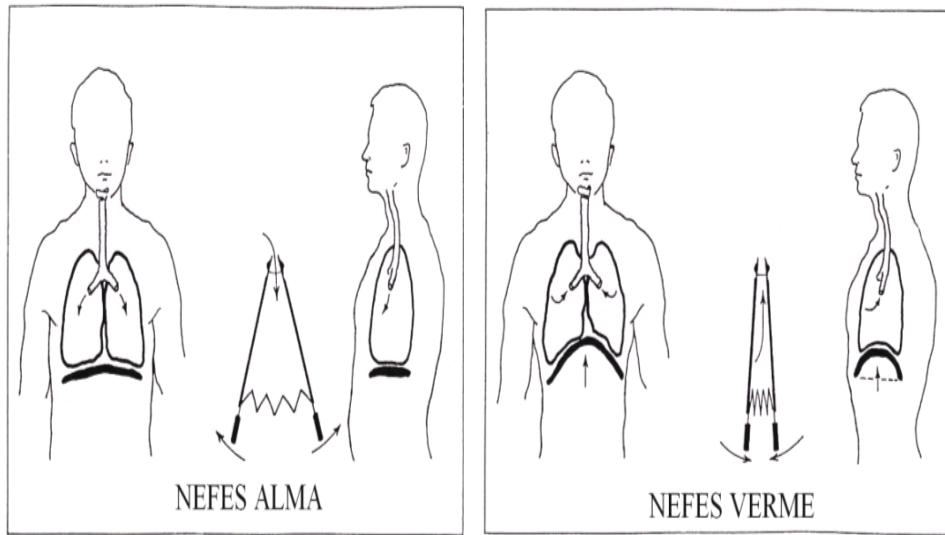
Flüt eğitiminde ortaya çıkabilecek olan yanlış nefes alma alışkanlığının önüne geçilmesi gerekir. Bu problemi ortadan kaldırmak için diyafram kullanımı dikkate alınarak bireye ilk adımda bu teknik öğretilip beceriye dönüştürülmesi amaçlanmalıdır. Bu, bireyin önüne çıkacak olan uzun ve zor pasajlarda bile daha az efor sarf etmesini ayrıca kişinin uzun nefes alabilme kaygısını ortadan kaldırarak icra ettiği eserin müzikal özelliklerine daha fazla önem vermesini sağlayacaktır.

“Flüt çalarken nefes tekniğiyle ilgili en çok karşılaşılan problemler; yetersiz nefes kontrolü, nefes gürültüsü ve nefesi geç bırakmadır. Genel olarak nefes ve entonasyonla ilgili problemler diyaframı iyi kullanamamaktan kaynaklanmaktadır. Yetersiz nefes kontrolü çok iyi bir tekniğe sahip flütçülerde bile rastlanılabilen bir problemdir. Bu problemi engellemek için başlangıç seviyesinde yapılan uzun ses

üfleme çalışmaları çok önemlidir. Nefes kontrolünü arttırmak için yapılan ton çalışmalarında, teknik egzersizlerde olduğu gibi tempoyu gittikçe arttırmak yerine, iyi bir ton yakalandığında yavaş bir tempoda devam ettirmek gereklidir” (Oray, 2006; 63).

Nefes alıp verme tekniğinde büyük etkisi olan diyafram, göğüs boşluğunu karın boşluğundan ayıran yassı bir kastır. Bir kubbe görünümünde olup genişlemesi dikey olan bu kas yapısı kasıldığında, göğsün alt bölümüne, arkalara ve yanlara doğru genişleyerek ciğerlere hava dolması için boşluk oluşturur. Flüt çalmak için diyaframın 70-100 milimetre kadar genişlemesi gerekecektir. Bu da bilinçli, doğru ve düzenli bir çalışma ile ortaya çıkar.

Şekil-6: Nefes alma ve vermeye örnek

(<http://www.saglikspor.org>)

Diyafram nefesinin doğru kullanılması uzun çalışmalar sonunda beceriye dönüştürülebilir. Bu süreç, çalgısını yeni öğrenmeye başlayanlar için sıkıcıdır ve sabır gerektirir. Bu nedenle nefes başlangıçta büyük bir problemdir. Fakat sabır, çaba ve zaman ile problemin boyutu azaltılabilmektedir(Dural, 2007).

Diyafram, karın boşluğunu göğüsten ayıran güçlü bir solunum kasıdır. Nefes alırken ve verirken ciğerlere havanın dolmasını ve dışarıya istenilen biçimde aktarılmasını sağlayan yassı bir kas olarak nefes alış verişine katkıda bulunur. Esnek bir yapıya sahip olan göğüs kafesi belli oranlarda genişleme ve daralma ile bir hava

deposu olarak karşımıza çıkar. Bu esnek yapıdaki göğüs kafesinin hemen altında diyafram kası bulunmaktadır ve ciğerlere hava dolması için boşluk yaratır.

Ana solunum organımız olan akciğerler bir armut seklindedir ve aşağıdan yukarıya doğru daralır. Akciğerlerin üst kısmının şişirilmesiyle alınan nefes göğüs nefesidir ve kapasitesi diyafram nefesine oranla daha düşüktür. Göğüs nefesinin oluşumunda ağız, soluk borusu ve akciğer organları kullanılırken, diyafram nefesi deyince göğüs kafesi ve diyafram kası da devreye girmektedir(Dural, 2007).

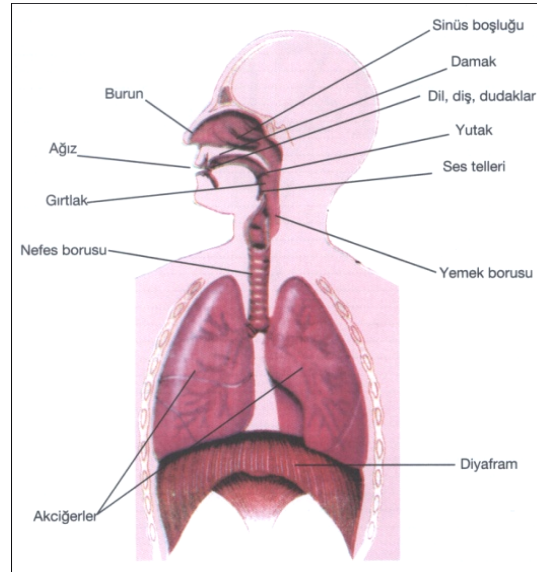
Diyafram nefesi diyafram kasının kasılmasıyla beraber havanın ciğerlere daha çok dolmasını sağlayarak kontrollü bir şekilde nefes verme işlemine de yardımcı olur. Bir kubbeyi andıran diyafram kasının kasılmasıyla akciğerlerin alt kısmında oluşan boşluk nefes alıp verme ve doğru kullanabilme aşamalarında kasılma ve gevşeme hareketleri ile nefesi uzun ve verimli kullanabilmemizi sağlar. Diyaframın kasılmasıyla oluşan boşluk sayesinde ciğerlerde birikecek hava miktarının artması ve gevşemesiyle birlikte diyaframın nefese alttan bir baskı oluşturması hava akımının istenilen şekilde kontrollü olarak kullanılmasını sağlar.

“Tüm nefesli enstrüman çalanlar için, karın kaslarını kullanarak, diyaframın yardımıyla nefes almayı anlamak ve uygulamak önemli bir konudur. Göğüs kafesindeki alanı esnerken olduğu gibi aşağıya doğru arttırarak, diyafram kasının da yardımıyla nefesi akciğerlerin alt kısmına almalıyız. Nefes verirken de, basıncı bu diyafram kasının yardımıyla kontrol edebilmeliyiz. Bu nedenle bu nefese diyafram nefesi de denir. Göğüsün üstüne doğru alınan nefes ile hava basıncını kontrol etmemiz mümkün değildir”(Ekebalkan, 2007: 15).

Diyaframın nefes alış verişinde etkili kullanılması flüt çalan bir birey için ses üretimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu teknikte göğüs nefesini kullanmaya çalışmak yanlış bir kazanım olarak karşımıza çıkarak teknik bir problem oluşmasına sebep olabilir. Nefesin göğse alınması çalgıdan ses verilmesi esnasında uzun seslerin üretilmesini ve tonun parlaklığını azaltacaktır. Dikkat edilmesi gereken nefesi günlük yaşamımızda olduğu gibi kullanarak diyaframın kasılmasını ve ciğerlerin daha fazla havayla dolmasını sağlamaktır. Nefesi alma esnasında diyafram kasının gerilmesi, göğüs kafesi altında, arkalarda ve yanlarda genişleme sağlayacaktır. Diyaframın kasılarak aşağıya itilmesi ile karnın ve karın kaslarının genişlemesini ve alt kaburga

kemiklerinin dışı doğru çıkmasını sağlayarak ciğerlere havanın dolması için yer açacak böylece yanlış olan göğüs nefesi kullanımına kıyasla daha fazla hava ciğerlere aktararak nefes daha verimli kullanılacaktır. Diyaframın gevşemesiyle birlikte bireyin istenilen basıncı uygulayarak nefesi vermesi flüt kullanımında uzun sesler, parlak bir ton, zor pasajlarda nefes desteği ve nefesi kontrollü kullanabilme çalışmalarına yardımcı olacaktır.

Güzel ve doğru ses üretimi için dikkat edilmesi gereken hususların en başında nefes gelmektedir. Çünkü nefes, çalıcının en temel malzemesidir ve onu en iyi şekilde alıp kullanmayı bilmek ilk görevlerden biri olmalıdır. Yan flüt öğrenmeye yeni başlayan bir birey için doğru ses çıkarmak ilk amaçtır ve bu uzun ses üfleme çalışmasıyla gerçekleşmektedir. İlk adımda birey flütü el yordamıyla dudağına yerleştirip ses çıkarmaya çalışmaktadır. Yan flüt eğitimine başlarken diyafram nefesinin öğrenilmesi, bu eğitim süresince edinilebilecek yanlış nefes alma becerilerinin de baştan önüne geçilmesini sağlar. Diyafram nefesinin özellikleri dikkate alınırca, bu nefesin yan flüt eğitimi alan bireye ilk adımda öğretilmesi ve bu nefesin beceriye dönüştürülmesi, daha sonra doğacak birçok problemi ortadan kaldıracaktır ve bireyin daha az efor sarf ederek daha da güzel sesler çıkarmasını sağlayacaktır (Dural, 2007).

Şekil-7: Diyafram

(Meb, 2009)

Flüt çalmada alınan havayı rahat kullanmak için boğazın “Aa” ya da “ho” der gibi açık ve geniş olması, dudak ve boğazın üfleme sırasında kasılmaması, omuzların düşük ya da kalkık olmaması gerekmektedir. Bu durum nefes alıp verme tekniğini sabırlı ve sürekli çalışmalarla geliştirerek ton geliştirme bakımından bireye büyük faydalar sağlayacaktır.

Göğüs kafesinin kullanımı söz konusu olduğunda flütistler şancılarla aynı yöntemi uygularlar. Nasıl ki kambur duran birinden büyük bir ses çıkmazsa aynı şekilde omuzları içe dönük, göğsü çukurlaşmış bir flütist de iyi bir ton elde edemez. Nefes alırken omuzları kaldırmak gırtlakın sıkışmasına, hırıltılı bir sesle çalmaya, ciğerlerden gelen havayı doğru kontrol edememeye neden olduğundan yapılmaması gereken bir harekettir (Turgay, 1993: 5).

Flüt sesi ağızlığa üflenmiş hava ile başlamaktadır. Üflenmiş havanın bir kısmı flütün içine, diğer bir kısmı ise dışarı çıkar. Flütün içine giren hava akımı flütte titreşime yol açarak; dudak, çene, dil, gırtlak ve diyaframın doğru kullanımıyla flütün alt seslerinden güçlü ve dolgun, üst seslerindense yumuşak bir ton elde edilmesini sağlayacaktır. Flütte ezgileri seslendirme esnasında nefes alma ihtiyacı çok daha fazladır. Bu durum bireyin ilk zamanlarda nefesinin çabuk tükenmesine neden olacaktır. Bunun önüne geçebilmek için flüt çalan bireyin ezgide uygun nefes

yerlerine ve suslara dikkat etmesi, ayrıca diyafram desteğini iyi kullanması ve uzun nefes çalışmalarına önem vermesi gerekmektedir.

Flütün ağızlığının yan olması nedeniyle üflenmiş havanın bir kısmı ağızlık yoluyla çalgıya girer, ses çıkarılmasını sağlar; diğer bir kısmı ise ağızlığın dışına çıkarak kaybolur. Bu yüzden çalan kişinin nefesi çabuk tükenir. Uygun nefes alma yerleri yoksa ezgi uygunsuz yerlerde soluk almak için kesilmek zorunda kalınır. Ezgide uygun nefes alma yerlerinin bulunması bu sakıncayı önlemek için gereklidir (İlik, 1990: 22).

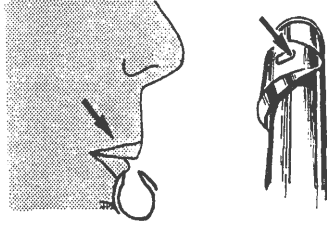
“Bazı egzersiz ya da parçalarda nefes alınması gereken yerlere (v) işareti konulmuştur. Sesli ve yanlış yerde alınan nefes, parçanın etkisine zarar verir. Öğrenci nefesini mümkün olduğunca çabuk almalıdır ki ritim ve tempoda bir tereddüt yaşamasin” (Hunt 1983: 20, Aktaran: Ünsal, 2000: 41).

Flütten elde edilecek güçlü bir ton, dudaklarda esnekliğin sağlanması, üflenmiş havanın flütün içine doğru yönlendirilmesi ve diyafram desteğinin kullanılmasıyla ortaya çıkar. Üst seslerdeki yumuşak tonları oluşturabilmek için ağız içinin daha geniş tutularak dudak esnekliği ve diyafram desteğinin sağlanması gerekmektedir. Alt çenenin hafif öne çıkarılması ve üflenmiş havanın flütün ağızlığına dik ve biraz yukarıya aktarılmasıyla yumuşak tonları yakalamak daha kolay olacaktır. Bireyin istediği tona ulaşması için flütün ağızlığına üflenmiş havanın açısına dikkat etmesi ve flüte aktarılan hava akımını yapılan nefes ve diyafram çalışmalarıyla bilinçli olarak beceriye dönüştürülmesi gerekir.

“Güçlü bir ton için küçük bir delikten hızlı bir hava akımının geçmesi gerekir. Yumuşak bir ton içinse üfleme deliği genişletilmeli ve hava akımı yavaş olmalıdır. Güçlü ve yumuşak tonları çalmaya başlarken tek bir ses üzerinde çalışmak daha yararlı olur” (Turgay, 1993: 8).

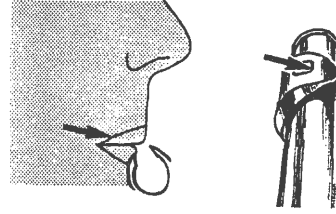
Şekil-8: Flütte hava akımı

ÖRNEK 1:

Kalın sesler için hava akımı flütün içine aşağı doğru yönelmelidir.

ÖRNEK 2:

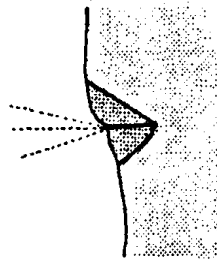

Oklar üfleme deliğinde sesin oluştuğu köşeye doğru yönlendirilmesi gereken hava akımını gösteriyor. Tiz sesler için üfleme açısı biraz yukarıya yönelmelidir.

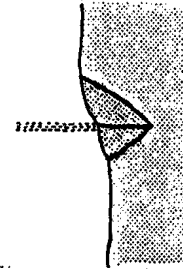
(Turgay, 1993: 5)

Flütün üç oktavlık ses aralığı bulunmaktadır. Bu üç oktavlık ses aralığı içerisinde sesin kapalı, mat ve zayıf bir ton oluşturmaması için doğru bir üfleme pozisyonuna ve yeterli hava basıncına ihtiyaç vardır. Temiz, hacimli ve parlak bir ton için seslere iyi odaklanarak hava akımının flüte aktarılması gerekir.

Şekil-9: Flütte üfleme

Kötü dağılan

iyi odaklanan

(Turgay 1993; 11)

Birinci oktav içerisinde doğal bir ton yakalamak için dudakların çok sıkı olması, flütün ağızlığının içeri veya dışarı çevrilmiş olması, boğazın sıkılması, başı öne eğerek üflemeye çalışmak gibi hataları önlemek gerekecektir. Birinci oktav

içerisinde yapılacak çalışmalarda hava basıncını sağlamak ve nefes borusunu daraltmamak için boğazı sıkılmamaya dikkat edilmesi gerekir.

Doğru bir üfleme pozisyonu ve yeterli hava basıncı sağlandığında birinci oktav sesleri zorlanılmadan elde edilir (Turgay, 2002).

Flütte ikinci oktav en rahat ses verilebilen aralıktır. Bu rahatlığı korumak ve sesin çatlamasını engellemek amaçlandığında, dudakları biraz daha rahat bırakarak hava akımını kolaylaştırmak gerekecektir.

“İkinci oktav seslerini çalarken sesin her zaman yuvarlak ve pürüzsüz olmasına özen gösterilmelidir. Sesleri zorlamaktan kaçınılmalı ve her zaman flütün doğal sesi korunmalıdır. Aksi halde sesin çatlaması gibi bir problem ile karşılaşılabilir. Bu noktada üst dudağı gevşek ve dudakların köşelerini serbest bırakmayı unutmamak gerekir” (Turgay, 2002: 25).

Flütün üçüncü oktav seslerinde doğal ve parlak bir ton elde edebilmek için doğru hava basıncı sağlanmalı, dudakların sıkılması ile oluşacak zayıf ve güçsüz bir tondan kaçınılmalıdır. Birinci ve ikinci oktav sesleri üzerinde yapılan çalışmalarda tam neticeye ulaşılmalı ve daha sonra üçüncü oktav sesleri üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.

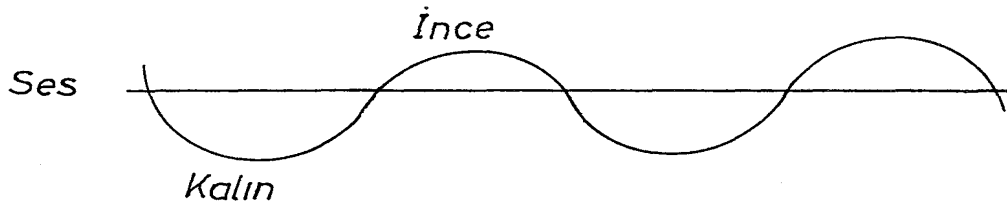
“Üçüncü oktav sesleri, birinci ve ikinci oktav seslerine göre daha riskli olduğu için önce yapılan çalışmalarda tam neticeye varmak çok önemlidir. Üçüncü oktav seslerinden farklı renk elde edebilmek diğer oktavlara göre çok daha güçtür” (Turgay, 2002: 29).

Flütte karın kasları ve diyaframın doğru kullanımı, hava basıncının artırılması, dudak, ağız ve boğazın sıkılmaması ve ağız boşluğunun genişletilmesiyle aralıklar ve melodik pasajlarda flütün doğal sesleri korunacak, ayrıca üfleme pozisyonunun gelişimi, nüans ve ton anlayışının bütünleşmesi sağlanmış olacaktır. Birinci oktav seslerinde doğal, ikinci oktav seslerinde yumuşak ve pürüzsüz, üçüncü oktav seslerinde ise parlak bir ton elde edebilmemiz için doğru bir duruş pozisyonu, diyafram ve nefes desteğini verimli kullanma, boğazın açık, ağız içinin geniş, dudakların gevşek ve rahat olması ve ciğerlerden gelen havanın flüte doğru aktarılmasıyla oluşacaktır.

1.1.4.9 Vibrato

Vibrato, uzun bir sesin dar bir alan içerisinde kalından inceye, inceden kalına dalgalandırılmasıdır.

Şekil-10: Sesin dalgalanması

(Akıncı 1994; 13)

Vibrato, sesin frekans ve şiddetinde periyodik değişiklikler yapmak demektir. Eskiden vibratonun kaynağının solunum kasları olduğu düşünülürdü. Uzun zamandır bilim adamları için bir bilmece haline gelen vibratonun gırtlakla ilgili olduğu artık biliniyor. Vibrato beyin sapında ya da beyin sapı üzerindeki diğer merkezlerde fizyolojik bir tremorun (titreşim) sonucu olabilir. Vibrato yapabilmek için mükemmel bir kas uyumu gerekir (Ömür, M. 2001).

Vibrato 16. yüzyıldan itibaren uzun sesleri süslemek amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Ünlü flüt virtüözü Quantz flütte üç değişik yoldan vibrato yapılabileceğini ileri sürmüştür.

1.Hava basıncını diyafram yardımıyla güçlendirip, azaltma yoluyla yapılan vibrato

2.Açık olan perdeleri parmaklarla kapayıp açarak sesin incelip kalınlaşmasıyla yapılan vibrato

3.Gırtlaktan sesi değiştirerek “Hi” hecesi kullanımıyla yapılan vibrato

Günümüzde en iyi ve doğal olan vibrato diyafram vibratosudur (Akıncı, Ç. 1994).

Diyafram, nefesi kontrol eden kaslardan biridir ve vibratoyu kontrol ederken de aynı şekilde çalışır. Genel olarak nefeste olduğu gibi hem diyaframı hem de

abdominal duvarı kaslarını içerdiği için diyafram vibratosu da yanlış ya da eksik adlandırılmıştır. Diyafram vibratosu, abdominal kasların ve diyaframın birbirlerini eşit ölçüde itmesinden meydana gelir. Bu, akciğerlerden itilirken hava sütununda çok hafif bir titreşime sebep olur. . Flütçülerin vazgeçilmez favorisi olsa da, gerçekte çok geniş ve yavaş olma eğilimindedir Vibrato en sık solo çalışmalarda kullanılmalıdır. Vibratonun hızı müziğin hızıyla koordineli olmalıdır: allegrolarda daha hızlı, adagiolarda da yavaş fakat kısa notalar vibratosuz olmalıdır (Toff, 1996).

“Vibrato, flütçünün müziğin ihtiyacı olan ifadeyi hissetmesiyle kendiliğinden gelişir ve tamamen çalıcının vücudunun içinde gerçekleşen bir olgudur. Vibratoyu doğal bir şekilde elde etmeden, erken kullanmaya başlamak ton gelişimini geciktirecek, nefes kontrolünü ve entonasyonu olumsuz yönde etkileyecektir” (Oray, 2006: 37).

“Vibrato, kişinin onu nasıl, ne zaman ve nerede kullanacağını bilmesine bağlıdır. Vibrato kişiye has, onun yorum gücü ve karakteriyle bütünleştiğinde tüm güzelliği ile müziğe hayat veren bir unsurdur” (Tatu, 2006: 73).

Flüte yeni başlayan bir öğrenciye, ilk aşamada vibratolu ses üfletilmemelidir. Daha sonraki aşamalarda güzel bir ton sağlamak amacıyla uzun sesler üzerinde vibrato çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Vibratolu ses üflerken dudak ve boğaz kesinlikle sıkılmamalı, vibrato tümüyle diyaframdan gelen hava ile doğal bir şekilde oluşturulmalıdır. Böylece belirli bir süre sonra vibrato tonun bir parçası haline gelecektir.

“Genellikle uzun notalarda vibrato yapmak uygundur. Kontrolsüz bir biçimde çalmaktansa vibratosuz çalmak daha iyidir. Vibratoyu kullanmaya başlamak için belirli bir ton kalitesinin elde edilmiş olması gerekir. Eğer bir kişinin vibratolu çalmakla ilgili bir şüphesi varsa kullanmaması daha uygundur” (Oray, 2006: 40).

1.1.4.10 Artikülasyon

Artikülasyonun sözlük anlamı ‘konuşma süreci ya da sanatı’ dır. Bu tanım sözlü ifade için kullanıldığı gibi aynı şekilde flüt çalmak için de kullanılabilir. Artikülasyon çoğu üflemeli çalgı müzisyenlerinin tanımladığı gibi sadece dil vuruşu yapmak değildir, bundan çok daha geniş anlamlıdır ve genelde bizim ‘cümlelemek’

olarak düşündüğümüz şeye daha çok yakındır. Artikülasyon müzikal notaları bir araya getirme, başlangıçlarına, bitişlerine ve notaların birbirleriyle olan ilişkisine karar verme metodudur (Toff, 1996).

Flütte sesin şekil kazanması ilk olarak notaların bağlı ya da ayrı ayrı artikülasyon yapılarak çalınması ile gerçekleşir. Bu tekniğe dil atma veya dil vurma denir. Dil darbeleriyle notalar daha keskin, daha kısa ve ritmik çalınabilir. Dil atma hareketi çok sert yapılmamalı, hareket ağzın içinde gerçekleşmeli ve dudak pozisyonunda değişiklik yapılmamalıdır. Dil darbelerinin diyaframdan gelen havayı şekillendirdiği unutulmamalı ve sonuç olarak diyaframdan gelen havanın üzerine dil vurulmalıdır (Oray, 2006).

Flüt çalgısında kullanılan birçok üfleme tekniği bulunmaktadır. Flütte; temel dil vurma tekniği, legato, staccato, kesik ve vurgulu (aksanlı) çalma, tek dil, çift dil ve üç dilde üçleme tekniği gibi dil ve artikülasyon teknikleri kullanılır.

Detache

Notaları ayrı ayrı çalmak anlamına gelmektedir. Keskin ve canlı bir dil vuruşu uygulanarak yapılır.

“Sesin titreşiminin dil vuruşuyla anında meydana gelmesi ve hiçbir şekilde sonuna kadar zayıflamasıdır” (Tatu, 2006: 36).

Şekil-11: Detache’ye Örnek

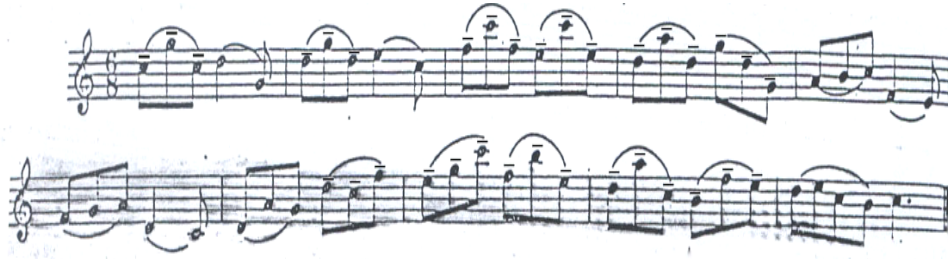
(Taffanel and Gaubert, 1923: 15)

Portato

Notaların dil kullanımıyla mümkün olduğunca hava akımından az kesinti yapıp uzatılarak ayrılmasıdır. Dilin ucu ile ön dişlerin arkasına küçük bir dokunuş ile yeni notaya başlanmalıdır.

“Legatoya yakın dil vuruşudur. Böylelikle neredeyse bağıymış gibi artiküle edilir” (Tatu, 2006: 36).

Şekil-12: Portato'ya Örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 18)

Marcato

Artikülasyon hem kısa hem de güçlü hava darbeleriyle yapılmalıdır.

Şekil-13: Marcato'ya Örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 12)

Legato

Notaların dille ayrılmadan birbirine bağlı olarak çalınmasıdır. Legato kısmen yalnızca notaları birleştirmeyi, dil vuruşunun olmayacağını gösteren basit bir terimdir. Fakat legato aslında daha fazlasıdır; legatoda sesin akıcılığı ve sürekliliği parmak hareketiyle senkronize bir şekilde sürekli bir nefes ve esnek bir ağızla başarılmalıdır (Toff, 1996).

Şekil-14: Legato'ya Örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 40)

Staccato

Notaların daha kısa ve daha keskin çalınmasıdır. Üzerinde nokta işareti olan notalar artiküle edilir. Detache'den daha kısa ve daha hafif bir dil vuruşuyla kullanılır.

En kısa ve en isabetli dil vuruşu staccatodur. Dikkatlice hazırlanmış bir artikülasyondur. Staccato vuruşu dilin en uç kısmıyla yapılır(Toff 1996).

Şekil -15: Staccato'ya Örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 39)

Tek Dil Tekniği

Tek dil tekniğinde iki nota dilin bir hareketiyle birbirinden ayrılır. Bu dil hareketi pek çok değişik biçimlerde gerekli görülen durumlarda uygulanabilir. Tek dil hareketinde her ton özellikle çalışılmalıdır. Dil ucu "tu-tü" hecesi söylerken gırtlaktan itilir, hafif vurulur ve çabuk bir şekilde geri çekilir. Tek dil hareketi sadece yavaş pasajlarda uygulanır(Prill).

Tek dil vuruşunu uygularken ağız içinde “tu-tü, du-dü, te-ta,” gibi heceler söylenerek dilin uç kısmı kullanılmalıdır. Tek dil tekniği kullanılırken dilin dışarı çıkmamasına dikkat edilmeli ve üst dişlerin bittiği noktaya doğru dil vuruşu yapılmalıdır. Bu teknikte diyafram desteği unutulmamalıdır. Dil vuruşu ağır ve yavaş değil aksine atik ve çevik olmalıdır.

Şekil-16: Tek dil tekniğine örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 14,15)

Dil ağzın ön kısmına ne kadar yakınsa artikülasyon da o kadar yumuşak ve çevik olur. Dil, ağzın tek hareket etmesi gereken kısmıdır (Toff, 1996).

Bütün dil çalışmalarında asla alt dudak oynamamalıdır. Dudaklar açılıp kapanmamalı, dudak pozisyonunuz düzgün, dudak kenarları kapalı olmalıdır. Tek dil çalışmasını orta hızlıdaki tempolarda rahatça kullanmak mümkündür. Boyun kasları ve gırtlığın kesinlikle kasılmaması gerekir. Bu hızlı tempoda çalmanızı engelleyecektir (Tatu, 2006).

Çift Dil Tekniği

Hızlı pasajlarda tek dil tekniğinin yetersiz kalmasıyla çift dil tekniğine gerek duyulur. Çift dil tekniği öğretiminde “tu-ku, tü-kü, du-gu, dü-gü, te-ke” hecelerinin kullanılması gerekir. Bu telaffuzun zorluğu iki dil hareketinin eşit olmasından

kaynaklanmaktadır. Dil vuruşlarının dilin en uç kısmıyla yapılmasıyla hızımızı arttırmamız kolaylaştıracaktır. Bu çalışmada ikinci hecenin boş bir ses gibi duyulmaması için ikinci notaya daha kuvvetli bir vurgu yapılması ve çalışmalarda temponun yavaş yavaş arttırılarak tekniğin pekiştirilmesi amaçlanmalıdır.

Öğrenci bu telaffuzun uygulamasını ton ve telaffuzda aynı niteliği elde edene kadar, bu iki dil hareketinin eşitliğini sürekli aklında tutarak yapmalıdır. Çift dilin genellikle çok hızlı nota artışında kullanılması gerekiyorsa da, başlangıçta yavaş uygulanması daha yararlı olacaktır. Böylelikle öğrenci kuvveti ve açıklığı ikinci notaya verir. Ayrıca dilde büyük bir kolaylık elde eder ve tek dil ile çift dilde uygun olan parçaları kolaylıkla çalabilir. Unutulmamalıdır ki bu telaffuz hızlı yapıldığında dinleyenlere tek dil izlenimi vermelidir (Taffanel and Gaubert,1923).

Şekil-17: Çift dil tekniğine örnek

Çift Dil

te-ke-te
tü-kü-tü
de-ge-de
dü-gü-dü

(Tatu, 2006: 38)

Üç Dil Tekniği

Üçlü ritimlerde tek dil ve çift dil tekniğinin yetersiz kalmasıyla üç dil tekniği kullanımı ortaya çıkar. “Tu-ku-tu, tü-kü-tü, du-gu-du, dü-gü-dü, te-ke-te” hecelerinin telaffuzu ile hızlı üçlemeler yapılarak oluşan bu teknik dilin itme, çekme ve tekrar itme şeklindeki üç hareketiyle kullanılır. Bu üçlemenin ikinci hecesine yapılacak

vurgulamayla kopukluk ortadan kaldırılmalı, tempo derece derece arttırılarak iyi bir uyum içerisinde bütünlük sağlanmalıdır.

Üç dil çift dil vuruşu ile aynı temel prensipler üzerine kurulmuştur, sadece ritmik kısmı değişiklik gösterir; üçlü ölçüde artikülasyondur. Düzgünce çıkarılması çift dil vuruşundan nispeten daha zordur. Sonuç olarak, orta heceyi yutmamak için ekstra bir özen gösterilmelidir(Toff 1996)

“Üçleme dil, ileri seviye bir dil tekniği gerektirmektedir; ancak çift dil tekniğinde ilerledikten sonra uygulanmalıdır. Aksi halde boğazda istem dışı kasılmalar oluşur” (Oray, 2006: 52).

Şekil-18: Üçlü dil tekniğine örnek

Üçlü Dil

te-ke-te
tü-kü-tü
de-ge-de
dü-gü-dü

(Tatu, 2006: 39)

Trill

Asıl sesi belirginleştirmek amacıyla bir başka sesle çok kısa süre yapılan süslemeye çarpma, asıl sesle komşu sesler arasında bir gidiş geliş yapılarak ana sesin müzikal önemini ortaya çıkaran süslemeye mordan, asıl ses ile kendisinden bir sonra gelen komşu sesin birlikte hızlı ve uzun süreli çalınarak oluşturduğu süslemeye trill adı verilir.

“Üzerinde “tr” işaretiyle gösterilmiş notalarda, ton içerisinde kendisinden bir sonra gelen notayla birlikte çalınarak trill yapılır. Trill yaparken parmaklar çok hızlı hareket ettiği için iki nota arasındaki geçişler aksayabilir. Bunu engellemek için

yapılacak çalışmalardan biri, iki notayı önce sekizlik, sonra onaltılık, onaltılık üçleme ve otuzikilik gruplar olarak çalışarak trill temposuna getirmektir” (Oray, 2006: 60,61)

Şekil-19: Trill ve mordan’a örnek

(Taffanel and Gaubert, 1923: 56,65)

Öğrencinin seviyesine uygun etüt ve eserlerin çalışılmasıyla bu teknikler eğitmen tarafından gözlenmeli ve iyi bir sonuç elde edilene kadar sabırla tekrarlanmalıdır.

1.2 PROBLEM

Enstrüman çalan kişilerin bazı teknik zorluk ve problemlerle karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Bu nedenle müziği ifade edebilme özgürlüğü tümüyle fiziksel, kassal veya teknik problemleri yenme durumuna bağlıdır. Bu yüzden ister istemez işin içine kaslar, sınırlar ve artikülasyonlar girecektir. Aksi halde ifade edilmek istenen müzik er geç bir yere kadar gelip sınırlı kalacak ya da yanlış ifade edilme tehlikesi ile yüz yüze olacaktır (Yalazer, 1994).

Bu araştırma "Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi" Türkiye'deki müzik eğitimi bölümlerinde verilen bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik sorunlar ve problemler, öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerine göre incelenerek flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin belirlenen genel probleme bağlı olarak alt problemleri oluşturmuştur.

Ayrıca bu çalışma, mesleki müzik eğitimi kurumlarında flüt eğitimini alan bireylerin kazanması gereken temel beceriler ve teknikler üzerinde durarak bireyin müziksel bilgi ve becerilerinin ileri bir düzeye getirilmesini amaçlamaktadır. İncelenen kaynaklar ışığında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi ve bu problemlerle ilgili önerilerde bulunulması flüt eğitiminin kalitesini arttırması açısından önem taşımaktadır.

1.2.1 Problem Cümlesi

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sürecinde karşılaştıkları teknik sorunlar ve problemler nelerdir?

1.2.2 Alt Problemler

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören flüt öğrencilerine uygulanan anket sonucunda oluşan alt problemler şu şekildedir:

1. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören flüt öğrencilerinin derslerinde flüt çalma becerisini geliştirmeye yönelik olarak uyguladıkları teknik çalışmalar nelerdir?

2. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin bedensel bozuklukların flüt çalma becerisini engelleyici etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin karşılaştıkları teknik problemlerin nedenleri ve ortaya çıkmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin teknik problemlerin giderilmesinde etkili olacağına ilişkin görüşleri nelerdir?

5. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin en fazla sorun yaşadıkları tekniklere ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin teknik problemleri kendi kendine çözebilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?

7. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin bölümlerinde flütte teknik ve teknik problemler için çözümlerin beklentilerini ne ölçüde yeterli gördüklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarına uygulanan görüşme sonucunda oluşan alt problemler şu şekildedir:

8. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının öğrenim gören flüt öğrencilerine flüt çalma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak uygulanması gereken teknik çalışmalara ilişkin görüşleri nelerdir?

9. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının öğrencilerin bedensel özelliklerinin uygun olmaması sebebiyle karşılaşılan teknik problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?

10. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının, öğrencilerinde gözlemledikleri teknik problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?

11. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının teknik olarak faydalı gördükleri etüt kitaplarına ilişkin görüşleri nelerdir?

12. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının teknik problemlerin oluşmasına daha önce bahsedilen nedenler dışında kalan farklı görüşleri nelerdir?

1.2.3 Amaç

Bu çalışma eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt eğitimi alan öğrencilerin flüt eğitimi sürecinde karşılaştıkları teknik problemleri saptamayı ve bu problemlerin çözülmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır.

1.2.4 Önem

Bu çalışma, ülkemizdeki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören flüt öğrencilerinin karşılaştıkları teknik sorunları daha rahat aşılabilmeleri ve flüt eğitimcilerinin mesleki müzik eğitimi sürecinde nitelikli öğrenciler yetiştirebilmeleri açısından önem taşımaktadır.

1.2.5 Sayılılar

1.Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olduğu varsayılmaktadır.

2. Yazılı kaynaklardan elde edilen bilgiler, bu araştırma için uygun ve gerekli bilgiler olup gerçeği yansıtır nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

3.Örnekleme olarak bilinen grubun evreni temsil edebilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

4.Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin araştırma için gerekli bilgileri sağlayabilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

5.Araştırmada, öğrencilerin hazırlanmış olan anket sorularına, öğretim elemanlarının hazırlanmış olan görüşme sorularına gerçek düşünce ve görüşlerini yansıtmış oldukları varsayılmaktadır.

6. Verilerin çözümünde kullanılan istatistiksel analizler, yeterli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

1.2.6 Sınırlılıklar

1.Araştırma eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sırasında karşılaştıkları teknik sorunların aşılmasına yönelik öneriler ile sınırlıdır.

2.Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında bireysel çalgı flüt dersi öğretim elemanları ile Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında eğitim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf bireysel çalgı flüt öğrencileri bu araştırmanın kapsamındadır.

2 YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilmesi için alınan önlemler ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularına değinilmiştir.

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma, izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından betimsel bir çalışmadır.

“Betimsel analiz: bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır” (Yıldırım, Şimşek, 2006: 224).

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin flüt eğitiminde karşılaştıkları teknik problemlerin belirlenmesinde anket yöntemi, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan flüt öğretim elemanlarının öğrencilerinde sıkça gözlemledikleri teknik problemlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde görüşme yöntemi kullanılmıştır.

2.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları oluşturmakla birlikte; örnekleme Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi,

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri'nin müzik eğitimi anabilim dalları oluşturmaktadır.

Tablo-1: Türkiye’de Eğitim Fakültelerinde Flüt Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Okullarına Göre Dağılımı

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARI	ÖĞRETİM ELEMANLARI	
	f	%
Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. ABD.	1	12,5
TOPLAM	8	100

Tablo 1 de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının Gazi Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında birer öğretim elemanının flüt eğitimi verdiği görülmektedir.

Tablo-2: Türkiye’de Eğitim Fakültelerinde Flüt Eğitimi Alan Lisans 1, 2, 3, 4. Sınıf Öğrencilerinin Okullarına Göre Dağılımı

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARI	FLÜT ÖĞRENCİLERİ	
	f	%
Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	16	13,33
Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	17	14,16
Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	16	13,33
Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	23	19,16
Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	20	16,66
Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	8	6,66
Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	7	5,83
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. M.Ö. A.BD.	13	10,83
TOPLAM	120	100

Tablo 2 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin %13.33 ü Gazi Üniversitesi, %14.16 sı Selçuk Üniversitesi, %13.33 ü Ondokuzmayıs Üniversitesi, %19.16 sı Karadeniz Teknik Üniversitesi, %16.66 sı Uludağ Üniversitesi, %6.66 sı Balıkesir Üniversitesi, %5.83 ü Cumhuriyet Üniversitesi ve %10.83 ü Pamukkale Üniversitesi eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt eğitimi aldıkları görülmektedir.

Tablo-3: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimine Başlama Sürelerine Göre Dağılımı

Flüt eğitimine ne zaman başladınız?		
DERECELER	f	%
Lisede	66	55,0
Üniversitede	51	42,5
Diğer	3	2,5
Toplam	120	100

Tablo 3 incelendiğinde flüt öğrencilerinin %55.0 i lisede, %42.5 i üniversitede ve %2.5 i diğer seçeneği ile ortaokul konservatuar ve üniversiteye başlamadan önce flüt eğitimi almaya başladıkları görülmektedir.

Tablo-4: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Aldıkları Yıllara Göre Dağılımı

Kaç yıldır flüt eğitimi alıyorsunuz?		
DERECELER	f	%
1-3	37	30,83
4-6	48	40,0
6 yıldan fazla	35	29,16
Toplam	120	100

Tablo 4 incelendiğinde flüt öğrencilerinin %30,83 ü 1-3 yıl, %40,0 ı 4-6 yıl ve %29,16 sı 6 yıldan fazla flüt eğitimi almış oldukları görülmektedir.

Tablo-5: Flüt Öğrencilerinin Sınıf Seviyelerine Göre Dağılımı

Şu an bölümünüzde kaçınıcı sınıfı okumaktasınız?		
DERECELER	f	%
1	29	24,16
2	30	25,0
3	25	20,83
4	36	30,0
Toplam	120	100

Tablo 5 incelendiğinde flüt öğrencilerinin %24.16 sı birinci sınıf, %25.0 i ikinci sınıf, %20.83 ü üçüncü sınıf ve %30.0 u dördüncü sınıfta eğitim aldıkları görülmektedir.

2.3 Verilerin Toplanması

Bu araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Flüt eğitiminde temel teknik ve müzikal davranışlar yerli ve yabancı kaynaklar taranmasıyla belirlenmiştir.

Bu amaca yönelik olarak öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerini almak için tekil tarama modeli ile anketleri toplama aracı geliştirilmiştir. Bununla birlikte öğretim elemanlarının flüt eğitimi sürecinde karşılaştıkları problemler ve çözüm önerilerine yönelik yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Anket formunun çözümlenmesinde nicel, görüşme formunun çözümlenmesinde ise nitel yöntem kullanılmıştır. (Anket ve görüşme formu eklerde verilmiştir.)

Anket ve görüşme formu sonucunda öğrencilerin flüt öğrenimleri sırasında yaşadıkları teknik problemler ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerini tespit etmek üzere öğrencilere 40, öğretmenlere 19 soru sorulmuş, elde edilen veriler değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada, 8 öğretmen ile görüşme, 120 öğrenci ile de anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

2.4 Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama araçlarıyla toplanan nicel ve nitel veriler istatistiksel olarak çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen nicel bulgular tablolaştırılmış ve ölçme aracından elde edilen veriler değerlendirme ölçeği kullanılarak sayısallaştırılmıştır. Anketler flüt öğrencilerine uygulanıp 40 soru yöneltilerek oluşturulmuş, anketin birinci bölümünde bulunan 4 soru öğrencilerin kişisel bilgilerini, ikinci bölümünde bulunan 29 soru 5 basamaklı seçeneklere ayrılarak öğrencilerin kendi algılarını tamamen, büyük ölçüde, kısmen, çok az ve hiç seçenekleri ile belirtmelerini, üçüncü bölüm ise açık uçlu soruları cevaplamaları istenmiştir. Anket formunda yer alan maddelerden elde edilen verilere ilişkin bulgular SPSS paket programı yardımıyla işlenmiş, elde edilen verilerin analizi “frekans” (f) , “yüzde” (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (ss) ve Anova kullanılarak çözümlenmiştir.

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre hedeflere ulaşma düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan ölçek 5’li Likert Tipi bir ölçektir. Gözlenecek her bir hedef davranışın tamlik düzeyi 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Ölçeklerde yer alan aralıkların sınırı şu şekilde belirlenmiştir:

$$a = \frac{\text{En yüksek puan} - \text{en düşük puan}}{\text{Grup sayısı}}$$

Bu çalışma için aralık katsayısı $a=0.80$ olarak bulunmuştur.

<u>Seçenek</u>		<u>Sınırı</u>
Hiç	(1)	1.00-1.80
Çok az	(2)	1.81-2.60
Kısmen	(3)	2.61-3.40
Büyük ölçüde	(4)	3.41-4.20
Tamamen	(5)	4.21-5.00

3. BULGULAR YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma için toplanmış verilerin yöntem bölümünde belirtilen tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın amacına ve alt problemlerine göre ele alınmış, tablolar halinde açıklanarak yorumlanmıştır.

3.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören flüt öğrencilerinin derslerinde flüt çalma becerisini geliştirmeye yönelik olarak uyguladıkları teknik çalışmalar nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-6: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Sürecinde Teknik Egzersiz ve Çalışma Yapmaya Verdikleri Öneme Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitimi sürecinizde teknik egzersiz ve çalışma yapmanın önemine ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.65	,643
	Çok az	1	0.8		
	Kısmen	8	6.7		
	Büyük ölçüde	23	19.2		
	Tamamen	88	73.3		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
1-3 yıl	37	4,78	,583	,102	
4-6 yıl	48	4,50	,743		
6 yıldan fazla	35	4,71	,518		
Toplam	120	4,65	,643		

Tablo 6 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 8 i %6.7 oranla kısmen, 23 ü %19.2 oranla büyük ölçüde ve 88 i %73.3 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.65 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.78, 4-6 yıl arası flüt

eğitimi alanların ortalaması 4.50 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.71 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin teknik egzersiz ve çalışma yapmanın önemine “tamamen” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-7: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Uygulanması Gereken Duruş-Tutuş ve Denge alışmalarını Gerekleştirmelerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında uygulanması gereken duruş-tutuş ve denge çalışmalarını ne ölçüde gerçekleştiriyorsunuz?	Hiç	-	-	4.09	,777
	çok az	2	1.7		
	Kısmen	25	20.8		
	Büyük ölçüde	53	44.2		
	Tamamen	40	33.3		
	Toplam	120	100		
	Flüteğitimsüreci	n	x	ss	P
1-3 yıl	37	4,02	,763	,034	
4-6 yıl	48	3,93	,835		
6 yıldan fazla	35	4,37	,645		
Toplam	120	4,09	,777		

$P < 0,05$

Tablo 7 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla çok az, 25 i %20.8 oranla kısmen, 53 ü % 44.2 oranla büyük ölçüde ve 40 ı %33.3 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.09 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.02, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.93 oranla “büyük ölçüde”, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.37 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin duruş-tutuş ve denge çalışmalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde, düzeyler arası anlamlı derecede bir farkın oluştuğu ($p = ,034$) ve ağırlıklı olarak 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-8: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Vücudun Ağırlığını Bacaklara Eşit Olarak Dağıtabilmelerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak ne ölçüde dağıtıyorsunuz?	Hiç	3	2.5	3.87	,875
	Çok az	2	1.7		
	Kısmen	30	25.0		
	Büyük ölçüde	57	47.5		
	Tamamen	28	23.3		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	4,02	,686	,010
	4-6 yıl	48	3,58	1,007	
	6 yıldan fazla	35	4,11	,758	
Toplam	120	3,87	,875		

$P < 0,05$

Tablo 8 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 3 ü %2.5 oranla hiç, 2 si %1.7 oranla çok az, 30 u %25.0 oranla kısmen, 57 si % 47.5 oranla büyük ölçüde ve 28 i %23.3 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.87 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.02, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.58 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.11 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtmalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde, düzeyler arası anlamlı derecede bir farkın olduğu ($p = ,010$) ve ağırlıklı olarak 1-3 yıl arası eğitim almış öğrencilerin ve 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-9: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Bacak ve Kol Pozisyonunu Dengelemelerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında bacak ve kol pozisyonunuzu ne ölçüde dengeliyorsunuz?	Hiç	1	0.8	3.82	,763
	Çok az	3	2.5		
	Kısmen	32	26.7		
	Büyük ölçüde	64	53.3		
	Tamamen	20	16.7		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,86	,713	,135	
4-6 yıl	48	3,66	,833		
6 yıldan fazla	35	4,00	,685		
Toplam	120	3,82	,763		

Tablo 9 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla hiç, 3 ü %2.5 oranla çok az, 32 si %26.7 oranla kısmen, 64 ü % 53.3 oranla büyük ölçüde ve 20 si %16.7 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.82 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. . Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.86, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.66 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.00 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin bacak ve kol pozisyonunu dengelemelerini “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-10: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Flütü Tutuş Pozisyonunda Sağ El ve Sol El Duruşunu, Kol, Bilek ve Parmak Tutuşlarını Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında flütü tutuş pozisyonunda sağ ve sol el duruşunu, kol bilek ve parmak tutuşlarını ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	1	0.8	4.00	,788
	Çok az	2	1.7		
	Kısmen	25	20.8		
	Büyük ölçüde	60	50.0		
	Tamamen	32	26.7		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,00	,745	,962	
4-6 yıl	48	3,97	,837		
6 yıldan fazla	35	4,02	,785		
Toplam	120	4,00	,788		

Tablo 10 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla hiç, 2 si %1.7 oranla çok az, 25 i %20.8 oranla kısmen, 60 ı % 50.0 oranla büyük ölçüde ve 32 si %26.7 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.00 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.00, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.97 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.02 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin flütü tutuş pozisyonunda sağ ve sol el duruşunu, kol bilek ve parmak tutuşlarını uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-11: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Flütün Ağızlığı Üzerinde Dudağı İstenilen Doğrulukta Yerleştirerek Kullanmalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında flütün ağızlığı üzerinde dudağı ne derece istenilen doğrulukta yerleştirerek kullanıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.20	,672
	Çok az	-	-		
	Kısmen	17	14.2		
	Büyük ölçüde	61	50.8		
	Tamamen	42	35.0		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	4,08	,682	,258
	4-6 yıl	48	4,20	,617	
	6 yıldan fazla	35	4,34	,725	
Toplam	120	4,20	,672		

Tablo 11 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 17 si %14.2 oranla kısmen, 61 i % 50.8 oranla büyük ölçüde ve 42 si %35.0 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.20 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.08, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.20 oranla “büyük ölçüde”, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.34 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin flütün ağızlığı üzerinde dudağı ne derece istenilen doğrulukta yerleştirerek kullanmalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-12: Flüt Öğrencilerinin Diyafram Nefesini Doğru Kullanabilmek İçin İstenilen Vücut Şeklini Almalarına ve Uygulanması Gereken Egzersizlere Verdikleri Öneme Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizde diyafram nefesini doğru kullanabilmek için istenilen vücut şeklini ne derece alıyor ve uygulanması gereken egzersizlere ne ölçüde önem veriyorsunuz?	Hiç	-	-	4.05	,696
	Çok az	1	0.8		
	Kısmen	23	19.2		
	Büyük ölçüde	65	54.2		
	Tamamen	31	25.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	3,94	,704	,543
	4-6 yıl	48	4,08	,646	
	6 yıldan fazla	35	4,11	,758	
Toplam	120	4,05	,696		

Tablo 12 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 23 ü %19.2 oranla kısmen, 65 i %54.2 oranla büyük ölçüde ve 31 i %25.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.05 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.94, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.08 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.11 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin diyafram nefesini doğru kullanabilmek için istenilen vücut şeklini ne derece aldıklarını ve uygulanması gereken egzersizlere önem vermelerini “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-13: Flüt Öğrencilerinin Flüt Eğitimi Başlangıcında Uzun Ses Üfleme, Dil-Dudak Nefes ve Diyafram Çalışmalarını Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizin başlangıcında uzun ses üfleme, dil-dudak nefes ve diyafram çalışmalarını ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	3.93	,764
	Çok az	4	3.3		
	Kısmen	27	22.5		
	Büyük ölçüde	62	51.7		
	Tamamen	27	22.5		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	3,94	,704	,981
	4-6 yıl	48	3,91	,709	
	6 yıldan fazla	35	3,94	,905	
Toplam	120	3,93	,764		

Tablo 13 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 4 ü %3.3 oranla çok az, 27 si %22.5 oranla kısmen, 62 si % 51.7 oranla büyük ölçüde ve 27 si %22.5 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.93 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.94, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.91 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 3.94 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin uzun ses üfleme, dil-dudak nefes ve diyafram çalışmalarını uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-14: Flüt Öğrencilerinin Diyafram Nefesi Alış-Veriş Konusunda Nefesi Verimli Kullanmayı Doğru Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitimi sürecinizde diyafram nefesi alış-veriş konusunda nefesi verimli kullanmayı ne ölçüde doğru uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	3.81	,859
	Çok az	6	5.0		
	Kısmen	39	32.5		
	Büyük ölçüde	46	38.3		
	Tamamen	29	24.2		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
1-3 yıl	37	3,67	,851	,490	
4-6 yıl	48	3,87	,788		
6 yıldan fazla	35	3,88	,963		
Toplam	120	3,81	,859		

Tablo 14 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 6 sı %5.0 oranla çok az, 39 u %32.5 oranla kısmen, 46 sı %38.3 oranla büyük ölçüde ve 29 u %24.2 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.81 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.67, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.87 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 3.88 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin diyafram nefesi alış-veriş konusunda nefesi verimli kullanmayı doğru uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-15: Flüt Öğrencilerinin Vibrato Kullanımını Önemsemeleri ve Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde vibrato kullanımını ne derece önemsiyor ve uyguluyorsunuz?	Hiç	2	1.7	3.86	,906
	Çok az	5	4.2		
	Kısmen	31	25.8		
	Büyük ölçüde	51	42.5		
	Tamamen	31	25.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,67	1,106	,283	
4-6 yıl	48	3,91	,738		
6 yıldan fazla	35	4,00	,874		
Toplam	120	3,86	,906		

Tablo 15 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 5 i %4.2 oranla çok az, 31 i %25.8 oranla kısmen, 51 i % 42.5 oranla büyük ölçüde ve 31 i %25.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.86 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.67, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.91 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.00 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde vibrato kullanımını önemsemeleri ve uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-16: Flüt Öğrencilerinin Legato Tekniğini Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde legato tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	4.22	,793
	Çok az	2	1.7		
	Kısmen	21	17.5		
	Büyük ölçüde	45	37.5		
	Tamamen	52	43.3		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	4,29	,776	,397
	4-6 yıl	48	4,10	,750	
	6 yıldan fazla	35	4,31	,866	
Toplam	120	4,22	,793		

Tablo 16 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla çok az, 21 i %17.5 oranla kısmen, 45 i %37.5 oranla büyük ölçüde ve 52 si %43.3 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.22 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.29, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.31 oranla “tamamen” 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.10 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde legato tekniğini uygulamalarını “tamamen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde 1-3 yıl arası ve 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-17: Flüt Öğrencilerinin Staccato Tekniğini Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde staccato tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	4.37	,686
	Çok az	1	0.8		
	Kısmen	11	9.2		
	Büyük ölçüde	50	41.7		
	Tamamen	58	48.3		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	4,35	,753	,862
	4-6 yıl	48	4,35	,601	
	6 yıldan fazla	35	4,42	,739	
Toplam	120	4,37	,686		

Tablo 17 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 11 i %9.2 oranla kısmen, 50 si % 41.7 oranla büyük ölçüde ve 58 i %48.3 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.37 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.35, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.35 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.42 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde staccato tekniğini uygulamalarını “tamamen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-18: Flüt Öğrencilerinin Bağlı-Kesik Çalma Tekniğini Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde bağlı-kesik çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	4.31	,721
	Çok az	1	0.8		
	Kısmen	15	12.5		
	Büyük ölçüde	49	40.8		
	Tamamen	55	45.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	4,32	,783	,948
	4-6 yıl	48	4,29	,617	
	6 yıldan fazla	35	4,34	,802	
Toplam	120	4,31	,721		

Tablo 18 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 15 i %12.5 oranla kısmen, 49 u % 40.8 oranla büyük ölçüde ve 55 i %45.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.31 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.32, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.29 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.34 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde bağlı-kesik çalma tekniğini uygulamalarını “tamamen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-19: Flüt Öğrencilerinin Trill Çalma Tekniğini Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde trill çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	2	1.7	3.98	1.045
	Çok az	9	7.5		
	Kısmen	27	22.5		
	Büyük ölçüde	33	27.5		
	Tamamen	49	40.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
1-3 yıl	37	3,83	1,213	,468	
4-6 yıl	48	3,97	,956		
6 yıldan fazla	35	4,14	,974		
Toplam	120	3,98	1,045		

Tablo 19 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 9 u %7.5 oranla çok az, 27 si %22.5 oranla kısmen, 33 ü % 27.5 oranla büyük ölçüde ve 49 u %40.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.98 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.83, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.97 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.14 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde trill çalma tekniğini uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-20: Flüt Öğrencilerinin Mordan Çalma Tekniğini Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde mordan çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	2	1.7	3.86	1.011
	Çok az	10	8.3		
	Kısmen	28	23.3		
	Büyük ölçüde	42	35.0		
	Tamamen	38	31.7		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,67	1,081	,061	
4-6 yıl	48	3,77	,994		
6 yıldan fazla	35	4,20	,900		
Toplam	120	3,86	1,011		

Tablo 20 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 10 u %8.3 oranla çok az, 28 i %23.3 oranla kısmen, 42 si %35.0 oranla büyük ölçüde ve 38 i %31.7 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.86 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. . Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.67, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.77 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.20 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde mordan çalma tekniğini uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin 4.20 ortalama oranıyla belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-21: Flüt Öğrencilerinin Çarpma'ları Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde “çarpma”ları ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	2	1.7	4.06	,976
	Çok az	5	4.2		
	Kısmen	26	21.7		
	Büyük ölçüde	37	30.8		
	Tamamen	50	41.7		
	Toplam	120	100		
Flüt eğitim süreci					
	n	x	ss	P	
1-3 yıl	37	3,94	1,129	,462	
4-6 yıl	48	4,04	,874		
6 yıldan fazla	35	4,22	,942		
Toplam	120	4,06	,976		

Tablo 21 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 5 i %4.2 oranla çok az, 26 sı %21.7 oranla kısmen, 37 si %30.8 oranla büyük ölçüde ve 50 si %41.7 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.06 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.94, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.04 oranla “büyük ölçüde”, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.22 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde “çarpma”ları uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-22: Flüt Öğrencilerinin Tek Dil, Çift Dil ve Üç Dil Çalışmaları Yaparken Dil Tekniklerini Eşit Verebilme Açısından Çektikleri Zorluklara Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminde tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken dil tekniklerini (tu-ku, tü-kü, du-gu, dü-gü) eşit verebilme açısından ne ölçüde zorluk çekiyorsunuz?	Hiç	19	15.8	2.90	1.162
	Çok az	18	15.0		
	Kısmen	51	42.5		
	Büyük ölçüde	20	16.7		
	Tamamen	12	10.0		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	2,72	1,096	,241
	4-6 yıl	48	2,83	1,154	
	6 yıldan fazla	35	3,17	1,224	
Toplam	120	2,90	1,162		

Tablo 22 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 19 u %15.8 oranla hiç, 18 i %15.0 oranla çok az, 51 i %42.5 oranla kısmen, 20 si %16.7 oranla büyük ölçüde ve 12 si %10.0 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 2.90 ile “kısmen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 2.72, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 2.83 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 3.17 oranla “kısmen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken dil tekniklerini eşit verebilme açısından zorluk çekmelerini “kısmen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-23: Flüt Öğrencilerinin Tek Dil, Çift Dil ve Üç Dil Tekniği Çalışmaları Yaparken Parmak ve Dil Koordinasyonunu Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminizde düzeye uygun olan etüt ve eserlerde tek dil, çift dil ve üç dil tekniği çalışmaları yaparken parmak ve dil koordinasyonunu ayarlamayı ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	10	8.3	3.42	1.089
	Çok az	7	5.8		
	Kısmen	44	36.7		
	Büyük ölçüde	40	33.3		
	Tamamen	19	15.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,35	,977	,739	
4-6 yıl	48	3,39	1,086		
6 yıldan fazla	35	3,54	1,220		
Toplam	120	3,42	1,089		

Tablo 23 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 10 u %8.3 oranla hiç, 7 si %5.8 oranla çok az, 44 ü %36.7 oranla kısmen, 40 ı %33.3 oranla büyük ölçüde ve 19 u %15.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.42 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.35, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.39 oranla “kısmen”, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 3.54 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeye uygun olan etüt ve eserlerde tek dil, çift dil ve üç dil tekniği çalışmaları yaparken parmak ve dil koordinasyonunu uygulamalarını “kısmen” sınırında ve “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-24: Flüt Öğrencilerinin Tonun Parlaklığı-Mathğı, Sesin Hacmi ve Yumuşaklığı Açısından Uygun Çalabilmelerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Düzeğe uygun olan etüt ve eserleri tonun parlaklığı- matlığı, sesin hacmi ve yumuşaklığı açısından ne ölçüde uygun çalışıyorsunuz?	Hiç	1	0.8	3.81	,859
	Çok az	5	4.2		
	Kısmen	36	30.0		
	Büyük ölçüde	51	42.5		
	Tamamen	27	22.5		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,70	,811	,027	
4-6 yıl	48	3,66	,907		
6 yıldan fazla	35	4,14	,772		
Toplam	120	3,81	,859		

$P < 0,05$

Tablo 24 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla hiç, 5 i %4.2 oranla çok az, 36 sı %30.0 oranla kısmen, 51 i % 42.5 oranla büyük ölçüde ve 27 si %22.5 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.81 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. . Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.70, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.66 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.14 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin düzeğe uygun olan etüt ve eserleri tonun parlaklığı- mathğı, sesin hacmi ve yumuşaklığı açısından uygun çalmalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde, düzeyler arası anlamlı derecede bir farkın oluştuğu ($p = ,027$) ve ağırlıklı olarak 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-25: Flüt Öğrencilerinin Nüanslar ve Nefes Yerleri Kullanmada Güçlük ve Problem Yaşamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminiz süreci içerisinde çalıştığınız eserlerde nüanslar ve nefes yerleri kullanmada ne derece güçlük ve problem yaşıyorsunuz?	Hiç	11	9.2	2.95	1.121
	Çok az	34	28.3		
	Kısmen	36	30.0		
	Büyük ölçüde	28	23.3		
	Tamamen	11	9.2		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	2,91	1,064	,153	
4-6 yıl	48	3,16	1,038		
6 yıldan fazla	35	2,68	1,254		
Toplam	120	2,95	1,121		

Tablo 25 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 11 i %9.2 oranla hiç, 34 ü %28.3 oranla çok az, 36 sı %30.0 oranla kısmen, 28 i %23.3 oranla büyük ölçüde ve 11 i %9.2 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 2.95 ile “kısmen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 2.91, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.16 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 2.68 oranla “kısmen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin çalıştıkları eserlerde nüanslar ve nefes yerlerini kullanmalarında güçlük ve problem yaşamalarını “kısmen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-26: Flüt Öğrencilerinin Dizi, Arpej, Kromatik Ses Çalışmaları, Trill, Çarpma, Mordan Gibi Teknikleri Uygularken Sol El ve Sağ El Parmaklarını Rahat Kullanabilmelerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminde dizi, arpej, kromatik ses çalışmaları, trill, çarpma, mordan gibi teknikleri uygularken sol el ve sağ el parmaklarınızı ne ölçüde rahat kullanabiliyorsunuz?	Hiç	1	0.8	3.87	,825
	Çok az	2	1.7		
	Kısmen	37	30.8		
	Büyük ölçüde	51	42.5		
	Tamamen	29	24.2		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	P
	1-3 yıl	37	3,59	,831	,011
	4-6 yıl	48	3,87	,761	
	6 yıldan fazla	35	4,17	,821	
Toplam	120	3,87	,825		

$P < 0,05$

Tablo 26 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla hiç, 2 si %1.7 oranla çok az, 37 si %30.8 oranla kısmen, 51 i % 42.5 oranla büyük ölçüde ve 29 u %24.2 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.87 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.59, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.87 oranla “büyük ölçüde”, 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.17 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin dizi, arpej, kromatik ses çalışmaları, trill, çarpma, mordan gibi teknikleri uygularken sol el ve sağ el parmaklarını rahat kullanabilmelerini “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde, düzeyler arası anlamlı derecede bir farkın oluştuğu ($p = ,027$) ve ağırlıklı olarak 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin belirlenen hedef ve davranışa diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-27: Flüt Öğrencilerinin Flüt Çalma Performansını ve Tekniğini Geliştirdiğine İnanırları Faktörlere Göre Dağılımı

Flüt çalma performansınız ve tekniğinizi geliştirdiğine en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğu inaniyorsunuz?	DERECELER	f	%
	Dizi - arpej ve gam	41	34,16
	Etütler	49	40,83
	Eserler	10	8,33
	Orkestra eserleri	8	6,66
	Isınma çalışmaları	12	10,0
	Toplam	120	100

Tablo 27 önem sırasına göre incelendiğinde, %40.83 (49 kişi) ile flüt öğrencilerinin flüt tekniğini geliştirmenin ve flüt çalma performansının etüt çalışmalarıyla olumlu şekilde gelişeceğini düşündüklerini göstermektedir. Bu durumu %34.16 (41 kişi) ile dizi-arpej ve gam, %10.0 (12 kişi) ile ısınma çalışmaları, %8.33 (10 kişi) ile eserler ve %6.66 (8 kişi) ile orkestra eserleri çalışmaları takip etmektedir.

3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin bedensel bozuklukların flüt çalma becerisini engelleyici etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-28: Flüt Öğrencilerinin Bedensel Özelliklerin Flüte Uygun Olmaması Sebebiyle Teknik Problemlerin Ortaya Çıktığı Görüşüne Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Öğrencilerin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle teknik problemler ortaya çıkmaktadır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	2	1.7	4.02	,974
	Çok az	7	5.8		
	Kısmen	22	18.3		
	Büyük ölçüde	44	36.7		
	Tamamen	45	37.5		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,18	,907	,146	
4-6 yıl	48	3,81	,981		
6 yıldan fazla	35	4,14	1,004		
Toplam	120	4,02	,974		

Tablo 28 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 7 si %5.8 oranla çok az, 22 si %18.3 oranla kısmen, 44 ü % 36.7 oranla büyük ölçüde ve 45 i %37.5 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.02 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.18, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.81 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.14 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle teknik problemler ortaya çıkmaktadır görüşüne “büyük ölçüde” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-29: Flüt Öğrencilerinin Yaşadıkları Bedensel Rahatsızlıklara Göre Dağılımı

Flüt eğitiminiz sürecinde herhangi bir bedensel rahatsızlık yaşadınız mı, cevabınız evet ise flüt eğitimi aldığınız hangi süreç içinde yaşadınız?	Dereceler	f	%
	Evet	11	9,16
	Hayır	109	90,83
	Toplam	120	100

Dereceler	f	%
Flüt eğitimine başlanılan altıncı ayda	2	18,18
Flüt eğitimine başlanılan ikinci senede	3	27,27
Flüt eğitimine başlanılan dördüncü senede	3	27,27
Flüt eğitimine başlanılan altıncı senede	3	27,27
Toplam	11	100

Tablo 29 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin %9.16 sı evet ve %90.83 ü hayır cevabını vermişlerdir.

Bu durum flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sürecinde bedensel rahatsızlıklarla karşılaşmalarının çok az olduğunu göstermektedir. Yaşanan bedensel rahatsızların flüt eğitimine başlanılan altıncı ayda, ikinci, dördüncü ve altıncı senelerde ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo-30: Flüt Öğrencilerinin Bedensel Rahatsızlıklar Nedeniyle Teknik Problemlerle Karşılaşmalarına Göre Dağılımı

Flüt eğitimi sürecinizde yaşadığınız bedensel rahatsızlık nedeniyle teknik olarak bir problemle karşılaştınız mı, cevabınız evet ise ne tür problemlerle karşılaştınız?	Dereceler	f	%
	Evet	6	5,0
	Hayır	114	95,0
	Toplam	120	100

Tablo 30 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin %5.0 i evet ve %95.0 i hayır cevabını vermişlerdir.

Bu durum flüt öğrencilerinin flüt eğitimi sürecinde bedensel rahatsızlıklar nedeniyle teknik olarak bir problemle karşılaşmalarının çok az olduğunu göstermektedir. Karşılaşılan teknik problemlerin ise, nefes yetersizliği, sol omuz ve sol kolda ağrı, parmakları seri kullanamama, boyun rahatsızlığı, dudakları rahat kullanamama, sağ el bileği ve belde rahatsızlık yaşanmasıyla ortaya çıktığı görülmüştür.

3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin karşılaştıkları teknik problemlerin nedenleri ve ortaya çıkmasına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-31: Flüt Öğrencilerinin Teknik Egzersizlere Yeterince Önem Verilmeden Eser Çalmaya Başlanmasının Teknik Problemler Oluşturduğu Görüşüne Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitimi sürecinde teknik egzersizlere yeterince önem verilmeden eser çalmaya başlanması teknik problemlerin oluşumuna neden olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.53	,685
	Çok az	1	0.8		
	Kısmen	10	8.3		
	Büyük ölçüde	33	27.5		
	Tamamen	76	63.3		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,51	,768	,931	
4-6 yıl	48	4,56	,615		
6 yıldan fazla	35	4,51	,701		
Toplam	120	4,53	,685		

Tablo 31 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 10 u %8.3 oranla kısmen, 33 ü %27.5 oranla büyük ölçüde ve 48 i % 40.0 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.53 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.51, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.56 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.51 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin bölümlerinde teknik egzersizlere yeterince önem verilmeden eser çalmaya başlanması teknik problemlerin oluşumuna neden olacaktır görüşüne ”tamamen” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt

öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-32: Flüt Öğrencilerinin Birden Fazla Öğretmenle Çalışma Yapılmasının Teknik Bakımdan Problemlere Yol Açtığı Görüşüne Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitimi sürecinde öğrencilerin birden fazla öğretmenle çalışmaları teknik bakımdan problemlere yol açmaktadır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.12	,921
	Çok az	8	6.7		
	Kısmen	20	16.7		
	Büyük ölçüde	41	34.2		
	Tamamen	51	42.5		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,16	,866	,766	
4-6 yıl	48	4,16	,974		
6 yıldan fazla	35	4,02	,923		
Toplam	120	4,12	,921		

Tablo 32 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 8 i %6.7 oranla çok az, 20 si %16.7 oranla kısmen, 41 i % 34.2 oranla büyük ölçüde ve 51 i %42.5 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.12 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.16, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.16 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.02 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin birden fazla öğretmenle çalışmaları teknik bakımdan problemlere yol açmaktadır görüşüne “büyük ölçüde” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-33: Flüt Öğrencilerine Göre Flüt Eğitimi Sürecinde Ortaya Çıkan Teknik Problemlerin Sebeplerinin Önem Sırasına Göre Dağılımı

Flüt eğitimi sürecinde ortaya çıkan teknik problemlerin sebepleri sizce nelerdir, önem sırasına göre işaretleyiniz.														
Görüşler	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sık öğretmen değişikliği.	40	33,33	13	10,83	13	10,83	18	15,0	13	10,83	23	19,16	120	100
Eğitim veren öğretim elemanlarının yeterince duyarlı olmaması	12	10,0	23	19,16	19	15,83	20	16,66	26	21,66	20	16,66	120	100
Flüt eğitimine yeni başlayan bir öğrencinin duruş ve tutuş pozisyonlarına, nefes, diyafram ve parmak pozisyonu çalışmalarına yeterince önem vermemesi	31	25,83	31	25,83	23	19,16	16	13,33	16	13,33	3	2,5	120	100
Teknik egzersizleri çalışma bilincinin yeterli olmaması	17	14,16	25	20,83	26	21,66	24	20,0	20	16,66	8	6,66	120	100
Düzeğe uygun olmayan etüt ya da eserlerin çalışılması	4	3,33	7	5,83	18	15,0	26	21,66	34	28,33	31	25,83	120	100
Teknik problemlerin başlangıç aşamasında öğrencinin bu problemin önüne geçmek için bilinçli çalışmaması	18	15,0	22	18,33	22	18,33	13	10,83	11	9,16	34	28,33	120	100

Tablo 33 önem sırasına göre incelendiğinde %33.33 (40 kişi) ile sık öğretmen değişikliği yapılması ortaya çıkan teknik problemlerin en önemli sebebinin oluşturmaktadır. Bu durumu sırasıyla %25.83 (31 kişi) ile duruş-tutuş, nefes-diyafram ve parmak çalışmalarına öğrencinin yeterince önem vermemesi, %15.0 (18 kişi) ile öğrencinin teknik problemin başlangıç aşamasında bilinçli çalışmaması, %14.16 (17 kişi) ile teknik egzersizleri çalışma bilincinin yeterli olmaması, %10.0 (12 kişi) ile öğretim elemanlarının yeterince duyarlı olmaması ve %3.33 (4 kişi) ile düzeğe uygun olmayan etüt ya da eserlerin çalışılması takip etmektedir.

3.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin teknik problemlerin giderilmesinde etkili olacağına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-34: Flüt Öğrencilerinin Öğretmenin Kazandırmayı Hedeflediği Teknik Davranışı Bu Problem Ortadan Kaldırana Dek Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Teknik sorunlarınızın çözümüne yönelik olarak öğretmenin kazandırmayı hedeflediği teknik davranışı bu problemi ortadan kaldırana dek ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	-	-	3.96	,660
	Çok az	-	-		
	Kısmen	28	23.3		
	Büyük ölçüde	68	56.7		
	Tamamen	24	20.0		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,94	,664	,806	
4-6 yıl	48	3,93	,632		
6 yıldan fazla	35	4,02	,706		
Toplam	120	3,96	,660		

Tablo 34 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 28 i %23.3 oranla kısmen, 68 i %56.7 oranla büyük ölçüde ve 24 ü %20.0 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.96 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.94, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.93 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.02 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin öğretmenin kazandırmayı hedeflediği teknik davranışı problemin ortadan kalkana dek uygulamalarını “büyük ölçüde” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları

sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

Tablo-35: Flüt Öğrencilerinin Etüt ya da Eser Çalmaya Geçmeden Önce Yapılan Uzun Ses, Diyafram, Parmak Isıtma ve Dil Çalışmalarının Teknik Bir Problemlerin Önlenmesinde Etkili Olduğu Görüşüne Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitiminde etüt ya da eser çalmaya geçmeden önce yapılan uzun ses, diyafram, parmak ısıtma ve dil çalışmaları teknik bir problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.56	,590
	Çok az	-	-		
	Kısmen	6	5.0		
	Büyük ölçüde	40	33.3		
	Tamamen	74	61.7		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,62	,594	,796	
4-6 yıl	48	4,54	,581		
6 yıldan fazla	35	4,54	,610		
Toplam	120	4,56	,590		

Tablo 35 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 6 sı %5.0 oranla kısmen, 40 ı % 33.3 oranla büyük ölçüde ve 74 ü %61.7 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.56 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.62, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.54 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.54 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin etüt ya da eser çalmaya geçmeden önce yapılan uzun ses, diyafram, parmak ısıtma ve dil çalışmaları teknik bir problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne “tamamen” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-36: Flüt Öğrencilerinin Sürecince Arpej, Gam, Kromatik Dizi Gibi Çalışmalara Önem Verilmesinin Teknik Bakımdan Problemlerin Önlenmesinde Etkili Olacağı Görüşüne Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Flüt eğitimi sürecince arpej, gam, kromatik dizi gibi çalışmalara önem verilmesi teknik bakımdan problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?	Hiç	-	-	4.52	,660
	Çok az	1	0,8		
	Kısmen	8	6.7		
	Büyük ölçüde	38	31.7		
	Tamamen	73	60.8		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	4,59	,724	,680	
4-6 yıl	48	4,52	,545		
6 yıldan fazla	35	4,45	,741		
Toplam	120	4,52	,660		

Tablo 36 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 1 i %0.8 oranla çok az, 8 i %6.7 oranla kısmen, 38 i % 31.7 oranla büyük ölçüde ve 73 ü %60.8 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.52 ile “tamamen” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.59, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.52 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.45 oranla “tamamen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin arpej, gam, kromatik dizi gibi çalışmalara önem verilmesi teknik bakımdan problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne “tamamen” düzeyinde katıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Tablo-37: Flüt Öğrencilerine Göre Öğretim Elemanlarının Teknik Problemleri Ortadan Kaldırmak İçin Uyguladıkları Yöntemlerin Önem Sırasına Göre Dağılımı

Flüt eğitiminin sürecinde öğretim elemanınız teknik problemleri ortadan kaldırmayı denedi mi, bu problemleri ortadan kaldırmak için ne tür yöntemlere başvurdu önem sırasına göre işaretleyiniz.												
Görüşler	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Teknik problemlerin sebeplerini araştırdı.	64	53,33	13	10,83	13	10,83	13	10,83	17	14,16	120	100
Problemin duruş ve tutuş pozisyonlarında olduğunu tespit edip ayna karşısında çalışmamı önerdi	21	17,5	39	32,5	31	25,83	18	15,0	11	9,16	120	100
Problemin parmakları yanlış kullanılmasından kaynaklandığını tespit edip parmaklarımı rahatlatıcı egzersizler önerdi	9	7,5	22	18,33	29	24,16	37	30,83	23	19,16	120	100
Problemin ağız, boğaz, dil ya da dudak kullanımının yanlış olduğunu tespit ederek ayna karşısında çalışmamı ve kasılmaları engellemek için rahatlatıcı egzersizler önerdi	8	6,66	25	20,83	30	25,0	33	27,5	24	20,0	120	100
Problemin üfleme ve diyaframı yeterince kullanamama olduğunu tespit ederek uzun ses çalışmaları, diyafram kaslarını geliştirmek için egzersizler, uygun olan etüt ve eserlerin çalışılmasını önerdi	18	15,0	21	17,5	17	14,16	18	15,0	46	38,33	120	100

Tablo 37 önem sırasına göre incelendiğinde %53.33 (64 kişi) ile öğretim elemanlarının teknik problemleri ortadan kaldırmak için teknik problemlerin sebeplerini araştırdıkları görülmektedir. Bu durumu sırasıyla %17.5 (21 kişi) ile problemin duruş ve tutuş pozisyonlarında olduğunu tespit edip ayna karşısında çalışmamı önerdi, %15.0 (18 kişi) ile problemin üfleme ve diyaframı yeterince kullanamama olduğunu tespit ederek uzun ses çalışmaları, diyafram kaslarını geliştirmek için egzersizler, uygun olan etüt ve eserlerin çalışılmasını önerdi, %7.5 (9 kişi) ile problemin parmakların yanlış kullanılmasından kaynaklandığını tespit edip parmaklarımı rahatlatıcı egzersizler önerdi ve %6.66 (8 kişi) ile problemin ağız, boğaz, dil ya da dudak kullanımının yanlış olduğunu tespit ederek ayna karşısında çalışmamı ve kasılmaları engellemek için rahatlatıcı egzersizler önerdi seçenekleri takip etmektedir.

Tablo-38: Flüt Öğrencilerinin Konuyla İlgili Farklı Görüş Önerilerine Göre Dağılımı

Konuyla ilgili başka önerilerinizi lütfen belirtiniz.		
Görüş ve Öneriler	f	%
Düzenli, bilinçli ve sistemli çalışma alışkanlığı kazanma, günde en az 3 saat çalışma	3	60
Haftalık flüt ders saatlerinin 1 saatin üzerinde olması	1	20
Tüm öğretmenlerin aynı etüt kitabını kullanması	1	20
Toplam	5	100

Tablo 38 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 3'ü düzenli, bilinçli ve sistemli çalışma alışkanlığı kazanma, ayrıca günde en az 3 saat çalışma, 1'i haftalık flüt ders saatlerinin 1 saatin üzerinde olması ve 1'i tüm flüt öğretmenlerinin detaylı bir flüt etüt kitabı kullanarak teknik olarak farklılıklar oluşmamasını düşündükleri görülmüştür.

3.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin en fazla sorun yaşadıkları tekniklere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-39: Flüt Öğrencilerinin En Sık Karşılaştıkları Teknik Problemlerin Önem Sırasına Göre Dağılımı

Flüt eğitiminiz sürecinde en sık karşılaştığınız teknik problemlerin aşağıdakilerden hangileri olduğunu önem sırasına göre işaretleyiniz.																
Görüşler	1		2		3		4		5		6		7		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Duruş tutuş ve denge pozisyonunu	19	15,83	18	15,0	11	9,16	21	17,5	13	10,83	20	16,66	18	15,0	120	100
Kol-bilek-el ve parmak kullanımı	11	9,16	22	18,33	24	20,0	16	13,33	22	18,33	20	16,66	5	4,16	120	100
Boğaz-dil-dudak kullanımı	5	4,16	24	20,0	30	25,0	24	20,0	19	15,83	12	10,0	6	5,0	120	100
Nefes ve diyafram kullanımı	32	26,66	17	14,16	16	13,33	19	15,83	26	21,66	10	8,33	-	-	120	100
Entonasyon (Temiz ses üretme)	27	22,5	10	8,33	21	17,5	9	7,5	15	12,5	22	18,33	16	13,33	120	100
Vibrato	9	7,5	7	5,83	10	8,33	16	13,33	9	7,5	17	14,16	52	43,33	120	100
Dil teknikleri (staccato, legato, tek dil, çift dil, üç dil)	17	14,16	23	19,16	9	7,5	14	11,66	15	12,5	19	15,83	23	19,16	120	100

Tablo 39 önem sırasına göre incelendiğinde %26.66 (32 kişi) ile nefes ve diyafram kullanımında en sık karşılaşılan teknik problemlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durumu sırasıyla %22.5 (27 kişi) ile entonasyon, %15.83 (19 kişi) ile duruş ve tutuş ve denge pozisyonu, %14.16 (17 kişi) ile dil teknikleri, %9.16 (11kişi) ile kol-bilek-el ve parmak kullanımı, %7.5 (9 kişi) ile vibrato ve %4.16 (5 kişi) ile boğaz-dil-dudak kullanımı takip etmektedir.

3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin teknik problemleri kendi kendine çözebilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-40: Flüt Öğrencilerinin Teknik Sorunların Çözümüne Yönelik Kendilerine Ait Egzersizler Uygulamalarına Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Teknik sorunlarınızın çözümüne yönelik kendi kendinize egzersiz üreterek, kendinize ait çalışmalar ne ölçüde uyguluyorsunuz?	Hiç	8	6.7	3.24	1.045
	Çok az	13	10.8		
	Kısmen	58	48.3		
	Büyük ölçüde	24	20.0		
	Tamamen	17	14.2		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x		
1-3 yıl	37	3,24	1,090	,955	
4-6 yıl	48	3,27	1,005		
6 yıldan fazla	35	3,20	1,079		
Toplam	120	3,24	1,045		

Tablo 40 da görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 8 i %6.7 oranla hiç, 13 ü %10.8 oranla çok az, 58 i %48.3 oranla kısmen, 24 ü % 20.0 oranla büyük ölçüde ve 17 si %14.2 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 3.24 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.24, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.27 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 3.20 oranla “kısmen” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin teknik problemlerin çözümlerinde kendilerine ait çalışmalar üreterek uygulamalarını “kısmen” düzeyinde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde sahip oldukları söylenebilir.

3.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın yedinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğrencilerinin bölümlerinde flütte teknik ve teknik problemler için çözümlerin beklentilerini ne ölçüde yeterli gördüklerine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın yedinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Tablo-41: Flüt Öğrencilerinin Flütte Teknik ve Teknik Problemlerle İlgili Bölümlerinden Beklentilerine Göre Dağılımı

Davranış	Dereceler	f	%	x	ss
Bölümünüzü “flütte teknik ve teknik problemler için çözümler” ile ilgili beklentilerinizi gerçekleştirmek açısından ne ölçüde yeterli görüyorsunuz?	Hiç	2	1,7	4,00	,957
	Çok az	7	5,8		
	Kısmen	21	17,5		
	Büyük ölçüde	48	40,0		
	Tamamen	42	35,0		
	Toplam	120	100		
	Flüt eğitim süreci	n	x	ss	p
	1-3 yıl	37	3,97	,865	,947
	4-6 yıl	48	4,04	,898	
	6 yıldan fazla	35	4,00	1,137	
Toplam	120	4,00	,957		

Tablo 41 de görüldüğü gibi flüt öğrencilerinin 2 si %1.7 oranla hiç, 7 si %5.8 oranla çok az, 21 i %17.5 oranla kısmen, 48 i % 40.0 oranla büyük ölçüde ve 42 si %35.0 oranla tamamen olmak üzere görüşlerini belirtmişlerdir. Hedef davranışın ortalaması 4.00 ile “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır. Öğrencilerin flüt eğitimi sürecine bakıldığında 1-3 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 3.97, 4-6 yıl arası flüt eğitimi alanların ortalaması 4.04 ve 6 yıldan fazla flüt eğitimi alanların ortalaması 4.00 oranla “büyük ölçüde” kategorisinde yer almaktadır.

Bu durum flüt öğrencilerinin bölümlerinde flütte teknik ve teknik problemlerin çözümlenmesi açısından beklentilerini “büyük ölçüde” düzeyinde yeterli gördükleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo flüt öğrencilerinin eğitim aldıkları sürece göre incelendiğinde belirlenen hedef ve davranışa aynı düzeyde yeterli gördükleri söylenebilir.

3.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın sekizinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının öğrenim gören flüt öğrencilerine flüt çalma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak uygulanması gereken teknik çalışmalara ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın sekizinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Bu soruya cevap bulmak için araştırmaya katılan uzmanlara:

“Flüt eğitimine yeni başlayan bir öğrencinin doğru bir duruş ve tutuş pozisyonu kazanması için neler yapılmalıdır?”

Parmak tekniğinde problemler yaşayan öğrencilere bu problemleri düzeltmeleri için neler yapmalarını tavsiye edersiniz?

Flüt eğitimi süreci içerisinde başlangıç aşamasında öğrencilerin ağızlıktan temiz ses elde edebilmeleri için ne tür bir yöntem uygulamaktasınız?

Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında problem yaşayan öğrencilerinizin bu problemlerinin önüne geçmek adına nasıl bir yol izlediniz?

Flüt eğitimi alan bir öğrencinin doğru bir entonasyonu çalgısına yansıtabilmesi için sizce neler yapılmalıdır?

Flüt eğitimi süreci içerisinde entonasyonda problem yaşayan öğrencilerinizin bu probleminin önüne geçmek adına nasıl bir yol izlediniz?

Flüt eğitimi sürecinde vibrato tekniği öğrenciye hangi aşamada kazandırılmalıdır?

Vibrato ile ilgili problemleri engellemek adına ne tür çözüm yolları önerebilirsiniz?

Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinden hangilerini kullanıyorsunuz?

Dil tekniklerin gelişmesi adına tavsiyeleriniz nelerdir?

Eğitim ve tecrübelerinizden yola çıkarak, teknik problemler konusunda eğitimcilere ve öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir?” soruları yöneltilmiştir. Uzmanların cevaplarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

Flüt eğitimine yeni başlayan bir öğrencinin doğru bir duruş ve tutuş pozisyonu kazanması için neler yapılmalıdır?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Doğru bir duruş pozisyonu için dengede durulmalı, vücut ağırlığı iki ayağa eşit dağıtılmalı, bacaklar birbirine paralel olmalı, kollar vücuda fazla dayanmamalı, dirsekler vücuda doğal bir uzaklıkta olmalıdır. Ağızlığın dudağa yerleştirilirken

doğru konumda olmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca ayna karşısında sürekli olarak duruş pozisyonu kontrol edilmelidir yönündedir.

Ö. E. 1

“Doğru bir duruş pozisyonu için dengede durmak oldukça önemlidir. Bunun için vücut ağırlığının her iki bacağa da eşit olarak dağılması gerekmektedir. Bacaklar omuz genişliği kadar açık olmalı, sol bacak sağa göre biraz önde durmalıdır. Ağızlık yerleştirilirken baş, sola doğru değil düz durmalıdır ve sağa doğru eğilmemelidir. Sol kol vücuda yapışık olarak değil göğüs üstüne gelecek şekilde konumlanmalıdır. Tutuştaki temel problemlerden bir diğerini de sağ kol dirseğinin gereğinden fazla(neredeyse doksan derecelik bir açıyla) kaldırılması oluşturmaktadır. Sağ kol dirseği vücuda doğal bir uzaklıkta olmalıdır. Flüt yere paralel durmalıdır.”

Ö. E. 2

“Bacakların birbirine paralel konumda olmasına özen gösterilmelidir.

Vücut ağırlığı her iki ayağa eşit ve dengeli oranda dağıtılmalıdır.

Dizlerin bükülmesine ve sırtın kamburlaştırılmasına olanak sağlanılmamalıdır.

Nota sehпасı öğrencinin boyuna göre ayarlanmalı ve öğrencinin nota sehпасının içine girecekmiş gibi çalmasına izin verilmemelidir.

Kollar vücuda fazla dayanmamalıdır.

Sol dirsek hafifçe aşağıya, sağ dirsek ise biraz yukarıya dönük konumda tutulmalıdır.

Flütün ağırlığı sol ve sağ ele eşit oranda paylaştırılmalıdır.

Flütün dudağa doğru konumda yerleştirilmesine özen gösterilmelidir.”

Ö. E. 3

“Öğrenci neyi ne için yaptığının bilincinde olmalıdır. Davranışın özümsebilmesi öğrenme sürecinin özellikle başlangıç aşaması için çok önemlidir. Öğrenmenin daha sağlıklı olabilmesi için bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımların sağlam bir temel üzerine oturtulması gerekir. Başlangıçta doğru bir duruş ve tutuş için, öğrenci, kendisine dışarıdan bakabilmelidir. Bunun için aynaya bakarak kendini kontrol etmesi önerilebilir. Ancak öğrencinin aynaya bakmadan da aynı pozisyonu koruyabiliyor olması hedeflenmelidir. Yani ayna karşısında yapılan

çalışmalar refleks haline gelmelidir. Çalışma ortamı önemlidir. Öğrenci bacaklar hafifçe açık bir pozisyonda dengeli durmalıdır. Vücudun tamamen doğal bir pozisyonda rahat olmasına özen gösterilmesi gerekir.”

Parmak tekniğinde problemler yaşayan öğrencilere bu problemleri düzeltmeleri için neler yapmalarını tavsiye edersiniz?

Uzmanların bu soruya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Uzmanların bu soruya ilişkin cevapları farklı ifade şekilleriyle de olsa benzer hedef davranışlar içermektedir. Uzmanlar ayna karşısında çalışılmasını, sol el küçük parmağın duruşunun düzeltilmesi için dikkat edilmesini, etüt ve eser çalışmasına hemen ara verilerek kolaydan zora doğru olan dizi çalışmalarına başlanmasını, kalem üzerinde parmakları taşırmadan çalışma yapmanın faydalı olacağını, sağ el başparmağın fa perdesiyle paralel pozisyonda olmasını ve flütün kuyruk kısmının sağ el küçük parmağın rahat edeceği şekilde ayarlanmasını tavsiye etmişlerdir.

Ö. E. 1

“Bu problemleri yaşayan öğrencilere öncelikle sürekli ayna karşısında çalışmalarını öneriyorum. Bu önerinin sebebi bu problemleri akıllarında tutup yanlış davranışlarını aynadan kontrol edebilmeleri için. Ancak yanlış kazanılan bu davranışların ortadan kaldırılması yalnızca öğretmenin elinde olan bir şey değil. Bu konuda öğrencinin azmi çok büyük. Özellikle sol el serçe parmağın (sol diyez konumu) flüt mekanizması altında tutulması acelerite açısından bence büyük bir problem. Bu problem tabi ki dikkatli çalışma sonucunda ortadan kalkabilir.”

Ö. E. 2

“Parmak tekniği ile ilgili problemlerde etüt ve eser çalışmasına hemen ara verilmesini bunların yerine ağır bir tempoda dizi çalışmalarına ağırlık verilerek problemin giderilmeye çalışılmasını tavsiye ederim. Hatta bu çalışmaların mümkünse ezbere yapılması kısa sürede olumlu sonuçlar almamıza yardımcı olabiliyor. Çünkü öğrenci nota kaygısı taşıyor ve problemlerle boyuta odaklanabiliyor.”

Ö. E. 3

“Öncelikle sürekli ayna karşısında çalışarak pozisyonlarını kontrol etmeliler. Enstrümana bedenlerini uyarlamak yerine, enstrümanı kendilerine uygun bir pozisyonda kullanmayı öğrenmeleri gerekmektedir. Bedensel rahatsızlıkların önüne ancak bu şekilde geçilebilir. Sağ el küçük parmağın kasılması problemini yaşayan öğrenciler flütün kuyruk kısmını parmaklarının rahat edeceği şekilde ayarlamalı. Taşıyıcı parmaklardan özellikle sağ el başparmak, sağ el fa perdesi ile aynı hizada yani paralel olmalıdır. Böylelikle elde kasılma olmayacaktır.”

Flüt eğitimi süreci içerisinde başlangıç aşamasında öğrencilerin ağızlıktan temiz ses elde edebilmeleri için ne tür bir yöntem uygulamaktasınız?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Ayna karşısında çalışılması, ağızlığın alt dudağın sınırına yerleştirilmesi, üflerken dudakların gergin olmadan daha rahat ve gevşek bir pozisyonda olması yönündedir.

Ö. E. 1

“Başlangıç aşamasında ayna karşısında çalışmak gereklidir. Ağızlığı alt dudağın sınırına ve ortaya yerleştirdikten sonra ağız hafif aralayıp flütte hissedilen boşluk kadar boşluk bırakıp “dü” hecesiyle üflenmesi gerektiğini belirtiyorum. “Güler gibi” çalma ifadesini kullanmıyorum. Tersine “ağlar gibi” bir yüz ifadesi oluşacağını, yanakları germenin sert bir tona sebebiyet vereceğini belirtiyorum. Yanakların iç kısmına havayı hissetmeyi, flütü üflerken de ağızın “esneme” pozisyonunda olması gerektiğini vurguluyorum.”

Ö. E. 2

“Ağız içi ve vücut rezonans boşluklarını nasıl kullanacağı anlatılır. Dudağın küser gibi olması gerektiği ve ağızlıktan ses çıkartmanın fiziki olarak mantığı anlatılır. Örnekler verilir. Boğazın ağızın dudakların serbest bir şekilde olması gerektiği söylenir. Sürekli denemesi sağlanır ve gözlenerek yardımcı olunur.”

Ö. E. 3

“Ağızlıktan temiz ses elde edebilmenin, dudak yapısına göre ağızlığın açısının en uygun pozisyona ayarlanması(bazen alt dudak ezilebiliyor), ağızlık deliğinin açıklığı (dışa ya da içe dönük durumu) ve doğru nefes akışı ile ilgili olduğunu unutmamak gerekir. Öğretmen öğrencinin bireysel farklılıklarını da göz önünde bulundurarak kazandırdığı pozisyonu somutlaştırmalıdır. Bilgi açık hale getirilmelidir. (Ağızlık dudağın alt çizgisinin üstünde, altında, ağızlık gövdeye göre şu pozisyonda gibi). Uygun pozisyonun korunması ise en çok dikkat edilmesi gereken husus olacaktır.”

Ö. E. 4

“Tamamen öğrencinin en rahat olduğu pozisyon onun için en doğru olandır. Bu sebeple dudaklar serbest bırakılmalı, flütün tam içerisine “mum söndürür gibi” üflenmelidir. Öğrencide istemsiz bir dudak kasılması oluşuyorsa ters hareket (bebek ağlaması) yaptırılarak dudak rahatlatılmaya çalışılmalıdır.”

Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında problem yaşayan öğrencilerinizin bu problemlerinin önüne geçmek adına nasıl bir yol izlediniz?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Sık sık nefes ve diyafram egzersizlerinin çalışılması ve birim vuruş sayısını her gün arttırarak uzun ses çalışmalarının yapılması nefes ve diyaframla ilgili karşılaşılan problemlerin önüne geçilmesi adına faydalı olacaktır yönündedir.

Ö. E. 1

“Bu konuyla ilgili çeşitli egzersizler var. Ayakta ve flütsüz yapılan bu egzersizde önce öğrenci normal bir biçimde nefes alıp vermeli. Bunu yaparken çene ve kollar rahat olmalı. Derste öğretmenin yönetmesiyle bireysel çalışırken de metronomla dört sayarak nefes alınıp verilmeli. Nefes alırken kolların yukarı doğru hareket etmemesi gerekmektedir. Bu egzersizin amacı dört vuruşta nefes alıp verirken ciğerleri tamamen nefesle doldurup boşaltmak. Daha sonra bu egzersiz vuruşlar

değiştirilerek tekrarlanmalı(4 sayarak al 4 sayarak ver,4 sayarak al 6 sayarak ver, 4 sayarak al 2 sayarak ver gibi).

Başka bir çalışma olarak sandalyeye oturup öne doğru eğilmesini, ağızdan sayarak nefes almasını doğrulup sayarak nefesini vermesini söylüyorum. Bir diğer yöntem de kâğıt peçeteyi ağız hizasında duvara tutup ellerini bırakarak nefesle peçetenin düşmemesini sağlamalarını çalıştırıyorum.”

Ö. E. 2

“Bu tür problem yaşayan öğrencilere gösterdiğim belirli diyafram çalışmalarının her gün flüt çalmaya başlamadan önce rutin olarak yapmalarını ayrıca birim vuruş sayısını her gün arttırmayı deneyerek uzun ses üflemleri gerektiğini öneriyorum.”

Ö. E. 3

“Öncelikle diyafram kasını ve işlevlerini olabildiğince somut bir dille anlatmayı çalışırım. Sonra diyafram nefesinin koşulsuz doğru alındığı bir pozisyonunu örnekleyip öğrencinin sağlama yapabileceği bir diğer davranış ortaya koyarım. Örnek davranışı flüt çalma pozisyonuna transfer edebildiğinden emin olana kadar da bu çalışmayı uygulamaya devam ederim. Davranış doğru bir şekilde gerçekleşiyorsa işlem sırası diyafram kasının geliştirilmesi olacaktır. Burada en sık kullandığım yöntem dörtlüğe bir 60 metronom hızında uzun ses çalışmalarıdır. Metronom ne kadar yavaş olursa o kadar etkili bir çalışma gerçekleşmiş olacaktır. Ya da metronom sabit 60 metronom, vuruş sayısı 8, 9, 10 gibi artarak da devam edebilir. Benzer bir anlayışla çok ağır bir metronom hızında yapılacak dizi ve arpej çalışmaları da öncesinde yapılan diyafram egzersizlerini destekleyecektir.”

Flüt eğitimi alan bir öğrencinin doğru bir entonasyonu çalgısına yansıtabilmesi için sizce neler yapılmalıdır?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Güzel bir ton oluşturabilmek için dudağın ağızlığa doğru yerleştirilmesi, düzenli uzun ses çalışması yapılması ve öğrencinin kendisini dinlemesi gerektiği yönündedir.

Ö. E. 1

“Öncelikli olarak ağızlığın doğru yerleştirilmesi gerekmektedir. Çalgı ne dışa ne de içe çevrilmelidir. Öğrenciler genelde nefes sesine engel olmak için çalgıyı içe çevirme eğilimindedirler. Bu da kapalı bir sonariteye sebep olur. Dışa çevrildiğinde sesin tizleştiği, içe çevrildiğinde de pesleştiği öğrenciye gösterilmelidir. İyi bir entonasyonun temel şartı çalgıyı doğru tutmak ve ürettiği sesi dinlemektir. İyi nefes almak çok önemlidir. Ton için gerekli egzersizlerden faydalanılmalıdır.”

Flüt eğitimi sürecinde vibrato tekniği öğrenciye hangi aşamada kazandırılmalıdır?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Temel tekniklerin sorunsuz elde edilmesinden sonra vibrato eğitimine geçilebileceği yönündedir.

Ö. E. 1

“Üretilen sese odaklanmaya yardımcı olduğu, cesaret verici ve hoş olduğu için başlangıç aşamasında çalışılması gerektiği yönünde görüşler olmasına karşın öğrenci henüz duruş tutuş nefes ton gibi temel teknikleri oturtmadan gerçekleştirmek mümkün olmuyor. Öğrencinin hazır bulunuşluğu da göz önünde bulundurularak üçüncü yılda kazandırılması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö. E. 2

“Temel teknikler tam yerleştikten sonra geçilmelidir. Bunlar yerleşse bile ben biraz geç başlatıyorum. Güzel ses, ses yalınken en az nefesle en saf, net, dolgun ses üretilmelidir. Bu da epey süre alır.”

Ö. E. 3

“Bilindiği gibi vibrato tekniği ileri flüt tekniklerinden sayılmaktadır. Bu nedenle temel flüt tekniklerini (detache, bağlı, staccato teknikleri gibi) yeterince kavrayan öğrencilere vibrato tekniği öğretiler. Bu duruma müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda gerçekleştirilen flüt eğitimi açısından bakıldığında, flüte bu kurumlarda başlayan öğrencilere 2. sınıfın 2. yarıyılı gibi vibrato tekniği öğretmek mümkün olabilir. Tabiki öğrenci gelişimine bağlı olarak. Ancak bazı öğrencilerin flüt çalarken doğal vibrato kullandıkları da bir gerçektir. Yani herhangi bir vibrato eğitimi sürecinden geçmeden.”

Vibrato ile ilgili problemleri engellemek adına ne tür çözüm yolları önerebilirsiniz?

Uzmanların bu soruya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Uzmanların bu soruya ilişkin cevapları farklı ifade şekilleriyle de olsa benzer hedef davranışlar içermektedir. Uzmanlar, boğazın kasılmamasına dikkat edilmesi, diyafram çalışmalarına önem verilmesi, öğrenci vibrato tekniğini kullanmak için acele etmemesi ve çalınan dönemin özelliklerine önem verilmesi şeklinde farklı görüşlerde bulunmuşlardır.

Ö. E. 1

“Çalınan dönemin özelliklerine göre dikkat edilmesi önemlidir. Ağır tempolu parçalarda duyguyu yüksekte tutmak için daha hızlı vibratoya ihtiyaç vardır.”

Ö. E. 2

“Vibrato tekniği “hu” ya da “hü” hecelerini kullanarak dil vurmada 4’lük, 8’lik 3’leme ve 16’lık değerlerle çalışılabilir.”

Ö. E. 3

“Vibrato flüte çok yakışan, yerine göre eserlere anlam kazandıran önemli unsurlardan biridir. Çoğu öğrenci vibrato yapmak için acele eder. Ancak her teknik

çalışmada olduğu gibi vibrato çalışması da vaktinden önce yapılmamalıdır. Yapılan çalışmalarda öğrencileri bu konuda bilinçlendirmek en etkili çözüm yolu olacaktır düşüncesindeyim.”

Ö. E. 4

“Öncelikle doğru örnekleme yapılmalı, vibrasyonun aksanları belirginleştirilmeli, diyafram mutlaka devrede olmalı ve boğaz serbest bırakılarak kasılması önlenmelidir.”

Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinden (tu-tuku-tukutu, tü-tükü-tükütü) hangilerini kullanıyorsunuz?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Dü düğü düğüdü ve tu tuku tukutu artikülasyonlarını kullandıkları yönündedir. Bunun yanı sıra ta taka takata ya da da daga dagada artikülasyonlarının da tavsiye edildiği görülmektedir.

Ö. E. 1

“Öğrencilerin çaldıkları etüt düzeylerine göre dil tekniklerinden tek,çift ve üç dili kullanıyoruz. Bu çalışmalarda bir çok heceleme kullanılır. Ben tek dil için Du/Dü, çift dil için DüGü, üç dil için DuGuDu DüGüDü hecelerini kullanıyorum.”

Ö. E. 2

“TaKa TaKa, DaGa DaGa (çünkü ağız daha geniş bir konum almaktadır).”

Ö. E. 3

“Tek dil (detache) tekniğinde Tu, çift dil tekniğinde TuKu ve üç dil tekniğinde ise TuKuTu hecelerini kullanıyorum.”

Ö. E. 4

“Tu, TuKu, TuKuTu.”

Ö. E. 5

“Dü, DüGü, DüGüDü.”

Ö. E. 6

“Tu, TuKu, TuKuTu, KuTuKu.”

Ö. E. 7

“Öncelikle tek dil çalışması “Tu veya Du” kullanıyorum. Tek dil yeterince anlaşılır geldiğinde ve biraz da hızlandığında Tu-Ku ve sonrasında da üç dil çalışması.”

Ö. E. 8

“Öncelikle “t” yerine “d” artikülasyonunu tercih ediyorum. Çünkü “t” de dil fazla öne gelerek nefes çıkışında dilin hızlı hareket etmemesine sebep olabiliyor. Özellikle tek dilde “Da” , çift dilde” Da Ga” üç dilde ise “Da Ga Da” ya da “Da Da Ga” gibi teknikler çalıştırıyorum.”

Dil tekniklerinin tekniklerin gelişmesi adına tavsiyeleriniz nelerdir?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Sık sık egzersiz yapılmalı ve bu tekniğe yönelik alıştırmalar çalışılmalıdır yönündedir. Diyaframa, ses üretimine, parmak kontrolüne, heceleme, yavaş çalışmaya ve metronom kullanmaya dikkat edilmesi de farklı görüşler olarak tavsiye edilmiştir.

Ö. E. 1

“Her zaman ses üretiminin ve parmak kontrolünü denetlemek oldukça önemlidir. Çalışmaya yavaş ve legato çalarak başlanmalıdır. Diyaframa dikkat edilmelidir. Mutlaka metronomla çalışılmalıdır. Çift dil çalışmalarında hecelemenin eşit bir şekilde yapılmasından sonra metronom hızı dereceli olarak artırılmalıdır.”

Ö. E. 2

“Dizi ve arpej çalışmalarını daha kısa, kesik yani staccato çalar gibi çalıştırmak önemli ölçüde rahatlık sağlıyor. Bir diğer çalışmada vurgulu hecenin yerini değiştirmek iki türlü de çalışmayı dengelemiş olmak olabilir. Örn: tu-ku çalışmasına ku-tu çalışmasını eklemek gibi.”

Ö. E. 3

“Yavaş ve farkında olarak çalışma, dil tekniğini geliştiren egzersizlere daha fazla zaman ayırma, dörtlük, sekizlik, üçleme, onaltılık, altılama, sekizleme gibi tartımlarla 60 metronomda bütün sesleri ayrı ayrı çalışma.”

Eğitim ve tecrübelerinizden yola çıkarak, teknik problemler konusunda eğitimcilere ve öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Uzmanların bu soruya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Sistemli, düzenli ve bilinçli çalışılması ortak görüş olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin iyi motivasyon edilmesi, öğretmenlerin öğrenciye iyi bir model olması ve öğrencilerin günlük egzersiz programı uygulamaları gerektiği de farklı görüşler olarak tavsiye edilmiştir.

Ö. E. 1

“Günlük egzersiz programı uygulanmalıdır. Bu çalışmaya belli bir sıralama takip edilerek yapılmalıdır. Tespit edilen sorunu gidermeye yönelik yapılacak olan özel çalışma vakit kaybı olarak görülmemelidir. Başarılı olabilmek için sistemli ve düzenli çalışma son derece önemlidir. Yeteneği dehaya çeviren şeyin çalışma olduğu unutulmamalıdır.”

Ö. E. 2

“Öğrenci hocalarının gözetiminde bilinçli ve zamanı iyi kullanarak akılcı ve sıkı çalışmalıdır. Çözüme odaklanmalıdırlar. Eğitimciler de öğrenciye motivasyon sağlamalıdır. Öğrencinin problemi çözebileceğine gerçekten inanmalı ve inandırmalıdır.”

Ö. E. 3

“Flüt eğitimi sürecinin düzenli bir öğretim programına bağlı olarak sıralı, düzenli ve aşamalı gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca teknik geliştirici egzersizlerin önemi flüt eğitimcileri tarafından öğrencilere ayrıntılı biçimde açıklanmalı ve bu egzersizlerin öğrenciler tarafından düzenli gerçekleştirilmesine dikkat edilmelidir.”

Ö. E. 4

“Öncelikle yapılan işin sevilmesi hem öğrenci hem eğitimci açısından eğitimciler daha titiz çalışmalı eksiklikler doğru tespit edilmeli doğru geri dönütler verilmeli öğrenciler ise planlı düzenli istekli ve dikkatli olmalı, ciddi çalışılmalı.”

Ö. E. 5

“Öğrenciler soru sormayı bilmeliler, neyi ne için uyguladıklarını, merak etmeliler. Boş çalışmalar sadece zaman kaybı olacaktır. Akıllı bir çalışma ile günde 2 saat bile çok şeyi değiştirebilir. Acele etmemeli ve sakin olmaya çalışmalılar. Nefes, dil, parmak ve duyuşsal çalışmaların tümü eşit oranda dağılım göstermelidir.

Son olarak geleceğin müzik öğretmeni adaylarına merak eden, araştıran, sorgulayan, ilişkilendiren, transfer edebilen bir yaklaşımla çalışmalarını sürdürmelerini, ilgili öğretim elemanlarına da öğrencilere, onların bireysel farklılıklarını da göz önünde bulunduran bir tutum içerisinde olmalarını tavsiye edebilirim.”

Ö. E. 6

“Öncelikle öğretmen kesinlikle doğru bir model olmalıdır. Çünkü öğrenci gerçekten gördüğü öğrenmekte ve hatırlamaktadır. Bence bedensel rahatsızlıkların önüne geçmek için öğrencinin enstrümanı tutuşunda doğru “postür”e sahip olmasının ve rahat olması sağlanmalıdır. Bu sebeple Alexander tekniği hem öğretmen hem de öğrenci tarafından doğru olarak öğrenilmelidir.

Her çalışmada “ayna”, “tuner” mutlaka kullanılmalı, öğrenciler kayıt cihazını kullanarak kendilerini mutlaka karşıdan dinleyip eleştirmelidir.”

3.9 Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dokuzuncu alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğretim elemanlarının öğrencilerin bedensel özelliklerinin uygun olmaması sebebiyle karşılaşılan teknik problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Bu soruya cevap bulmak için araştırmaya katılan uzmanlara:

“Flüt eğitimi süreci içinde öğrencilerin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle en yaygın olarak hangi teknik problemlerle karşılaştınız?” sorusu yöneltilmiştir.

Uzmanların cevaplarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Dudak yapısı, diş yapısı, çene yapısı ve parmakların fazla uzun olması gibi bedensel problemlerin en yaygın olarak teknik sorunlara yol açtığı yönündedir.

Ö. E. 1

“Bu güne kadar bedensel özellikleri nedeniyle flüt çalmada sıkıntı çeken sadece bir öğrencim oldu. Öğrencinin en büyük problemi ise parmaklarının çok uzun olmasından kaynaklanmaktaydı. Parmaklarını mekanizma üzerine doğru teknikle yerleştirme açısından sıkıntı yaşıyordu.”

Ö. E. 2

“Genellikle karşılaştığım problem diş yapısının ya da dudak yapısının farklılığından kaynaklanmakta. “Peltek” konuşan bir öğrencinin dil tekniğini kullanamaması, kalın dudaklı bir öğrencinin dudaklıktaki deliği tam olarak ayarlayamaması en sık karşılaştığım problemler.”

3.10 Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın onuncu alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğretim elemanlarının, öğrencilerinde gözlemedikleri teknik problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın onuncu alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Bu soruya cevap bulmak için araştırmaya katılan uzmanlara:

“Flüt eğitimi sürecinde parmakların flüt üzerinde duruşu ve kullanılışı konusunda ne tür problemlerle karşılaştınız?

Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında ne tür problemlerle karşılaştınız?

Vibrato eğitimi verirken karşılaştığınız problemler nelerdir?

Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinin uygulanmasında en sık karşılaştığınız problemler nelerdir?

Sizce flüt eğitimi alan öğrencilerde en yaygın olarak karşılaşılan teknik problemler nelerdir?” soruları yöneltilmiştir.

Uzmanların cevaplarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

Flüt eğitimi sürecinde parmakların flüt üzerinde duruşu ve kullanılışı konusunda ne tür problemlerle karşılaştınız?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

En sık karşılaşılan problemler sağ el ve sol el küçük parmağın duruşu, parmakların düz, dik ve havada durmasıyla rahat ve hızlı hareket edememesi yönündedir.

Ö. E. 1

“En sık karşılaşılan problem sağ el küçük parmağının doğal durumundan uzak, düz ve gergin bir biçimde konumlandırılmasıdır. Bu sorun sağ el kaslarının gerginliğine bu gerginlik de ağrıya ve kramplara sebep olmaktadır. Parmakların hareketini önemli ölçüde kısıtlayan başka bir sorun da parmakların doğal duruşundan uzak düz olarak konumlandırılmasıdır. Parmakların perdelere uzak olarak tutulması da acelerite çalmada güçlük yaşanmasına yol açmaktadır. Sol el bileğinin geride tutulmasıyla küçük parmak sol diyez perdesinin altında yer almaktadır.”

Ö. E. 2

“Bu konuda öğrencilerde karşılaşılan en önemli problemler, sağ el parmaklarının flüt mekanizması üzerinde yatık konumda tutulması ve sol el serçe parmağın (sol diyez konumu) flüt mekanizması altında tutulmasıdır.”

Ö. E. 3

“En sık karşılaştığım problem parmakların perde üzerine dik basması olabilir. Aksine parmaklar perdeler üzerine etli bölümleri perdeye gelecek şekilde yerleştirilmelidir. Bu pozisyon parmakların daha rahat ve hızlı hareket edebilmesine olanak sağlayacaktır.”

Ö. E. 4

“Genellikle öğrencilerimde yaşadığım en temel problem sağ el küçük parmağın kasılması ve ağrması, sol el sol# parmağının tuş üzerinde durması yerine sürekli aşağıda sarkarak durması, parmakları tuşlar üzerinde hazır bulundurmadan sürekli havada tutulması.”

Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında ne tür problemlerle karşılaştınız?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Nefes ve diyafram kullanımında karşılaşılan problemler göğse nefes alma ve diyafram nefesini verimli kullanamama yönündedir.

Ö. E. 1

“Bu konuda karşılaştığım en büyük problem öğrencilerin kontrollü diyafram nefesi alma ya da verme alışkanlıklarını kazanamamaları nedeniyle uzun bağ gerektiren pasajları çalmada zorluk yaşamalarıdır.”

Ö. E. 2

“Özellikle diyafram nefesinin kullanılmasında problemler yaşanıyor. Doğru alınıyor fakat kısa sürede nefes tüketiliyor; diğer problem ise diyaframla birlikte göğüs nefesi de alınabiliyor.”

Ö. E. 3

“Öğrenci çoğunlukla diyafram kasının işlevini somutlaştırıyor. Nefes aldığı anda karnı şişiyorsa doğru yolda olduğunu zannediyor. Hatta bazıları diyaframı bir organ zannedebiliyor. Öğretmenin bu konuda sahip olduğu bilgiyi öğrenciye aktarmış olması asla yeterli olmayacaktır. Sürekli kontrol ve anında geri dönüt gereklidir. Bir diğeri nefes alma işlemi; burada çoğunlukla alınan nefes zamanlamasında ve alma işlemi için ayrılan sürede problem yaşanıyor. Öğrenci müzikal cümleme konusunda çok yetersiz kalabiliyor. İhtiyaç duyduğu an nefes

alma eğilimi gösteriyor. Nefes alma davranışı çok kısa sürede ve etkili bir şekilde gerçekleşmez ise birim vuruş gecikecektir. Bu da nefes kullanımına ilişkin diğer bir problemdir. Öğrenci her gecikmede biraz daha panikleyecek kaygı düzeyi arttıkça da hata yapma olasılığı yükselecektir.”

Vibrato eğitimi verirken karşılaştığımız problemler nelerdir?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Nefes, diyafram ve boğazda gerginlik oluşmasının en sık karşılaşılan problemler olduğu yönündedir.

Ö. .E. 1

“Nefes ve diyafram problemi yaşayan öğrenciler için başlangıçta sorun olabiliyor. Dönem özelliklerine uygun olmasına dikkat edilmiyor. Yavaş tempolu eserlerde vibratonun da ağır yapılması hatalıdır.”

Ö. E. 2

“Vibrato tekniği uygulanırken gırtlığa baskı yapma, boğazdan değişik sesler çıkartma, keçi vibratosu olarak tabir edilen düzensiz ve belirgin olmayan titreşimle olması gereken vibrasyonun karıştırılması.”

Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinin uygulanmasında en sık karşılaştığımız problemler nelerdir?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Dilin parmaklarla uyumsuz ilerlemesi, ikinci hecede sesin netlik sorunu, dilin öne gelmesi gibi problemlerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Ö. E. 1

“Dil ve parmak birlikteliğinin olmayışı, doğru heceleme yapılmadığı için sesin boğaza oturması ve gerginlik yaratması.”

Ö. E. 2

“Öğrencinin bağ ve dil ayırımına yeterince dikkat etmiyor olması çok zaman kaybettiriyor. Dillerin 2. zamana denk gelen hecesi genellikle anlaşılmıyor.”

Ö. E. 3

“Dilin öne gelerek nefes çıkışını engellemesi, dilin doğru artikülasyonu kullanmaması.”

Size flüt eğitimi alan öğrencilerde en yaygın olarak karşılaşılan teknik problemler nelerdir?

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Entonasyon, nefes ve diyafram kullanımı ve dil kullanımının en yaygın karşılaşılan teknik problemler olduğu yönündedir.

Ö. E. 1

“Sağ el tutuşu(küçük parmak), entonasyon, ses üretme, ritim ve tempo.”

Ö. E. 2

“Nefes kullanım problemi, ağız, dudakları, elleri ve vücudu rahat bırakmama, gereksiz ve zamanından önce hızlı çalışma.”

Ö. E. 3

“Teknik yetersizliklere bağlı acelerite eksikliği ve diyafram yetersizliği.”

Ö. E. 4

“Entonasyon, dil tekniklerinin uygulanmasındaki karşılaşılan sorunlar, nefes problemleri.”

Ö. E. 5

“Uzun ses, nefes ve diyafram kullanımı.”

Ö. E. 6

“Diyafram kullanımı, vibrato ve trill.”

Ö. E. 7

“En sık karşılaştığım problem üfleme tekniği ile ilgili oluyor. Güler gibi dudak iki yana gerginleşmiş bir pozisyonda yaygın olarak kullanılıyor. Bu yaygın, hatalı davranış içerisindeki öğrencilerin hemen hepsi yanaklarında kasılma ve ağrıya olduğundan yakınıyorlar. Diğer bir sorun, parmaklar ve vücut pozisyonuna ilişkin. Çoğunda çene aşağıda omuzlar yukarda, flütün öğrencinin kafasıyla olan açısının 140, 150 dereceye vardığı oluyor. Öğrenci 90 derecelik açıyı birçok nedenle koruyamıyor.”

Ö. E. 8

“Nefes ve diyafram, entonasyon, dil kullanımı.”

3.11 On birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın on birinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğretim elemanlarının teknik olarak faydalı gördükleri etüt kitaplarına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın on birinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Bu soruya cevap bulmak için araştırmaya katılan uzmanlara:

“Flüt eğitimi süreci içerisinde teknik çalışma, tekniği geliştirme ve teknik problemlerin giderilmesi adına hangi etüt kitaplarını tavsiye ediyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Uzmanların cevaplarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Marcel Moyses ve Taffanel&Gaubert etüt kitaplarının faydalı olduğu belirtilmiştir. Köhler, Gariboldi, Andersen, Lukas Graf etüt kitapları da farklı görüşlerde tavsiye edilmiştir.

Ö. E. 1

“Marcel Moyses De la Sonarite Published by Alphonse Leduc
Taffanel & Gaubert, 17 daily exercises, Publisher : Alphonse Leduc
Bantai-Kovacs, ed. Selected Studies vol. 1: Ed. Mus. Budapest.
Andersen, R.M. Supplementary Studies for the Flute : Rubank
Moyse, M. 24 Short and Melodious Studies: Leduc
Gariboldi, G. 30 Easy and Progressive Studies: Ed. Mus. Budapest.
Gariboldi, G. Etudes Mignonnes, op. 131: Broekmans and Van Poppel.
Gariboldi, G. Studies op. 132
Dermersseman. 50 Etudes Melodiques, op. 4.: Southern
Andersen. 18 Studies, op. 41: International or Southern.
Andersen. 26 Caprices. International, Southern or Schirmer.
Bantai-Kovacs, ed. Selected Studies for the Flute. Vol. 2: Ed. Mus. Budapest.
Köhler 15 Easy Exercises, op. 33. International
Köhler Romantic Etudes: Southern.”

Ö. E. 2

“Öncelikle kitaplar çok çeşitlilik gösteriyor örneğin: Legato tekniği, sonarite çalışması ve diyafram tekniği için Marcel Moyses (De La Sonarite)
Parmak tekniği için Taffanel, Moyses veya Reichart özellikle dizi, arpej çalışmaları olabilir. Dudak rahatlığı ve entonasyon için Lukas Graf çalışılabilir.
Bunun dışında başlangıçta Emil Prill kullanıyorum ve öneriyorum.”
Köhler op.33 I-II-III , Köhler Romantik Etüdü, Andersen gibi biraz daha müzikal etüt kitapları da çalışılabilir.

3.12 On ikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın on ikinci alt probleminde “Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında flüt öğretim elemanlarının teknik problemlerin oluşmasına daha önce bahsedilen nedenler dışında kalan farklı görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın on ikinci alt problemine ilişkin verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Bu soruya cevap bulmak için araştırmaya katılan uzmanlara; “Flüt eğitimi sürecinde ortaya çıkan teknik problemlerin daha önce bahsedilen nedenler dışında sebepleri sizce nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Uzmanların cevaplarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

Uzmanların bu soruya ilişkin ortak görüşleri şu şekildedir:

Öğrencinin bilinçsiz, yetersiz, düzensiz ve yanlış çalışma alışkanlıkları nedeniyle teknik problemlerin oluşmasında ya da düzeltilmesinde büyük sıkıntılar ortaya çıkarmakta olduğu yönündedir.

Ö. E. 1

“Teknik problemler aşılar ancak öğrenci bu problemleri gerçekten çözmek istemelidir. Öğrencinin özel ve okul problemleri nedeniyle motivasyonunun düşük olması çözümü güçleştirmektedir.”

Ö. E. 2

“Öğrencilerin bireysel çalgı (flüt) dersleri için düzenli bir çalışma disiplini oturtmamış olmaları ve teknik egzersizleri düzenli olarak çalışmaktan kaçınmaları.”

Ö. E. 3

“Etüt kitaplarının beklenen düzeyde faydalı olabilmesi için her bir etüt ve egzersizin orijinal hızında, nüanslar ve diğer müzikal öğeler ile bir bütün olarak düşünülmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda öğrencilerin bilinçsiz olduğu düşüncesindeyim. Tüm bunlara hassasiyet gösteriliyor olsa öğrenciler teknik eksikliklerini daha net görebilir ve çalışmalarını bu yönde geliştirebilirler.”

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

4.1 Sonuçlar

Araştırmada, elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin derslerinde flüt çalma becerisini geliştirmeye yönelik olarak uyguladıkları teknik çalışmalara ilişkin verilerden elde edilen bulgular yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin düzeye uygun olan etüt ve eserlerde legato, staccato ve bağlı-kesik çalma tekniklerini çok iyi bir düzeyde gerçekleştirdikleri ve problem yaşamadıkları, teknik egzersiz ve çalışma yapmanın önemli olduğunu düşündükleri saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin duruş-tutuş ve denge çalışmalarında vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtmalarını, bacak ve kol pozisyonunu dengelemelerini, flütü tutuş pozisyonunda sağ ve sol el duruşunu, kol bilek ve parmak tutuşlarını uygulamalarını, flütün ağızlığı üzerinde dudağı istenilen doğrulukta yerleştirerek kullanmalarını iyi bir düzeyde gerçekleştirdikleri saptanmıştır.

Uzun ses üfleme, dil-dudak nefes ve diyafram çalışmaları uygulamalarını, dizi, arpej, kromatik ses çalışmalarında trill, çarpma, mordan çalma tekniklerini uygulamalarını ve bu teknikleri uygularken parmaklarını rahat kullanabilmelerini, tonun parlaklığı, matlığı, sesin hacmi ve yumuşaklığı açısından uygun çalmalarını ve vibrato kullanımını iyi bir düzeyde gerçekleştirdikleri saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken artikülasyonları net duyurabilme açısından orta seviyede zorluk çektikleri ve parmak dil koordinasyonunu orta seviyede gerçekleştirdikleri, nüanslar ve nefes yerlerini kullanmalarında orta seviyede güçlük çektikleri ve problem yaşadıkları saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin flüt tekniğini geliştirmenin ve flüt çalma performansının etüt çalışmalarıyla olumlu şekilde gelişeceğini, dizi-arpej, gam ve ısınma çalışmalarının da faydalı olduğunu düşündükleri saptanmıştır.

Flüt öğrencileri eğitim aldığı sürece göre karşılaştırıldıklarında duruş tutuş ve denge çalışmalarını, flütün ağırlığı üzerinde dudağı istenilen doğrulukta yerleştirmelerini, mordan'ları ve çarpma'ları, parmak ve dil koordinasyonunu, dizi, arpej, kromatik ses, trill, çarpma, mordan gibi teknikleri uygularken sol el ve sağ el parmaklarını rahat kullanmayı 6 yılın üzerinde eğitim almış olan öğrencilerin diğer öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları saptanmıştır.

Flüt öğrencileri eğitim aldığı sürece göre karşılaştırıldıklarında vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtılmasında ve legato tekniğinin kullanılmasında 1-3 yıl ve 6 yıldan fazla eğitim almış olan öğrencilerin 4-6 yıl arası eğitim almış öğrencilere kıyasla daha iyi düzeyde sahip oldukları saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin bedensel bozuklukların flüt çalma becerisini engelleyici etkilerine ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle teknik problemlerin ortaya çıkacağını düşündükleri görülmüştür. Bedensel rahatsızlıklarla ve bu rahatsızlıklar nedeniyle teknik problemlerle karşılaşma durumunun çok az olduğu saptanmıştır.

Yaşanan bedensel rahatsızların flüt eğitimine başlanılan altıncı ayda, ikinci, dördüncü ve altıncı senelerde ortaya çıktığı görülmüş, karşılaşılan teknik problemlerin nefes yetersizliği, sol omuz ve sol kolda ağrı, parmakları seri kullanamama, boyun rahatsızlığı, dudakları rahat kullanamama, sağ el bileği ve belde rahatsızlık yaşanmasıyla ortaya çıktığı saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin karşılaştıkları teknik problemlerin nedenleri ve ortaya çıkması ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin bölümlerinde teknik egzersizlere yeterince önem verilmeden eser çalmaya başlanması ve birden fazla öğretmenle çalışma yapılmasının teknik bakımdan problemlere yol açtığını düşündükleri görülmüştür. Sık öğretmen değişikliği yapılmasının ortaya çıkan teknik problemlerin en önemli sebebini oluşturduğunu, duruş-tutuş, nefes-diyafra ve parmak çalışmalarına öğrencinin yeterince önem vermemesi ve öğrencinin teknik problemin başlangıç aşamasında bilinçli çalışmamasının da diğer sebepler arasında olduğu saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin teknik problemlerin giderilmesinde etkili olacağına ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin etüt ya da eser çalmaya geçmeden önce yapılan uzun ses, diyafram, parmak ısıtma, dil, arpej, gam, kromatik dizi çalışmalarına önem verilmesinin teknik bakımdan problemlerin önlenmesinde etkili olacağını düşündükleri saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin öğretmenin kazandırmayı hedeflediği teknik davranışı problemin ortadan kalkana dek uyguladıkları görülmüş, flüt öğrencilerine göre öğretim elemanlarının teknik problemleri ortadan kaldırmak için ilk olarak teknik problemlerin sebeplerini araştırdıkları ve probleme bağlı olarak ayna karşısında çalışılmasını, uzun ses çalışmaları yapılmasını, diyafram kaslarını geliştirmek, parmaklarda ve boğazda kasılmaları engellemek için rahatlatıcı egzersizler yapılmasını, uygun olan etüt ve eserlerin çalışılmasını tavsiye ettikleri saptanmıştır.

Flüt öğrencileri düzenli, bilinçli ve sistemli çalışma alışkanlığının kazanılması gerektiğini ve günde en az 3 saat çalışma yapılmasının teknik açıdan faydalı olacağını, haftalık bireysel çalgı (flüt) ders saatlerinin 1 saatin üzerinde olması gerektiğini düşündükleri görülmüştür. Ayrıca tüm flüt öğretmenlerinin detaylı bir flüt

etüt kitabı belirleyerek flüt eğitiminde kullanmalarının öğrenciler arasındaki teknik farklılıkların önüne geçilebileceğini düşündükleri saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin en fazla sorun yaşadıkları tekniklere ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencileri nefes ve diyafram kullanımının en fazla sorun yaşadıkları teknik olduğunu ve en sık karşılaştıkları teknik problemin nefes ve diyafram kullanımında ortaya çıktığını düşündükleri görülmektedir. Entonasyon, duruş, tutuş, denge pozisyonu ve dil tekniklerinin bu durumu takip eden diğer faktörler olduğu saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin teknik problemleri kendi kendine çözebilmesine ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin teknik problemlerin çözümlerinde kendilerine ait çalışmalar üreterek oluşan teknik problemin önüne geçilmesi adına yapılan çalışmaların orta seviyede olduğu saptanmıştır.

Flüt öğrencilerinin bölümlerinde flütte teknik ve teknik problemler için çözümlerin beklentilerini ne ölçüde yeterli gördüklerine ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Flüt öğrencilerinin flütte teknik ve teknik problemlerin çözümlenmesi açısından eğitim aldıkları bölümlerde beklentilerinin yeterli olduğu saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının öğrenim gören flüt öğrencilerine flüt çalma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak uygulanması gereken teknik çalışmalara ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Doğru bir duruş pozisyonu için dengede durulmalı, vücut ağırlığı iki ayağa eşit olarak dağıtılmalı, bacaklar birbirine paralel olmalı, kollar vücuda fazla dayanmamalı, dirsekler vücuda doğal bir uzaklıkta olmalıdır. Güzel bir ton oluşturabilmek için ağızlık dudağa yerleştirilirken doğru konumda olmasına özen gösterilmelidir. Ağızlığın alt dudağın sınırına yerleştirilmesi, üflerken dudakların gergin olmadan daha rahat ve gevşek bir pozisyonda olması, öğrencinin uzun ses çalışmalarına önem vermesi ve kendisini dinlemesi gerekmektedir.

Parmak tekniğinde problem yaşayan öğrencilerin ayna karşısında çalışmaları, etüt ve eser çalışmasına hemen ara vererek kolaydan zora doğru olan dizi çalışmalarına başlamaları gerekmektedir. Sağ el başparmağın fa perdesiyle paralel pozisyonda olması ve flütün kuyruk kısmının sağ el küçük parmağın rahat edeceği şekilde ayarlanması parmakları rahat kullanabilmek açısından faydalı olacaktır.

Nefes ve diyafram kullanımında problem yaşayan öğrencilerin sık sık nefes ve diyafram egzersizleri çalışması ve uzun ses çalışmaları yapması gerekmektedir.

Vibrato tekniğine başlamak için acele edilmemeli, diğer teknikler sorunsuz olarak elde edilmeli ve ardından vibrato eğitimi verilmeye başlanmalıdır. Vibrato tekniğinde boğazın kasılmamasına dikkat edilmesi, diyafram çalışmalarına önem verilmesi, öğrencinin vibrato tekniğini kullanması için acele etmemesi ve çalınan dönemin özelliklerine önem vermesi gerekmektedir.

Uzmanların dil tekniklerinden “dügüdü” ya da “tukutu” artikülasyonlarını kullandıkları görülmüştür. Ayrıca “takata” ve “dagada” artikülasyonlarını da tavsiye etmişlerdir. Dil tekniğini geliştirmek için sık egzersiz ve alıştırma yapılmalı görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca diyaframa, ses üretimine, parmak kontrolüne, hecelemeye, yavaş çalışmaya ve metronom kullanmaya dikkat edilmesi gerektiğini de farklı görüşler de belirtmişlerdir.

Uzmanlar sistemli, düzenli ve bilinçli çalışılması gerektiği görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin günlük egzersiz programı uygulamaları, öğretmenlerin öğrenciye iyi bir model olması ve öğrencilerin iyi motivasyon edilmesi gerektiğini farklı görüşlerde tavsiye etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin bedensel özelliklerinin uygun olmaması sebebiyle karşılaşılan teknik problemlere ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Dudak yapısı, diş yapısı, çene yapısı ve parmakların fazla uzun olması ile ortaya çıkan bedensel problemlerin en yaygın olarak teknik sorunlara yol açtığı saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının, öğrencilerinde gözlemledikleri teknik problemlere ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Entonasyon, nefes, diyafram kullanımı ve dil kullanımının en yaygın karşılaşılan teknik problemler olduğu saptanmıştır.

Parmak kullanımında en sık karşılaşılan problemlerin sağ el ve sol el küçük parmağın duruşu, parmakların düz, dik ve havada durmasıyla rahat ve hızlı hareket edememesi olduğu saptanmıştır.

Nefes ve diyafram kullanımında karşılaşılan problemlerin göğse nefes alma ve diyafram nefesini verimli kullanamama olduğu saptanmıştır.

Nefes, diyafram ve boğazda gerginlik oluşmasının vibrato eğitiminde en sık karşılaşılan problemler olduğu saptanmıştır.

Dil teknikleri kullanımında dilin parmaklarla uyumsuz ilerlemesi, ikinci hecede sesin net duyurulamaması ve dilin öne gelmesi gibi problemlerle sık karşılaşıldığı saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının teknik olarak faydalı gördükleri etüt kitaplarına ilişkin görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Uzmanların Marcel Moyse ve Taffanel&Gaubert etüt kitaplarını teknik olarak faydalı gördükleri saptanmıştır. Köhler, Gariboldi, Andersen, Lukas Graf etüt kitaplarında farklı görüşlerde tavsiye edildiği görülmüştür.

Öğretim elemanlarının teknik problemlerin oluşmasına daha önce bahsedilen nedenler dışında kalan farklı görüşleri verilerden elde edilen bulgularla yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğrencilerin bilinçsiz, yetersiz, düzensiz ve yanlış çalışma alışkanlıkları nedeniyle teknik problemlerin oluşmasına neden olduğu ve oluşan teknik problemlerin düzeltilmesinde de bu alışkanlıkların büyük sıkıntılar ortaya çıkarttığı saptanmıştır.

4.2 Öneriler

1. Öğretmenlerin, flüt eğitimi alan öğrencilerin flüt tekniğini geliştirmeleri ve teknik problemlerinin önüne geçerek daha sağlıklı bir yol izlemeleri için geçerliliği kanıtlanmış yeni yöntemleri takip etmeleri ve yeniliklere açık olmaları önerilmektedir.

2. Öğrencilere çalgılarında öğrenmeleri gereken temel teknik ve davranışların kazandırılmasına özen gösterilerek bu davranışların tam olarak kavratılması öğrencilerin flüt performanslarının daha verimli ve başarılı olması bakımından etkili olacaktır.

3. Öğrencilerin sorunlarını görmezden gelmeden zamanında önlemler alınması, çalgı çalma becerilerine bağlı olarak eksikliklerinin ve yetersizliklerinin araştırılması, yanlışların üzerinde durularak erken müdahale edilmesi, yanlışlıklar sorun haline gelmeden çözümü üzerinde durulması öğrencinin flüt performansını ilerletmesi açısından etkili olacaktır.

4. Üniversitelerde flüt eğitimi veren öğretim elemanlarının bu alanda eğitim alan öğrencileri bir bütün olarak algılayıp her türlü fiziksel, kişisel, bedensel özelliklerini düşünerek her öğrenciyi farklı bir birey olarak görüp tek tip eğitim yerine tutarlı, geliştirici ve anlayışlı yaklaşımlar sergilemelidir.

5. Öğrencilerin fiziksel açıdan çalgıya uygun olmayışı bireysel çalgı eğitiminin problemsiz ve sorunsuz şekilde işleyişi açısından düşündürücüdür. Bu bağlamda, öğrencilerin çalgı seçimine dikkat etmesi ve eğitimcilerin bu konuda daha özenli davranması etkili olacaktır.

6. Üniversitelerde ve Anadolu güzel sanatlar liselerinde flüt eğitimi alan öğrencilerin karşılaşması muhtemel problemlere yönelik alternatif program, ders içeriği ve esnek öğretim metotları geliştirilmesi gerek öğretmen gerekse öğrencinin yararına olacağı için önerilmektedir.

7. Flütte teknik ve teknik problemlerin çözümlenmesine yönelik yöntemler ve bu yöntemlere ilişkin çalışmaları ortaya koyacak nitelikte araştırmaların yapılması, öğrencilerin ve eğitimcilerin faydalanabileceği kaynakların çoğaltılması önerilmektedir.

8. Öğretmenlerin öğrenciler için örnek bir model olması, öğrencilerin motivasyonlarını üst seviyede tutarak kendilerini devamlı geliştirmelerini ve bunun için çaba göstermelerini sağlaması, öğrencilere teknik yetersizliklerin ve problemlerin önüne geçilmesi adına günlük egzersiz programları uygulanması önerilmektedir.

9. Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, bireysel çalgı düzeylerini geliştirmeye yönelik sistemli, düzenli ve bilinçli çalışmalar yapması, karşılaşacağı problemlerin üstesinden gelebilmeleri ve gelecekte mesleğini daha sağlıklı icra edebilmelerini sağlayacaktır.

10. Bireysel çalgı flüt dersinin haftada bir saat olması ve konuların bir ders saatine sıkıştırılması, yeterli bir süre değildir. Bireysel çalgı flüt derslerinin haftalık saatlerinin artırılması öğrencilerin daha iyi bir seviyeye gelmeleri için etkili olacaktır.

11. Flüt eğitiminde sağlıklı sonuçlara ulaşmak için bu eğitime erken yaşta başlanması, güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin sayısının artırılması ve temel bilgilere sahip yetenekli öğrencilerin müzik eğitimi bölümlerine alınması istenilen ve arzu edilen bir durumdur.

12. Bireysel çalgı flüt eğitiminde flüt çalma tekniklerinin verimini arttırmak, öğrencilerin sağlıklı ve bilinçli ilerlemelerini sağlamak için dünya literatüründeki kaynaklardan mümkün olduğunca faydalanılması flüt eğitimi açısından etkili olacaktır.

KAYNAKÇA

AKINCI, Ç. (1994).”Yan Flüt Tekniği ve Flüt Dağarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

AKKUŞ, R. (1996). “AGSL’nden Mezun Olan Öğrencilerin Öğrenci Giriş Davranışlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi”, Birinci Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu, Bursa.

AYDOS, L. (1991).Fiziksel Uygunluk, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:7, sayı:1, Ankara.

BRENNAN, R. (2000) “Alexander Tekniği”, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul.

CARETGE, F. (1956) “Altes Clebre Methode de Flute”, England.

CÜCEOĞLU, G. (2002) “Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim/Anasanat Dalı Bireysel Çalgı Eğitimi I-II(Flüt) Dersi İçin “Yerelden Evrensel” Bir Öğretim Programı Model Önerisi” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

CÜCEOĞLU, G. (2008) ”Flüt Çalışmasından Kaynaklanan Bedensel Sorunlar Çerçevesinde Geliştirilmiş Bir Flüt Isınma Programı” Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.

DURAL, T. (2007). “Yan Flüt Eğitiminde Diyafram Nefesinin Önemi ve Diyafram Nefesinin Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Yan Flüt Dersi Öğretim Programlarındaki Yeri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKEBALKAN, S. (2007). “Flüt Eğitiminde Çalışma Yöntemlerinin Teknik ve Pedagojik Açısından İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, İzmir.

ERDAL, G. (2005) “Koordinatif Kondisyonel Motorik Özelliklerin Geliştirilmesine Yönelik Antrenmanların Piyano Çalma Performansına Olan Etkilerinin İncelenmesi ve Piyano Tekniğinin Hareket Analizi” Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kocaeli.

ERTEM, Ş. (1997) “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümündeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EVREN, N. (2007) ”Türkiye’de Konservatuarlar ve Eğitim Fakültelerindeki Çalgı Eğitiminde Kas ve İskelet Sistemi Rahatsızlıklarının Performansa Etkileri”,Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

FENMEN, M. (1991). “Müzikçinin El Kitabı”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

GENÇEL, Ö. (2005). “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Flüt Eğitimi Sürecinde Karşılaşılan Bedensel Rahatsızlıklar ve Öğrenci Başarısına Etkileri” Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı. Bursa.

GRAY, J. (1999). “Alexander Tekniği Rehberiniz”, İmge Kitapevi, Ankara.

İLİK, A. (1986). “Ağaç Üflemleri Çalgılar Üzerine”, Birinci Ulusal Eğitim Sempozyumu, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

İLİK, A. (1990). “Flüt Eğitimi”, Gazi Üniversitesi, Yayınlanmış El Kitabı.

KURTASLAN, H. (2004). “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Çalgı (Yan Flüt) Eğitimi Müfredat Programında Belirtilen Dil Teknikleri Öğretiminin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

MEB, Orta Öğretim Genel Müdürlüğü. (2006). “Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi (Flüt) Öğretim Programı “ (9. , 10. , 11. ve 12. Sınıflar).

MEB, Orta Öğretim Genel Müdürlüğü. (2009). “Müzik İlköğretim 6-7-8 Öğretmen Kılavuz Kitabı”, Devlet Kitapları, Üçüncü Baskı, Saray Matbaacılık, Ankara.

ORAY, C. (2006) “Flüt Tekniği ve Flüt Çalarken Karşılaşılan Problemler”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, İzmir.

ÖMÜR, M. (2001). “Sesin Peşinde”, Pan Yayıncılık, İstanbul.

ÖZ, N. (2001) ”İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitimin Önemi”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: XIV, Sayı: 1, s.104

PAUL TAFFENEL and PHILIPPE GAUBERT, (Paris: Alphonse Leduc, 1923) “Methode Complete de la Flute.”

PRILL, E. (?). “Schule Für Böhmflöte”, Zimmermann-Frankfurt.

SAY, A. (2002) “Müzik Sözlüğü”, Sözkese Matbaası, Hizmet Ciltevi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

SOLUM, J. (1992) “The Early Flute”, Clarendon Press, Oxford.

SOYSAL, S. (1998) “Trombon’da Ağız Pozisyonu (Embouchure) Tekniği Üzerine Bir Çalışma”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ŞENSOY, A. (1997) “Yan Flüt’ün Tarihsel Gelişimi Üzerine Bir İnceleme”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

TANRIVERDİ, A. (1997) ”Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyolanın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri”, Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi,16,Selva Yayıncılık. Trabzon.

TANRIVERDİ, A. (1997) “Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyolanın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri”, I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa.

TATU, G. (2006). Flüt Metodu: Pan Yayıncılık, İstanbul.

TOFF, N. (1996). “The Flute Book”, Oxford University Pres, New York.

TURGAY, H. (1993). “Ton Geliştirmede İleri Teknikler(Flüt)”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

TURGAY, H. (2002), “Flüt Eğitimi Açısından Nüans Problemlerinin Çözümünde Teknik Boyutun Kavranmasının Önemi”, Sanatta Yeterlilik Tezi, İstanbul.

UÇAN, A. (1997). Müzik Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

ULUDERE, A. (2005). “9-12 Yaş Grubundaki Çocuklarda Flüt Eğitimine Başlama Yöntemleri”, Sanatta Yeterlik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÜNSAL, G. (2000) “Başlangıç Düzeyi Flüt Öğretimi Üzerine Bir Çalışma”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

YALAZER, G. (1994). “Piyanoda Gevşeme Teknikleri”.Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

YAYLA, A. (2000). “Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Flüt Eğitiminde Öğrencilerin Psikomotor Alan Hedef ve Davranışlara Ulaşma Düzeyleri” ,Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

YILDIRIM, A. , ŞİMŞEK, H. (2006) “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

İnternet Adresleri

Bursa Sağlık Spor Kulübü (2009). Yüzmenin Bilimsel Prensipleri. <http://www.saglikspor.org/yuzme/yuzme04>, 2009.

EKLER

Anketin Yönergesi

Bu anket Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda yapılmakta olan yüksek lisans tezi ile ilgili verilerin bir kısmını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesine yönelik olup, konuyla ilgili çözüm önerilerini kapsamaktadır.

Anket, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölüm beş kademeli dereceleme ölçeğine göre hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır. Dereceleme ölçeğinde size en uygun olan seçeneğe ilişkin kutucuğun içine (x) işareti yazarak, işaretleyiniz. Üçüncü bölüm açık uçlu sorulardan oluşmakta olup sorulardan istenen cevaplara göre yanıtlayınız ve lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Ankette elde edilen cevaplar yalnız bu araştırma için kullanılacak olup, anketi cevaplayanlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır.

İlginize ve yardımlarınıza teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araştırmacı
Emre ÜSTÜN

ANKET SORULARI									
1. BÖLÜM - KİŞİSEL BİLGİLER									
1.Eğitim görmekte olduğunuz kurum hangisidir?									
2.Flüt eğitimine ne zaman başladınız?	Lisede( )	Üniversitede( )	Diğer( )(belirtiniz)						
3.Kaç yıldır flüt eğitimi alıyorsunuz?	1-3( )	4-6( )	6 yıldan fazla( )						
4.Şu an bölümünüzde kaçınıcı sınıfı okumaktasınız?	1 ( )	2 ( )	3 ( )	4 ( )					
2. BÖLÜM					Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç
1. Bölümünüzü “flütte teknik ve teknik problemler için çözümler” ile ilgili beklentilerinizi gerçekleştirmek açısından ne ölçüde yeterli görüyorsunuz?									
2.Flüt eğitimi sürecinizde teknik egzersiz ve çalışma yapmanın önemine ne ölçüde katılıyorsunuz?									
3.Teknik sorunlarınızın çözümüne yönelik kendi kendinize egzersiz üreterek, kendinize ait çalışmaları ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
4.Teknik sorunlarınızın çözümüne yönelik olarak öğretmeninizin kazandırmayı hedeflediği teknik davranışı bu problemi ortadan kaldırıana dek ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
5.Flüt eğitimi sürecinde teknik egzersizlere yeterince önem verilmeden eser çalmaya başlanması teknik problemlerin oluşumuna neden olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?									
6.Flüt eğitimi sürecinde öğrencilerin birden fazla öğretmenle çalışmaları teknik bakımdan problemlere yol açmaktadır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?									
7.Öğrencilerin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle teknik problemler ortaya çıkmaktadır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?									
8.Flüt eğitiminde etüt ya da eser çalmaya geçmeden önce yapılan uzun ses, diyafram, parmak ısıtma ve dil çalışmaları teknik bir problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?									
9.Flüt eğitimi sürecince arpej, gam, kromatik dizi gibi çalışmalara önem verilmesi teknik bakımdan problemlerin önlenmesinde etkili olacaktır görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?									
10.Flüt eğitiminizin başlangıcında uygulanması gereken duruş-tutuş ve denge çalışmalarını ne ölçüde gerçekleştiriyorsunuz?									
11.Flüt eğitiminizin başlangıcında vücudun ağırlığını bacaklara eşit olarak ne ölçüde dağıtıyorsunuz?									
12.Flüt eğitiminizin başlangıcında bacak ve kol pozisyonunuzu ne ölçüde dengeliyorsunuz?									
13.Flüt eğitiminizin başlangıcında flütü tutuş pozisyonunda sağ ve sol el duruşunu, kol bilek ve parmak tutuşlarını ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
14.Flüt eğitiminizin başlangıcında flütün ağızlığı üzerinde dudağı ne derece istenilen doğrulukta yerleştirerek kullanıyorsunuz?									
15.Flüt eğitiminizde diyafram nefesini doğru kullanabilmek için istenilen vücut şeklini ne derece alıyor ve uygulanması gereken egzersizlere ne ölçüde önem veriyorsunuz?									
16.Flüt eğitiminizin başlangıcında uzun üfleme, dil-dudak nefes ve diyafram çalışmalarını ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
17.Flüt eğitimi sürecinizde diyafram nefesi alış-veriş konusunda nefesi verimli kullanmayı ne ölçüde doğru uyguluyorsunuz?									
18.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde vibrato kullanımını ne derece önemsiyor ve uyguluyorsunuz?									
19.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde legato tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
20.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde staccato tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
21.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde bağlı-kesik çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
22.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde trill çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
23.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde mordan çalma tekniğini ne ölçüde uyguluyorsunuz?									
24.Düzeğe uygun olan etüt ve eserlerde “çarpma“ları ne ölçüde uyguluyorsunuz?									

25.Flüt eğitiminde tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken dil tekniklerini (tu-ku, tü-kü, du-gu, dü-gü) eşit verebilme açısından ne ölçüde zorluk çekiyorsunuz?					
26.Flüt eğitiminde düzeye uygun olan etüt ve eserlerde tek dil, çift dil ve üç dil tekniği çalışmaları yaparken parmak ve dil koordinasyonunu ayarlamayı ne ölçüde uyguluyorsunuz?					
27.Düzeye uygun olan etüt ve eserleri tonun parlaklığı- matlığı, sesin hacmi ve yumuşaklığı açısından ne ölçüde uygun çalışıyorsunuz?					
28.Flüt eğitiminiz süreci içerisinde çalıştığınız eserlerde nüanslar ve nefes yerleri kullanmada ne derece güçlük ve problem yaşıyorsunuz?					
29.Flüt eğitiminde dizi, arpej, kromatik ses çalışmaları, trill, çarpma, mordan gibi teknikleri uygularken sol el ve sağ el parmaklarınızı ne ölçüde rahat kullanabiliyorsunuz?					
3.BÖLÜM					
1.Flüt çalma performansınız ve tekniğinizi geliştirdiğine en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğuna inanıyorsunuz?					
( )Dizi ve arpej ve gam ( )Etütler ( )Eserler ( )Orkestra eserleri ( )Isınma çalışmaları					
2.Flüt eğitimi aldığınız süreç içerisinde en sık karşılaştığınız teknik problemlerin aşağıdakilerden hangileri olduğunu önem sırasına göre işaretleyiniz. (1, 2, 3, ...)					
( )Duruş ve tutuş ve denge pozisyonunu ( )Kol-bilek-el ve parmak kullanımı ( )Boğaz-dil-dudak kullanımı					
( )Nefes ve diyafram kullanımı ( )Entonasyon (Temiz ses üretme) ( )Vibrato					
( )Dil teknikleri (staccato, legato, tek dil, çift dil, üç dil)					
3.Flüt eğitimi sürecinde ortaya çıkan teknik problemlerin sebepleri sizce nelerdir, önem sırasına göre işaretleyiniz. (1, 2, 3, ...)					
( )Sık öğretmen değişikliği.					
( )Eğitim veren öğretim elemanlarının yeterince duyarlı olmaması.					
( )Flüt eğitimine yeni başlayan bir öğrencinin duruş ve tutuş pozisyonlarına, nefes, diyafram ve parmak pozisyonu çalışmalarına yeterince önem vermemesi.					
( )Teknik egzersizleri çalışma bilincinin yeterli olmaması.					
( )Düzeye uygun olmayan etüt ya da eserlerin çalışılması.					
( )Teknik problemlerin başlangıç aşamasında öğrencinin bu problemin önüne geçmek için bilinçli çalışmaması.					
( )Diğer.....					
4.Flüt eğitiminiz sürecinde öğretim elemanınız teknik problemleri ortadan kaldırmayı denedi mi, bu problemleri ortadan kaldırmak için ne tür yöntemlere başvurdu önem sırasına göre işaretleyiniz. (1, 2, 3, ...)					
( )Teknik problemlerin sebeplerini araştırdı.					
( )Problemin duruş ve tutuş pozisyonlarında olduğunu tespit edip ayna karşısında çalışmamı önerdi.					
( )Problemin parmakları yanlış kullanılmasından kaynaklandığını tespit edip parmaklarını rahatlatıcı egzersizler önerdi.					
( )Problemin ağız, boğaz, dil ya da dudak kullanımının yanlış olduğunu tespit ederek ayna karşısında çalışmamı ve kasılmaları engellemek için rahatlatıcı egzersizler önerdi.					
( )Problemin üfleme ve diyaframı yeterince kullanamama olduğunu tespit ederek uzun ses çalışmaları, diyafram kaslarını geliştirmek için egzersizler, uygun olan etüt ve eserlerin çalışılmasını önerdi.					
( )Diğer.....					
5.Flüt eğitiminiz sürecinde herhangi bir bedensel rahatsızlık yaşadınız mı, cevabınız evet ise flüt eğitimi aldığınız hangi süreç içinde yaşadınız?					
Evet( ) Hayır( )					
.....					
.....					
6.Flüt eğitimi sürecinizde yaşadığınız bedensel rahatsızlık nedeniyle teknik olarak bir problemle karşılaştınız mı, cevabınız evet ise ne tür problemlerle karşılaştınız?					
Evet( ) Hayır( )					
.....					
.....					
7.Konuyla ilgili başka önerilerinizi lütfen belirtiniz.					
.....					
.....					
.....					
.....					

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Uygulanmakta Olan Ana Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi (Görüşme Soruları)

1. Flüt eğitimine yeni başlayan bir öğrencinin doğru bir duruş ve tutuş pozisyonu kazanması için neler yapılmalıdır?
.....

2. Flüt eğitimi sürecinde parmakların flüt üzerinde duruşu ve kullanılışı konusunda ne tür problemlerle karşılaştınız?
.....

3. Parmak tekniğinde problemler yaşayan öğrencilere bu problemleri düzeltmeleri için neler yapmalarını tavsiye edersiniz?
.....

4. Flüt eğitimi süreci içerisinde başlangıç aşamasında öğrencilerin ağızlıktan temiz ses elde edebilmeleri için ne tür bir yöntem uygulamaktasınız?
.....

5. Flüt eğitimi süreci içinde öğrencilerin bedensel özelliklerinin flüte uygun olmaması sebebiyle en yaygın olarak hangi teknik problemlerle karşılaştınız?
.....

6. Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında ne tür problemlerle karşılaştınız?
.....

7. Flüt eğitimi süreci içerisinde nefes ve diyafram kullanımında problem yaşayan ğrencilerinizin bu problemlerinin önüne geçmek adına nasıl bir yol izlediniz?
.....

8. Flüt eğitimi alan bir öğrencinin doğru bir entonasyonu çalgısına yansıtabilmesi için sizce neler yapılmalıdır?
.....

9. Flüt eğitimi süreci içerisinde entonasyonda problem yaşayan ğrencilerinizin bu probleminin önüne geçmek adına nasıl bir yol izlediniz?
.....

10. Flüt eğitimi sürecinde vibrato tekniği öğrenciye hangi aşamada kazandırılmalıdır?
.....

11. Vibrato eğitimi verirken karşılaştığınız problemler nelerdir?
.....

12. Bu problemleri engellemek adına ne tür çözüm yolları nerebilirsiniz?
.....

13. Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinden (tu-tuku-tukutu, t-tk-tkt) hangilerini kullanıyorsunuz?
.....

14. Flüt eğitimi sürecinde dil tekniklerinin uygulanmasında en sık karşılaştığınız problemler nelerdir?
.....

15. Bu tekniklerin gelişmesi adına tavsiyeleriniz nelerdir?
.....

16. Sizce flüt eğitimi alan öğrencilerde en yaygın olarak karşılaşılan teknik problemler nelerdir?

.....
17. Flüt eğitimi süreci içerisinde teknik çalışma, tekniği geliştirme ve teknik problemlerin giderilmesi adına hangi etüt kitaplarını tavsiye ediyorsunuz?

.....
18. Flüt eğitimi sürecinde ortaya çıkan teknik problemlerin daha önce bahsedilen nedenler dışında sebepleri sizce nelerdir?

.....
19. Eğitim ve tecrübelerinizden yola çıkarak, teknik problemler konusunda eğitimcilere ve öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir?

.....

R E L I A B I L I T Y   A N A L Y S I S   -   S C A L E   (A L P H A)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
SORU 1	111.1000	119.4017	.2571	.8584
SORU 2	110.4583	121.4604	.2692	.8572
SORU 3	111.8667	118.7552	.2567	.8590
SORU 4	111.1417	117.8873	.5141	.8519
SORU 5	110.5750	121.1372	.2710	.8572
SORU 6	110.9833	122.3863	.1205	.8622
SORU 7	111.0833	117.4888	.3436	.8558
SORU 8	110.5417	122.2672	.2358	.8578
SORU 9	110.5833	121.3711	.2670	.8572
SORU 10	111.0167	117.1594	.4709	.8523
SORU 11	111.2333	117.2728	.4039	.8539
SORU 12	111.2833	116.7594	.5063	.8514
SORU 13	111.1083	116.7529	.4882	.8518
SORU 14	110.9000	117.6706	.5191	.8517
SORU 15	111.0583	116.7949	.5591	.8506
SORU 16	111.1750	115.7926	.5667	.8499
SORU 17	111.2917	114.7293	.5552	.8496
SORU 18	111.2417	113.2436	.6025	.8479
SORU 19	110.8833	113.9863	.6538	.8474
SORU 20	110.7333	115.8443	.6344	.8490
SORU 21	110.7917	115.8302	.6015	.8494
SORU 22	111.1250	111.5557	.5910	.8475
SORU 23	111.2417	111.5293	.6148	.8468
SORU 24	111.0417	114.0403	.5131	.8504
SORU 25	112.2083	125.5277	-.0455	.8708
SORU 26	111.6833	120.4703	.1687	.8624
SORU 27	111.2917	115.4352	.5153	.8507
SORU 28	112.1583	128.3193	-.1528	.8736
SORU 29	111.2333	114.3485	.6039	.8484

Reliability Coefficients

N of Cases = 120.0

N of Items = 29

Alpha = .8587

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Emre ÜSTÜN
Doğum Yeri:	Ereğli / KONYA
Doğum Tarihi:	03/01/1981
Medeni Durumu:	Bekar

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Şehit Kamil Atalay İ.Ö.O.		Ereğli/ Konya	
Ortaöğretim	Ereğli Anadolu Lisesi		Ereğli / Konya	
Lise	Ereğli Anadolu Lisesi-Ereğli Lisesi		Ereğli / Konya	1998
Lisans	Selçuk Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Konya	2004
Tel:	05363520366			
Adres	Büyük İhsaniye M. İhsaniye C. Ulusoy Apt. No:26 Selçuklu/KONYA			

